Галимҗан Тамендаров

Җырлыйк әле, дуслар

Галимҗан Тамендаров

Җырлыйк әле дуслар

4 – издание

Алматы–2010

Мөхәррирләре – **Рәвил Гөзәиров, Сұлтан Қалиұлы**.

Тамендаров Галимҗан Гәрәй улы
“ҖЫРЛЫЙК ӘЛЕ, ДУСЛАР”

Әлеге китапта тугандаш Казагыстан Республикасының Алматы каласында яшәүче танылган композитор – Галимҗан Тамендаровның, билгеле шагыйрьләр Рәвил Гөзәировнвң, Гриф Хәйруллинның (Тимер Захитның), билгеле казах язучыларының сүзләренә иҗат ителгән җырлары, инструменталь әсәрләре тупланган.

Читтә яшәүчегә читен,
Ярый әле, җыр-моң бар...
Шуны җанга җиткерәләр
Көмеш телле гармуннар!...

Рәвил Гөзәиров

ГАЛИМЖАН ТАМЕНДАРОВ

Галимжан Гиряевич Тамендаров – заслуженный работник народного образования Республики Казахстан, заслуженный работник культуры Республики Татарстан. Родился Галимжан Гиряевич Тамендаров 14 июня 1947 года в поселке Мамлютка Северо-Казахстанской области. В 1968 году окончил Петропавловское музыкальное училище по классу «баян-аккордеон и дирижер оркестра русских народных инструментов». В то время училище было очень популярным в стране. В училище преподавал внук знаменитого русского композитора Римского-Корсакова. В 1989г. Г. Тамендаров окончил Талдыкурганский педагогический институт им. И. Джансугурова по отделению музыки и хорового пения. В настоящее время является известным композитором, работающим в жанре песни и хоровой музыки.

Галимжан Гиряевич Тамендаров с 5-ти летнего возраста начал играть на 7-и клавишной казанской гармонике, затем на казанской 2-х рядке, а в 8 лет начал играть на баяне. После окончания музыкального училища был направлен в Мамлютскую музыкальную школу, а затем приглашен в г. Алматы на работу в качестве педагога и музыканта в одно из ведущих музыкальных детских учебных заведений – в школу им. Амре Кошаубаева. Затем перешел в областную казахскую школу-интернат №4. В этой школе им создан большой детский хор «Балдырган» совместно с детским композитором И. Нусипбаевым, после кончины которого Галимжан Гиряевич Тамендаров стал художественным руководителем этого хора. Также на базе этого хора был создан фольклорный ансамбль

«Булбул». Большой заслугой Галимжана является то, что в репертуаре большого хора «Балдырган» и «Булбул» много народных и авторских песен, а также песен различных исполнителей.

Галимжан Гиряевич Тамендаров сумел завоевать сердца юных певцов так, что они охотно исполняют песни своего учителя. Это способствует популяризации как казахской, так и татарской музыки среди учащихся, студентов, населения, перед которыми выступают молодые дарования - участники хора. Галимжан Гиряевич Тамендаров один из первых создателей в Казахстане татарского фольклорного народного ансамбля «Сарман» – являющегося лауреатом многих международных конкурсов и фестивалей. Этот ансамбль выступал перед разнообразной аудиторией и завоевал большую популярность.

Галимжан Гиряевич Тамендаров – автор нескольких изданных сборников казахских и татарских песен: «Булбул», «Сарман», «Жырлыйбыз һәм биибез», «Иң яраткан көйләрем», фонохрестоматия для 1,2,3, классов казахских школ, несколько фильмконцертов, а также несколько авторских аудио- и видео-кассет. Он автор многих статей в журналах и газетах.

Галимжан Гиряевич Тамендаров неоднократно представлял искусство Казахстана в Турции и в Прибалтийских государствах. Он принимал участие в концерте, посвященном конференции Всемирной организации здравоохранения в г. Алматы 1978г., во Всесоюзной конференции по проблемам «Международные связи в процессе преподавания в школе основ наук».

Г. Г. Тамендаров является лауреатом Всемирного фестиваля студентов в Москве (1973г.), лауреатом XIII Международного фестиваля в г. Рудольфштат – Германия (1981г.), Всемирного фестиваля фольклорной музыки в Вене (1996г.), международных конкурсов и фестивалей в Москве (1973г.) и Алматы (1985г., 1990г.).

В 1978 году Галимжан Гиряевич Тамендаров был избран делегатом VII съезда композиторов Казахстана, был делегатом 1-го съезда композиторов суверенной Республики Казахстан (1993г.), участником 1-го телефестиваля тюркских народов (1993г.), делегатом международного конгресса антиядерного движения «Невада-Семипалатинск» (1993г.). В 2005 году участвовал в мероприятиях в рамках дней культуры Казахстана в России (г. Москва). В 2006г. был приглашен на празднование 1000-летия города Казани, где указом президента РФ награжден медалью «В память 1000-летия Казани».

В 1968 году впервые на Московском радио «Маяк» прозвучали народные татарские песни в исполнении Гиряй Адильулы Тамендарова. Аккомпанировал ему сын Галимжан. С тех пор Галимжан Гиряевич Тамендаров постоянно выступает на радио и телевидении, пропагандируя музыкальное искусство казахского, татарского и других народов Казахстана. Музыкальные произведения Галимжана Гиряевича Тамендарова и выступления многих исполнителей в его музыкальном сопровождении внесены в музыкальный фонд Республики Казахстан.

М. Мангытаев –
народный артист РК,
лауреат гос. премии,
композитор

Г. Т. Хайруллин –
академик МАИН,
доктор педагогичес-
ких наук, профессор

Галимҗан Тамендаровның җырлары, инструменталь көйләре белән танышып чыккач, иң элек бу кешегә карата соклану катыш горурлык һәм рәхмәт хисе кичердем. Иҗатының күпмилләтлелегенә сокланcам, казах мохитеңда яшәп тәрбияләнүенә карамастан, үзен татар халкының бер вәкиле итеп тоюы, татар мәдәниятенә, аның җыр жанрына үзеннән өлеш кертүе, татар җырын, телен, моңын актив пропагандалавы белән чын күңелемнән горурландым. Чит җирләрдә яшәүче милләттәшләребезгә никадәрле рухи азык, күңел җылылыгы ирештергән. Ә бит бу тынгысыз, тырыш кеше катнашкан халыкара конкурс һәм фестивальләрнең географиясе гаҗәеп киң. Димәк, кайда гына татар көен, җырын җиткермәгән, ишеттермәгән ул!

Әйтеп узганымча, Галимҗан Тамендаров бер милләткә генә өстенлек бирми, аның иҗаты күпмилләтле. Татар өчен – татарча, урыс өчен урысча, казах өчен казахча иҗат итә. Чөнки ул бу милләтләрнең интонациясен, фольклорын, телен яхшы белә.

Күп кенә татар композиторларыннан аермалы буларак, Галимҗан тематик яктан тар кыссаларда гына калмый, тарихи геройлар образларына мөрәҗәгать итә. Аның Равил Гөзәиров шигыренә “Хәмит-батыр” (Синьзян округында һәлак булган Мөслимов Хәмит Садыйк улына багышланган), Тимер Заһит шигыренә язылган “Чит илләрдә татар” (Кытай армиясе генералы Маргуб Исхаков истәлегенә) исемле җырлары шундыйлардан.

Галимҗан Тамендаров иҗатының үзенчәлеге, аның үзенә генә хас булган мелодия эзләп табарга тырышуы бигрәк тә “Безнең “Сарман”, Әй гармун телләре”, “Килсеннәр матур язлар”, “Әнкәйләр”, “Чабата”, “И туган тел” җырларында бигрәк тә ачык күренә. Татар халкының Габдулла Тукай сүзләренә язылган, һәрбер татар баласының кечкенәдән күңеленә кереп урнашкан “Туган тел”е мажор пентатоникасында язылган булса, Тамендаровның Тимер Заһитның “И туган тел” шигыренә язылган җыры яңа төсмерләргә баетылып, минор пентатоникасында язылган. Нәтиҗәдә, матур һәм үзенчәлекле җыр туган.

Тамендаровның китабында тупланган бай материал күпмилләтле Казахстан халкының милли матурлыгы сакланган һәм татар халкының үзенә генә хас моңы килеп кушылган зур бер хор булып күз алдына килеп баса.

Р. Гатауллин –
композитор, Рәсәй һәм
Татарстан композиторлар
берлеге әгъзасы, Татарстанның
атказанган сәнгать эшлеклесе,
М.Җәлил исемендәге
премия лауреаты.

ИСТАМБУЛ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

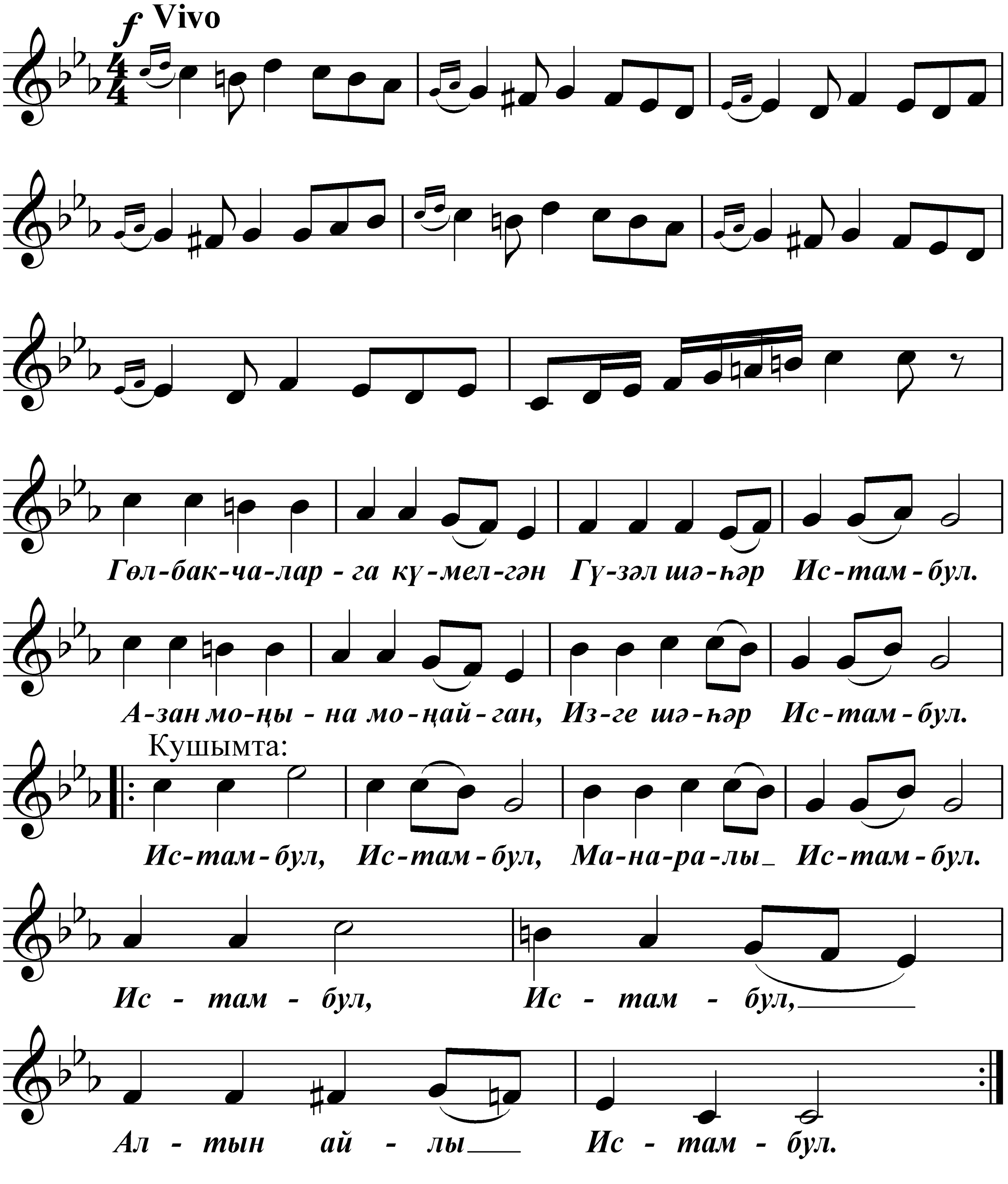

Гөл-бакчаларга күмелгән
Гүзәл шәһәр Истамбул.
Азан моңына моңайган
Изге шәһәр Истамбул.

Кушымта:
Истамбул, Истамбул,
Манаралы Истамбул.
Истамбул, Истамбул,
Алтын айлы Истамбул.

Алтын айлы манаралар
Өмет бирәләр безгә.
Саф йөрәктән, чын күңелдән
Бәхет телибез сезгә.

Кушымта.

Безнең ата-бабалар да,
Истамбулга килгәннәр.
Азан әйтеп, намаз укып,
Чын мөселман булганнар.

Кушымта.

ҮЛЕМСЕЗЛЕК

Рәвил Гөзәиров сүзләре

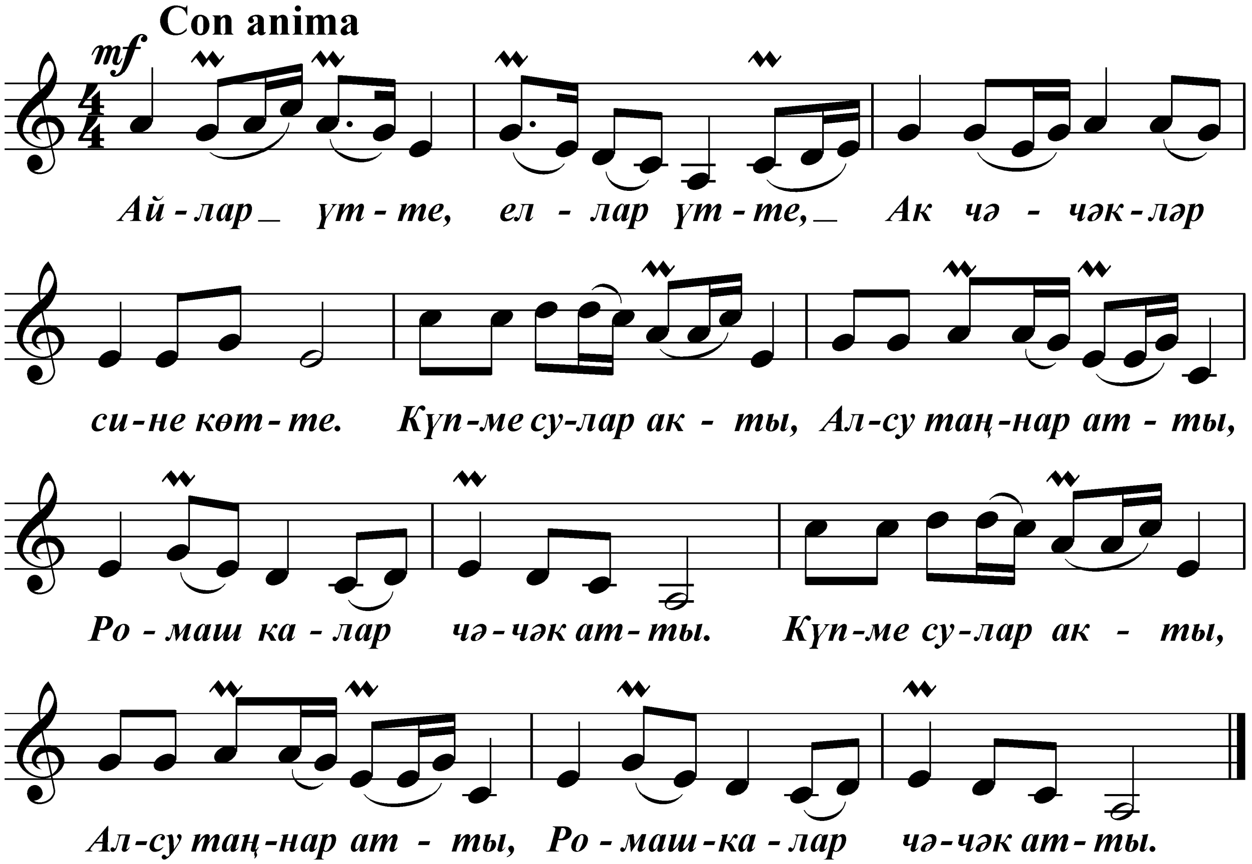

Айлар үтте, еллар үтте,
Ак чәчәкләр сине көтте.
Күпме сулар акты,
Алсу таңнар атты,
Ромашкалар чәчәк атты.

Көтте сине сайрар кошлар,
Сандугачлар һәм былбыллар.
Кайталмадың, калдың –
Еракларда мәңге,
Алманнарга баш имичә.

Сүнмәс җырың синең калды
Йөрәкләрдә урын алды.
Батырлыгың белән
Матур исемең калды,
Үлемсезлек яулап алды!

ТУЙ ҖЫРЫ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

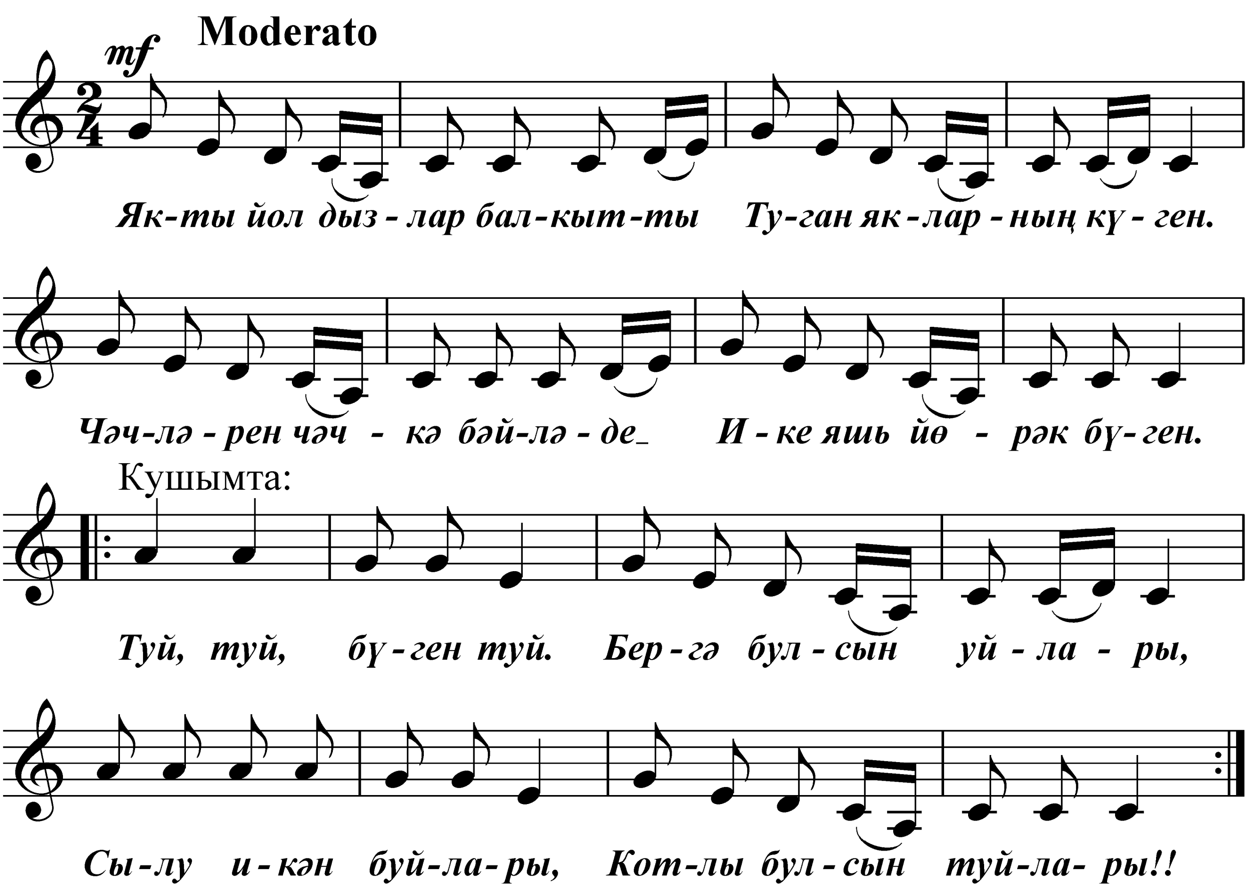

Якты йолдызлар балкытты
Туган якларның күгeн.
Чәчләрен – чәчкә бәйләде,
Ике яшь йөрәк бүген.

К у ш ы м т а:
Туй, туй, бүген туй.
Бергә булсын уйлары,
Сылу икән буйлары,
Котлы бүлсын туйлары!!

Җырлый, җырлый суга бара
Яшь килен урам буйлап.
Әби-бабайлар уфтана,
Узган гомерен уйлап.

К у ш ы м т а.

Пар күгәрчен кебек гөрләп
Оялар сез корыгыз.
Мәхәббәтне югалтмыйча
Тигезлектә торыгыз!!

К у ш ы м т а.

Бала-чага тавышына
Тулсын өегез эче.
Елдан елга сүрелмәсен
Саф мәхәббәтнең көче.

К у ш ы м т а.

ТАМАШАЧЫ ДУСЛАРЫМА

Рәвил Гөзәиров сүзләре

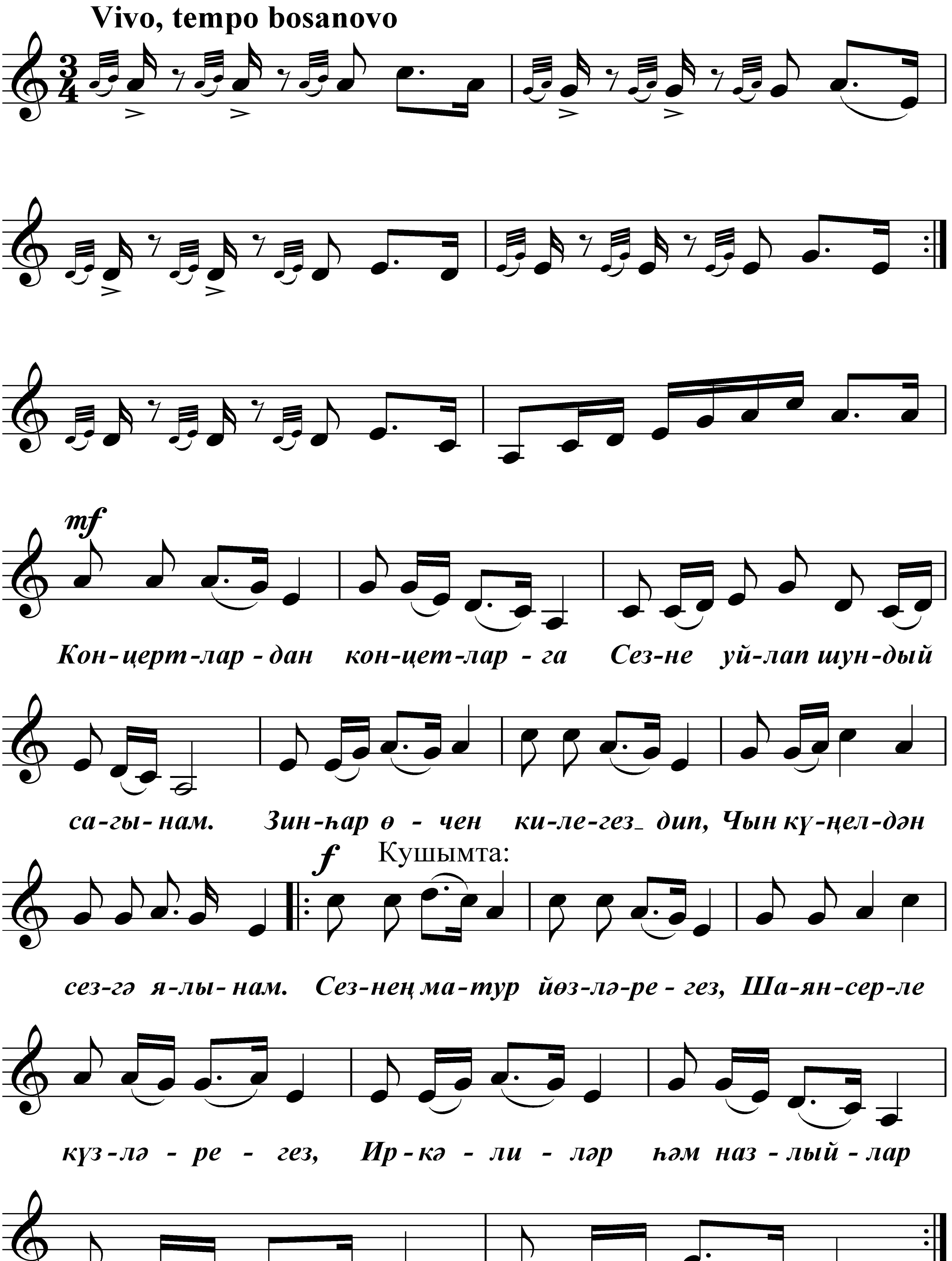

Концертлардан концертларга
Сезне уйлап шундый сагынам.
Зинһар өчен килегез дип,
Чын күңелдән сезгә ялынам.

Кушымта:
Сезнең матур йөзләрегез,
Шаян-серле күзләрегез,
Иркәлиләр һәм назлыйлар
Шундый матур сүзләрегез.

Чакырамын сезне, дуслар,
Уйнап, көлеп күңел ачарга.
Авырлыклар килгәндә дә,
Сер бермичә генә яшәргә.

Кушымта.

Бирер идем җәлләмичә
Йөрәгемнең кайнар хисләрен,
Бакчаларда гөрләп үскән
Сирень чәчкәсенең исләрен.

Кушымта.

Яшәсәгез, мин дә яшим,
Сездән бетмәс көчләр алып.
Ярсып типкән йөрәгемнең
Ялкынында дөрләп янып.

Кушымта.

СИН БИТ МИНЕМ БЕР ГЕНӘМ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

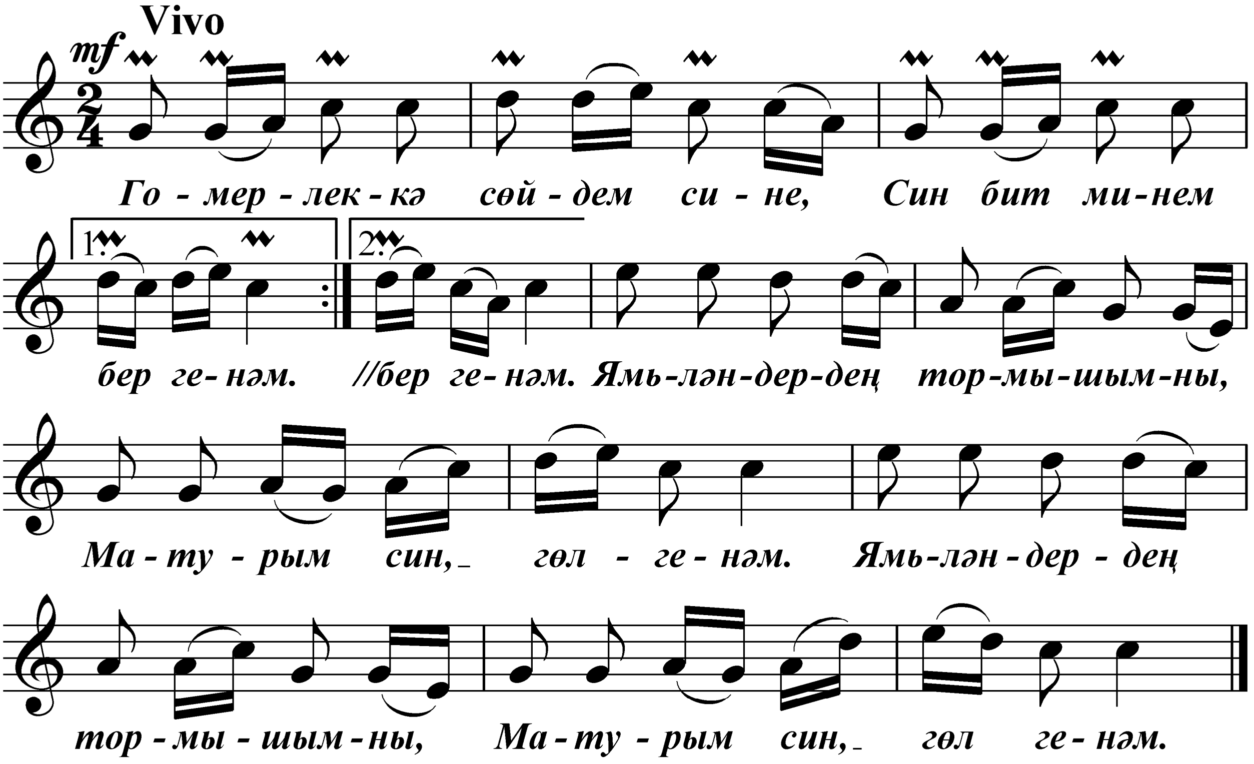

Гомерлеккә сөйдем сине,
Син бит минем бер генәм.
Ямьләндердең тормышымны,
Матурым син, гөл генәм.

Хәйран калам кайбер вакыт,
Синең сабырлыгыңа,
Ничә еллар бирешмисең,
Тормыш авырлыгына.

Яннарымда син булганга
Яшимен мин куанып.
Нурлы йөзләреңә карап,
Бала кебек юанып.

БЕР ЯШЬЛЕКТӘ, БЕР КАРТЛЫКТА

Рәвил Гөзәиров сүзләре

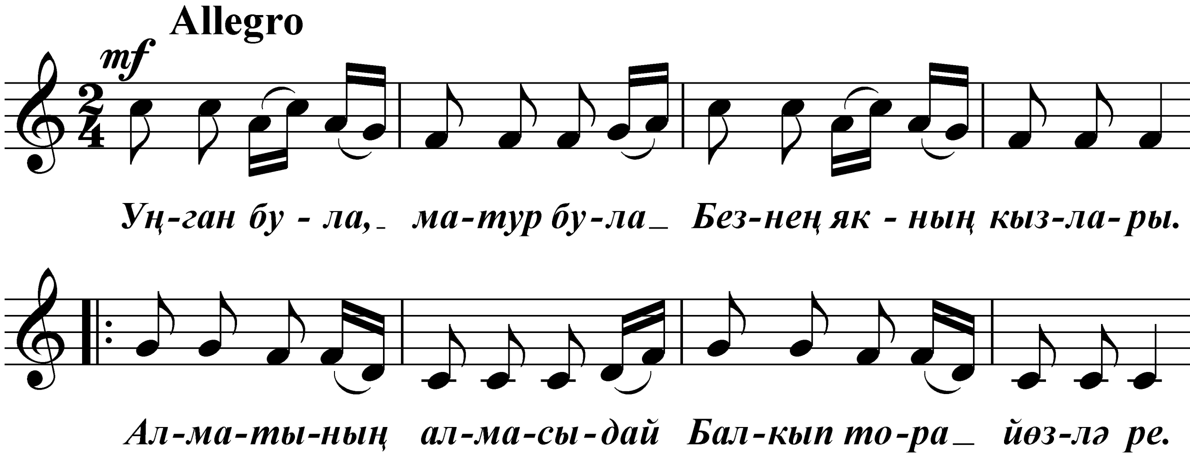

Уңган була, матур була
Безнең якның кызлары.
Алматының алмасыдай
Балкып тора йөзләре.

Вак-вак атлап, йомшак басып
Бииләр безнең кызлар.
Күңел хисләрен яңартып
Килсеннәр матур язлар.

Кайда гына йөресәм дә,
Уйларымда син генә.
Бер яшьлектә, бер картлыкта
Уйнап көлгән без генә.

ҖИЛЛӘР ИСӘ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

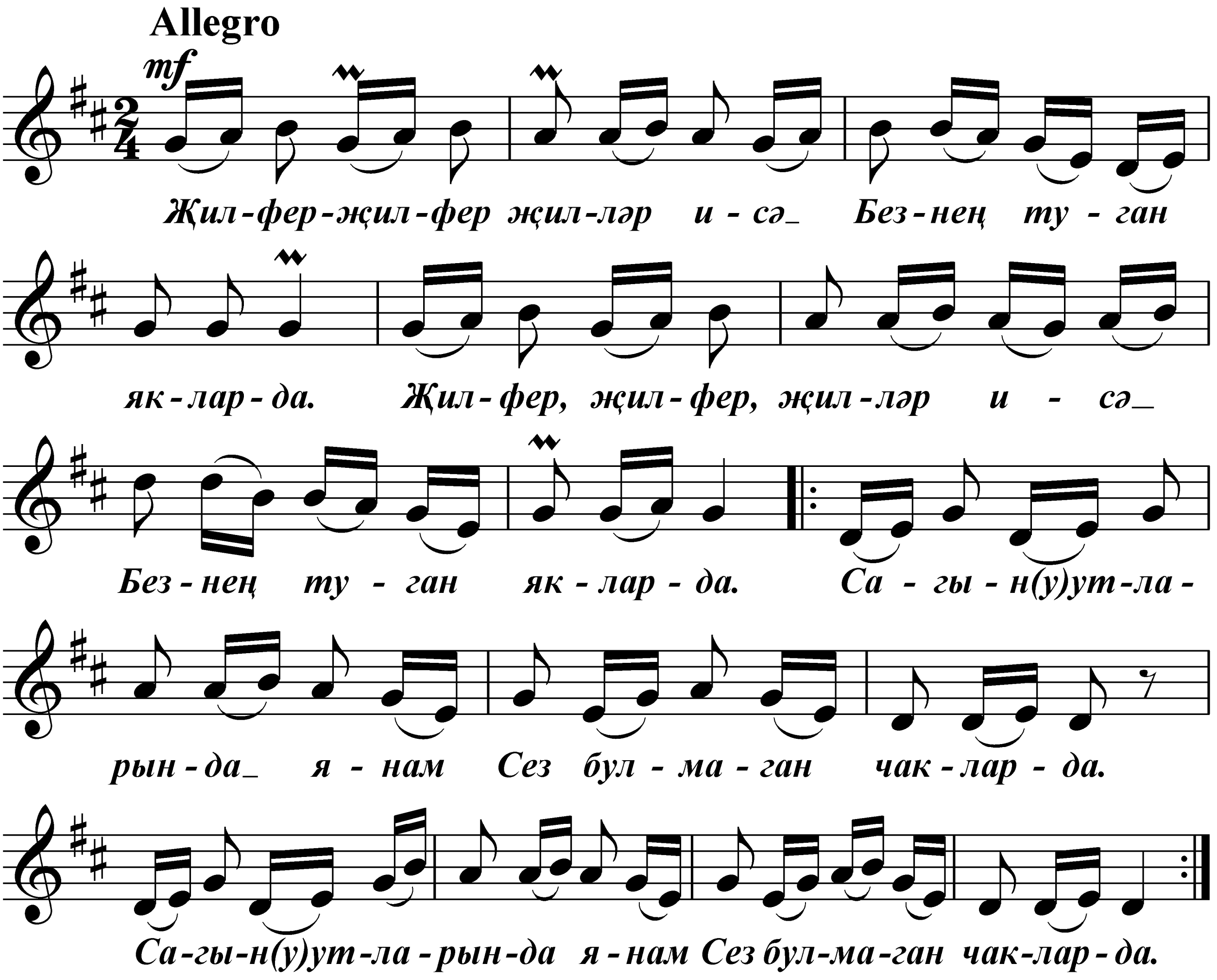

Җилфер-җилфер җилләр исә
Безнең туган якларда.
Сагыну утларында янам
Сез булмаган чакларда.

Уйнап, көлеп күңел ача
Безнең авыл яшьләре.
Эштә уңган, җырда булган,
Бигрәк матур үзләре.

Әле дә булса күз алдымда
Басулары-кырлары.
Еракларга киң таралган
Безнең халык җырлары.

Зәңгәр күктән очкан кошлар
Канатлары талмасын.
Яшьли сөю хисләребез
Үкенечкә калмасын.

НАКИЯ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

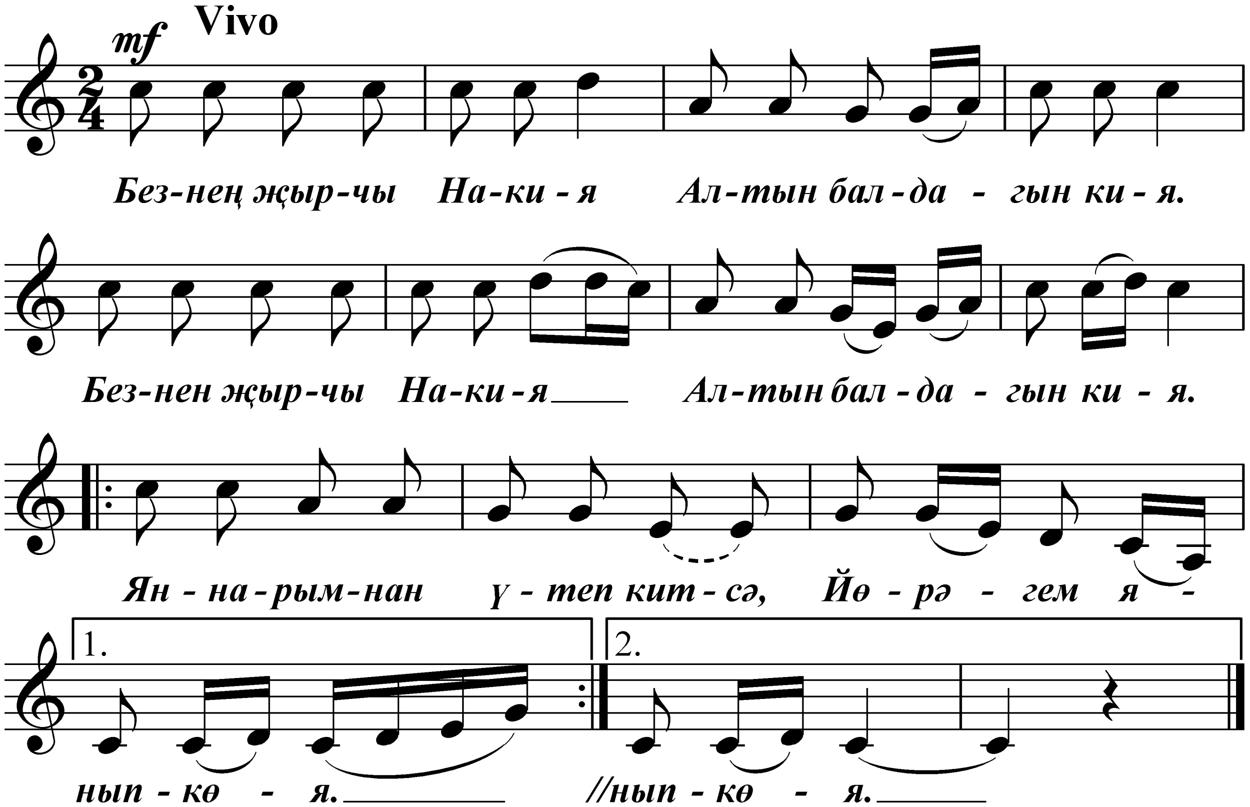

Безнең җырчы Накия
Алтын балдагын кия.
Яннарымнан үтеп китсә,
Йөрәгем яныр-көя.

Ялтыр-йолтыр килә күзе,
Елмаеп тора үзе.
Йөрәгемә утлар яга
Һәрбер сөйләгән сүзе.

Моңлы аның тавышлары,
Халык аны ярата.
Кыйгач кашларын уйнатып,
Ул үзенә карата.

Яшәү көче балкып тора,
Күзләре янып тора.
Күңеленең җылылыгы
Үзенә тартып тора.

Төшләремдә шул Накия
Битемнән килеп сөя.
Көне-төне шуны уйлап,
Йөрәгем янып-көя.

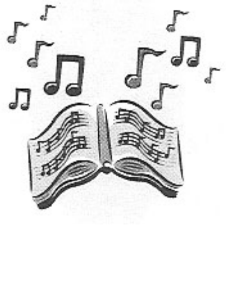

КОТЛЫ БУЛСЫН САБАНТУЙ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

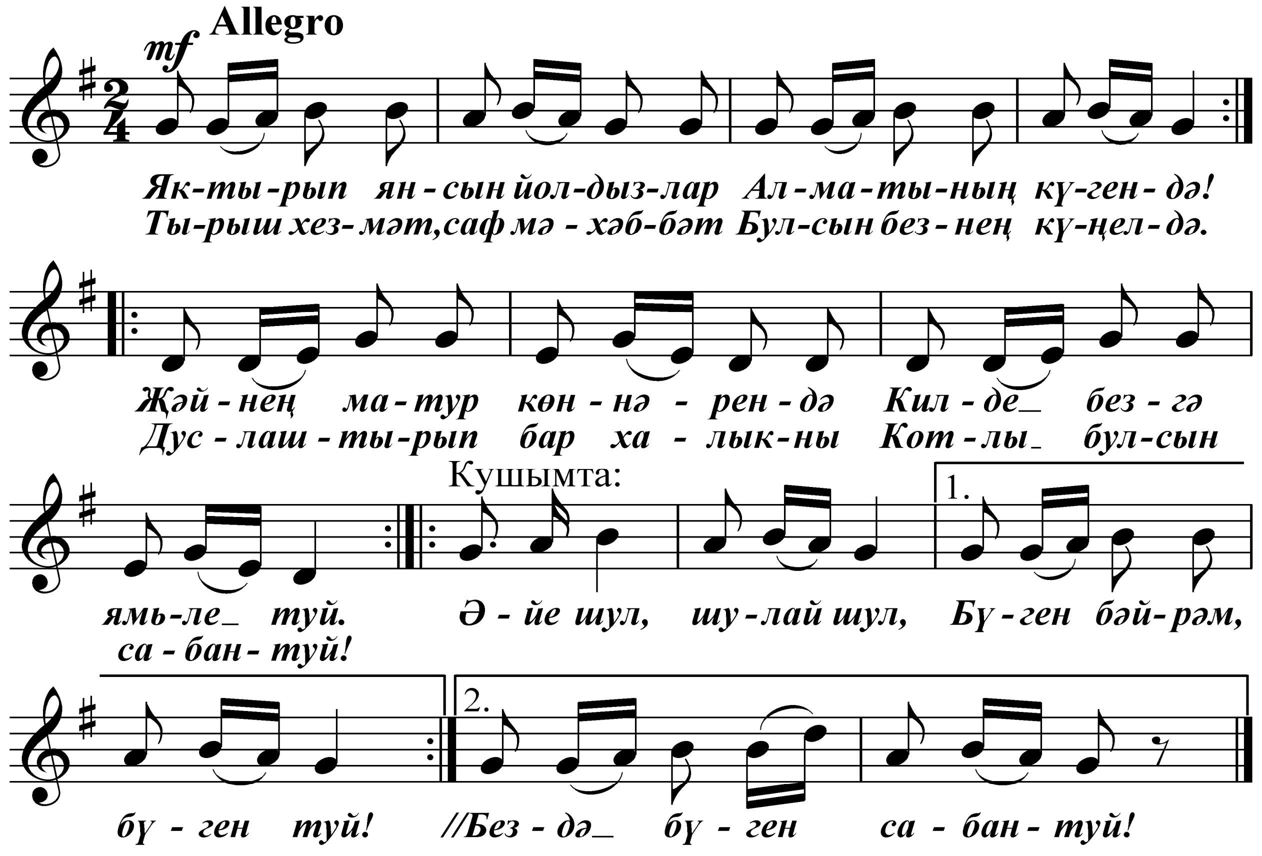

Кыз: Яктырып янсын йолдызлар
Алматының күгендә!
Тырыш хезмәт, саф мәхәббәт
Булсын безнең күңелдә.

Егет: Җәйнең матур көннәрендә
Килде безгә ямьле туй.
Дуслаштырып бар халыкны
Котлы булсын сабантуй!

Кушымта.

Әйе шул, шулай шул,
Бүген бәйрәм, бүген туй!
Әйе шул, шулай шул,
Бездә бүген сабантуй!

Кыз: Яңгырасын сабантуйда
Тальян гармун телләре,
Башкортымның курайлары,
Моңлы казак көйләре!
Егет: Биесәк тә, җырласак та,
Килешеп тора безгә.
Сабантуйдан сабый туйлар
Күбәйсен иде күзгә.

Кушымта.

Кыз: Уртага чык, батыр егет,
Күрсәт батырлыгыңны!
Япь-яшь кызлар гашыйк булсын
Күреп матурлыгыңны.
Егет: Хезмәттә дә, сәнгатьтә дә
Алдынгы безнең яшьләр.
Сабантуйларда җиңәрлек
Бар әле бездә көчләр.

Кушымта.

Кыз: Сабантуйларны үткәрик
Дуслыкта, бердәмлектә.
Егет: Тугандашлар һәм кардәшләр
Яшәсен күркәмлектә!

Кушымта.

БЕЗГӘ КИЛДЕ КЫШ БАБАЙ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

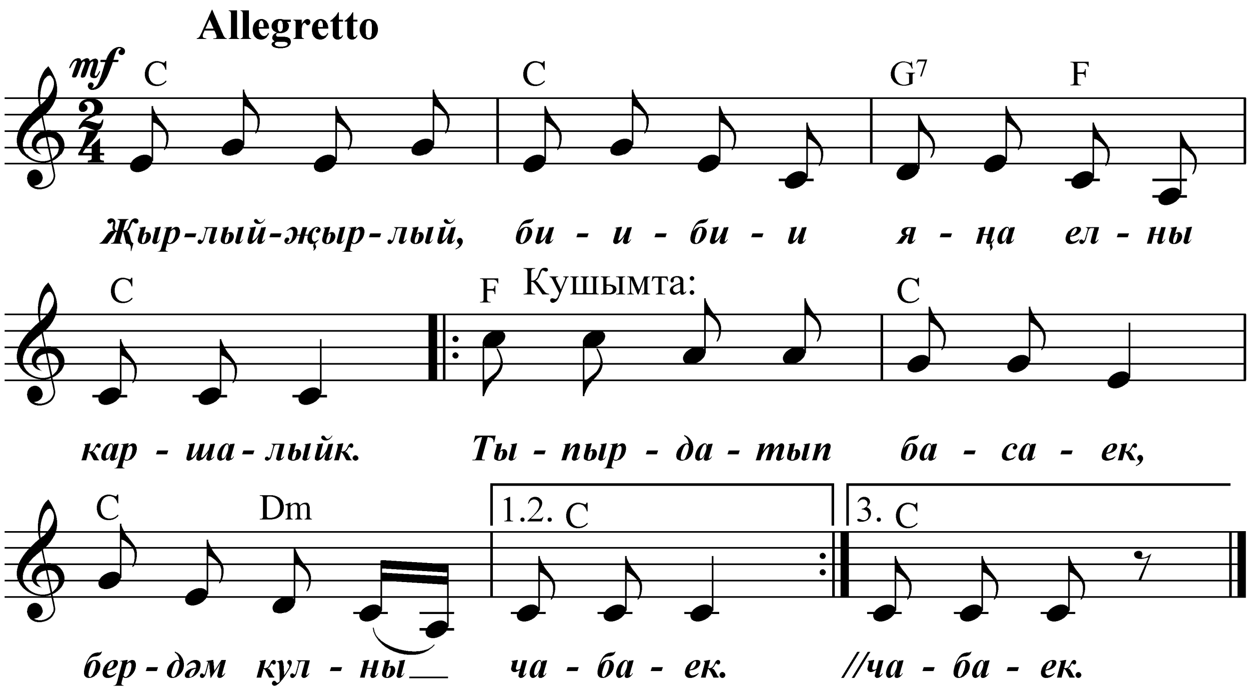

Җырлый-җырлый, бии-бии
Яңа елны каршылыйк.
Кушымта:
Тыпырдатып басаек,
Бердәм кулны чабаек.

Кыш бабай безгә килде,
Матур бүләген бирде.
Кушымта.

Әй, балалар, торыгыз,
Якты булсын юлыгыз.

Кушымта.

Әйлән-бәйлән уйнагыз,
Җырлап биеп туймагыз.

Кушымта.

Кыш бабай биеп китте,
Яңа ел килеп җитте.

Кушымта.

НУРИЯ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

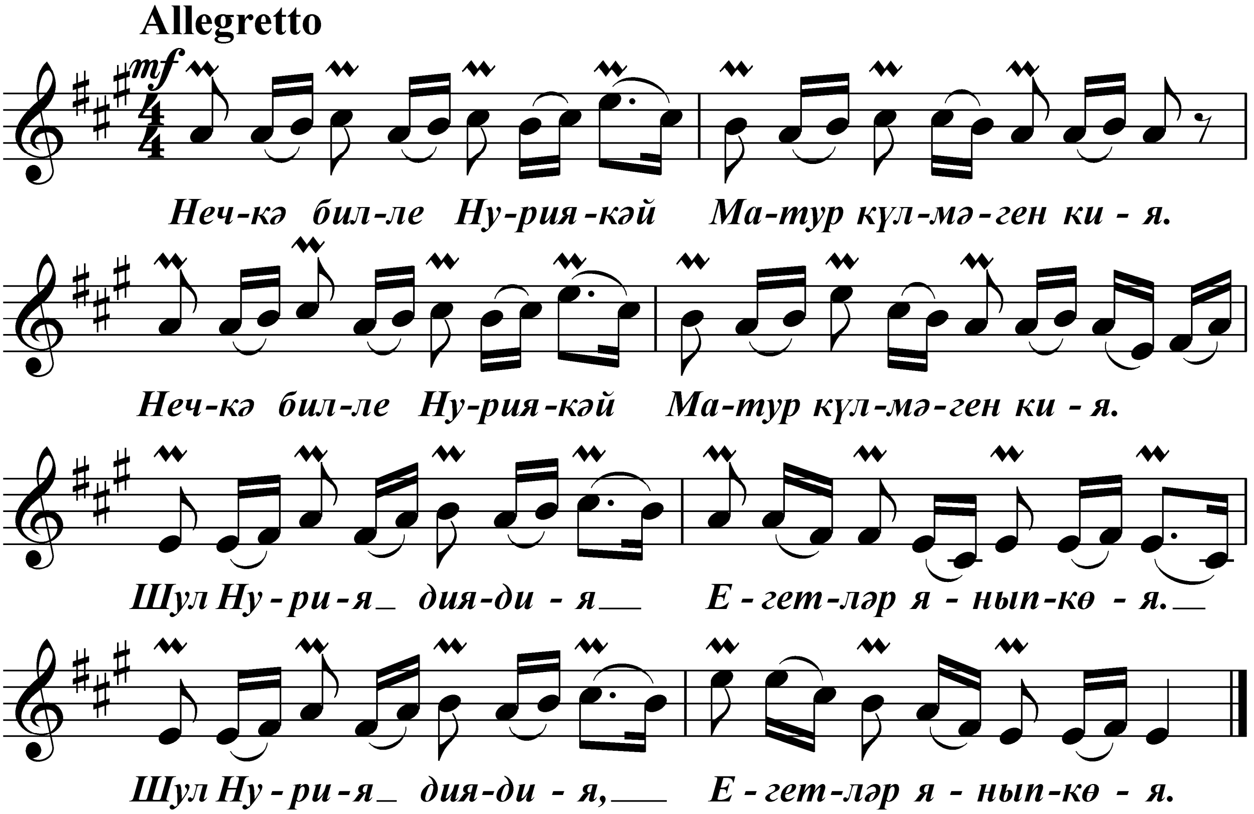

Нечкә билле Нуриякәй
Матур күлмәген кия.
Шул Нурия дия-дия,
Егетләр янып-көя.

Йөзләрендә нурлар уйный,
Кыйгач кашлары кара.
Тал чыбыктай нечкә билле
Нурия суга бара.

Нурлы назлы Нуриякәй
Ап-ак калфагын кия.
Барган чакта чишмәләргә
Чәчәкләр башын ия.

Алсу таңнар аткан чакта
Егетләр йоклап ята.
Көянтәләрен уйнатып
Нурия судан кайта.

Нечкә билле Нуриякәй
Матур күлмәген кия.
Шул Нурия дия-дия,
Егетләр янып-көя.

АШКЫНАМ МИН ТУГАН ЯГЫМА

Рәвил Гөзәиров сүзләре

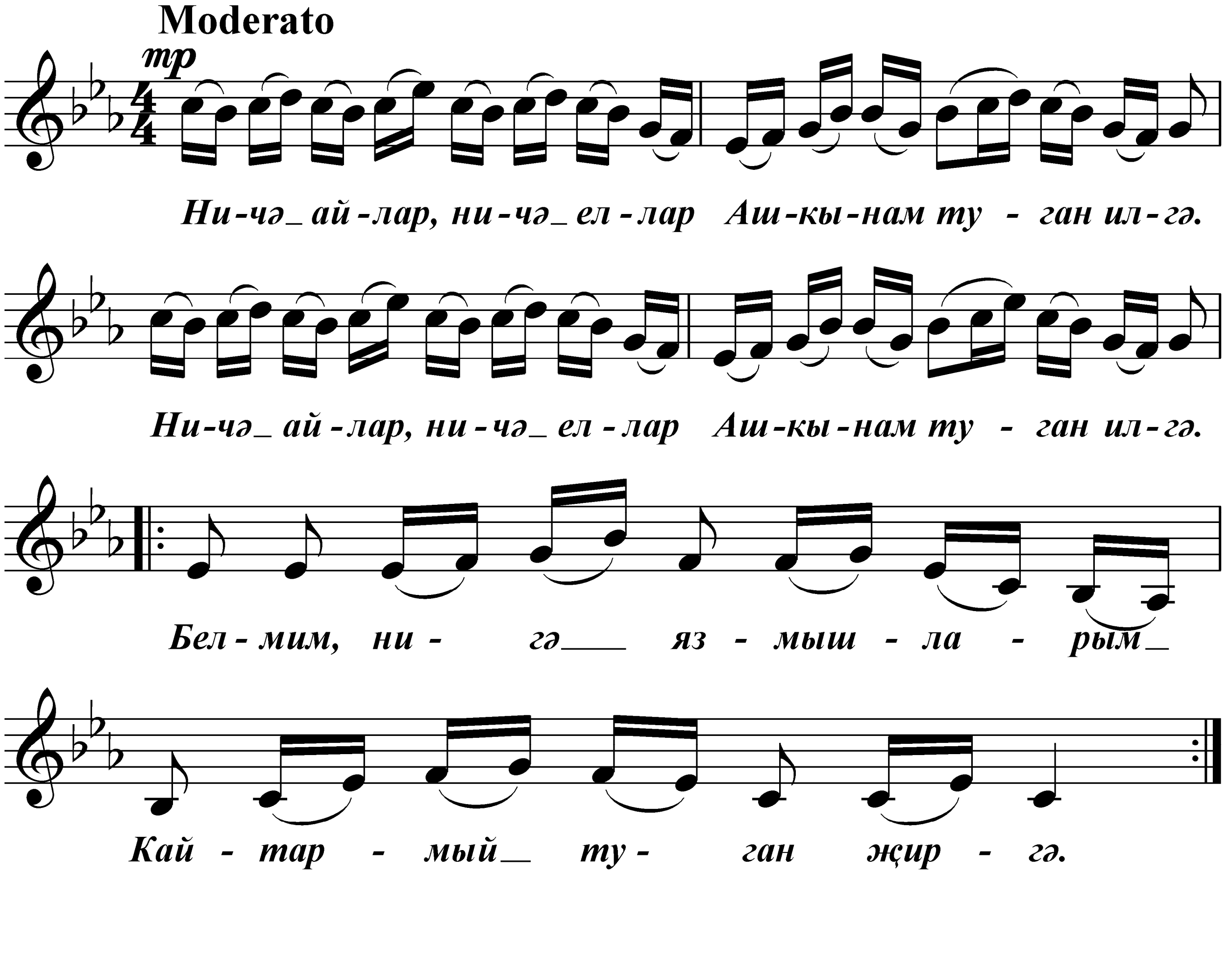

Ничә айлар, ничә еллар
Акшынам туган илгә.
Белмим, нигә язмышларым
Кайтармый туган җиргә.

Кайтсам иде үз ягыма
Алсу таңнар атканда.
Кошлар моңын тыңлар идем
Тугай буйлап кайтканда.

Ялан-аяк йөрер идем
Чирәмгә чык төшкәндә.
Йөрәкләрем янмас иде
Салкын суын эчкәндә.

Кошлар да бит җылы яктан
Әйләнеп кире кайта.
Кошлар булып, канат кагып
Кайтыйк без туган якка.

ӘЙ, ГАРМУН ТЕЛЛӘРЕ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

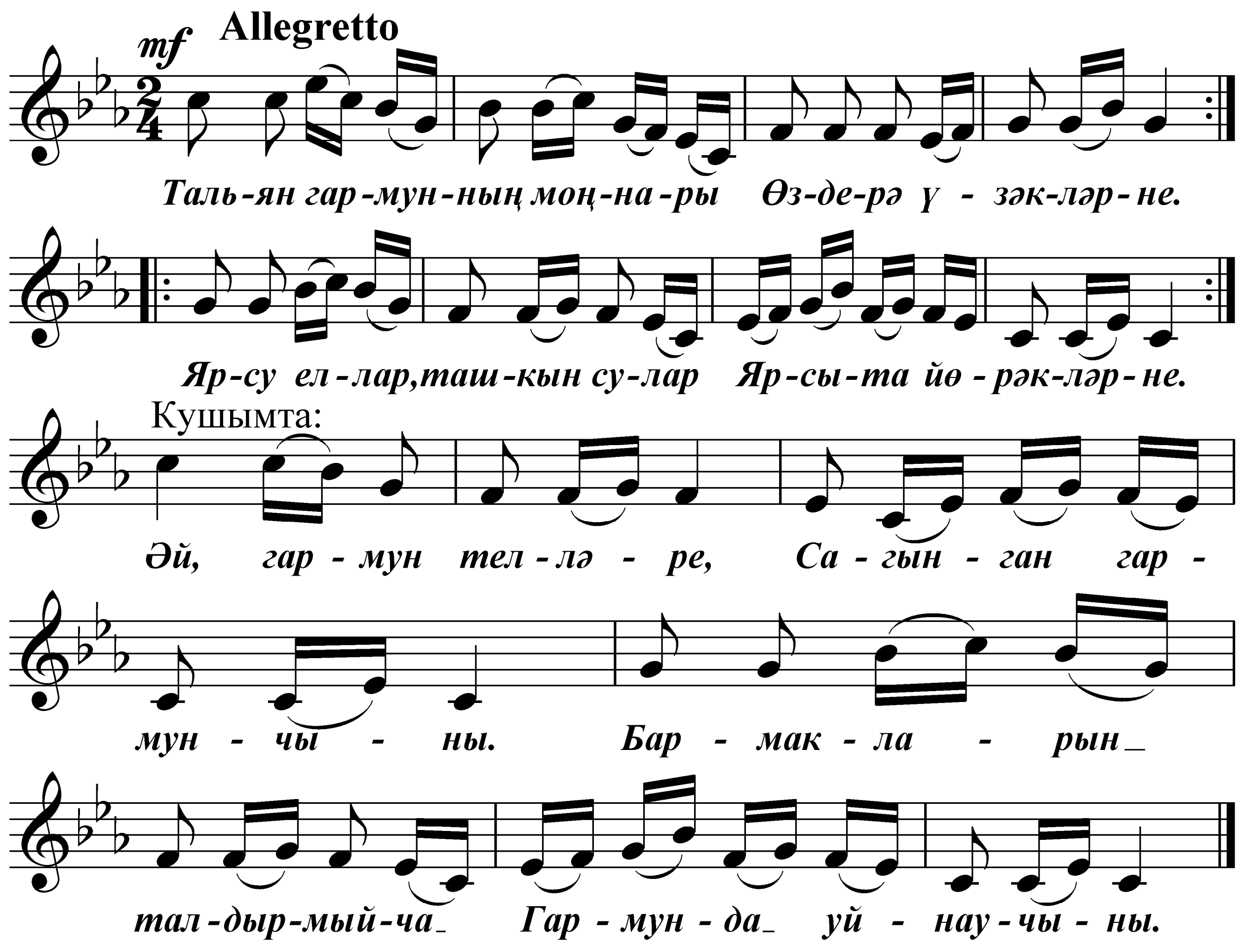

Тальян гармунның моңнары
Өздерә үзәкләрне.
Ярсу еллар, ташкын сулар
Ярсыта йөрәкләрне.

Кушымта:
Әй, гармун телләре,
Сагынган гармунчыны.
Бармакларын талдырмыйча
Гармунда уйнаучыны.

Әйтерсең дә, барлык хисләр
Гармунның күрегендә.
Әле дә булса сүрелмәгән
Һәркемнең күңелендә.

Кушымта.

Гармун бит ул бар халыкның
Көйләрен җыйнаучысы.
Нигә моңаймасың гармун,
Моңайса уйнаучысы.

Кушымта.

Гармунчының йөрәк серен
Гармун телләре сөйли.
Гашыйк итеп ул үзенә
Матур көйләрен көйли.

Кушымта.

ЯШЬЛЕГЕМНЕҢ ТАҢНАРЫ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

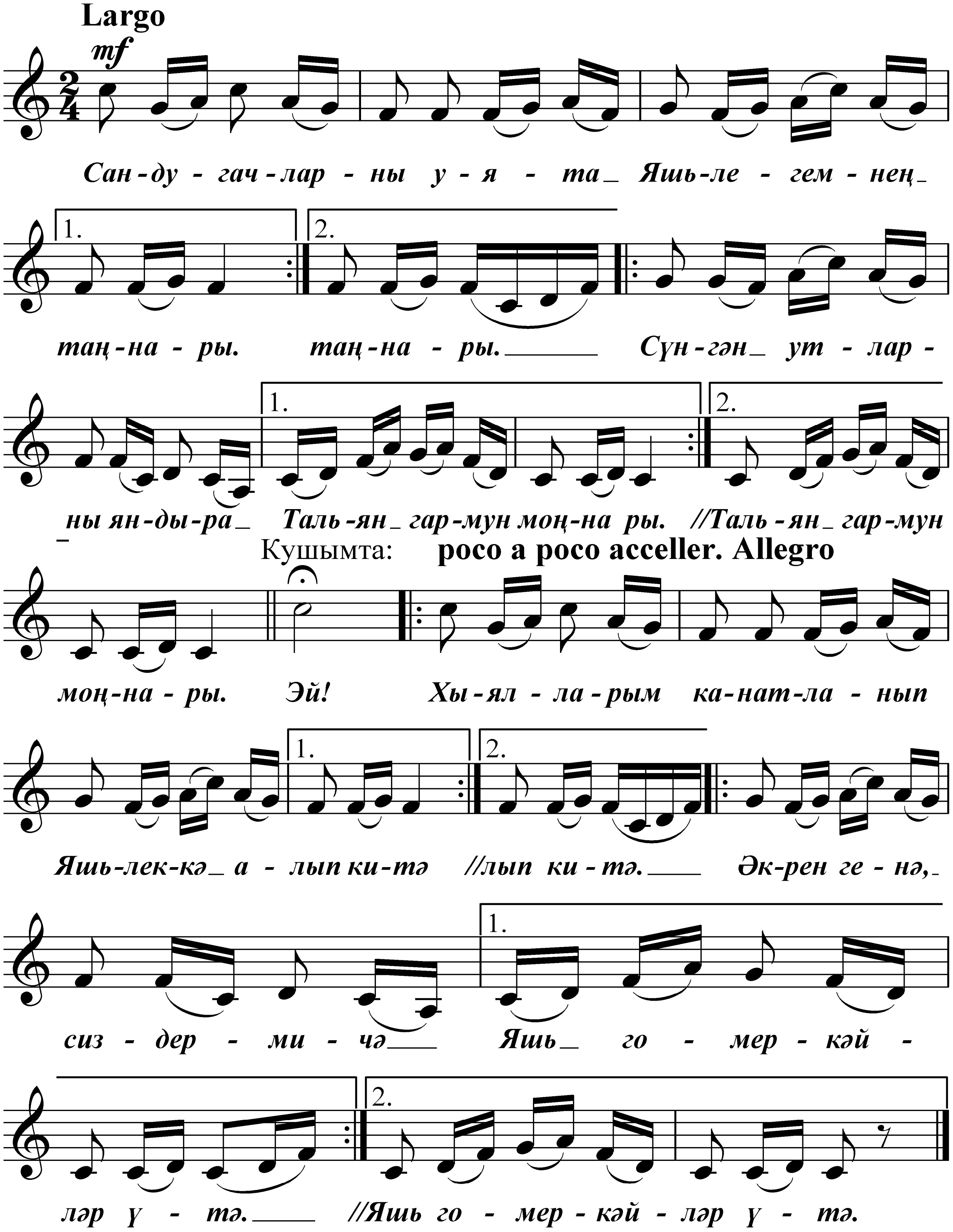

Сандугачларны уята
Яшьлегемнең таңнары.
Сүнгән утларны яндыра
Тальян гармун моңнары.

Кушымта:
Хыялларым канатланып
Яшьлеккә алып китә.
Әкрен генә, сиздермича
Яшь гомеркәйләр үтә.

Алсу таңнарны аттыра
Сандугачкаем сайрап.
Канатларыңны талдырма
Кунар талыңны сайлап.

Кушымта.

Биек тауларның башында
Каеннар яфраксыз.
Бу дөньяда кошлар гына
Кайгысыз, хәсрәтсез.

Кушымта.

САЛКЫН ЧИШМӘ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

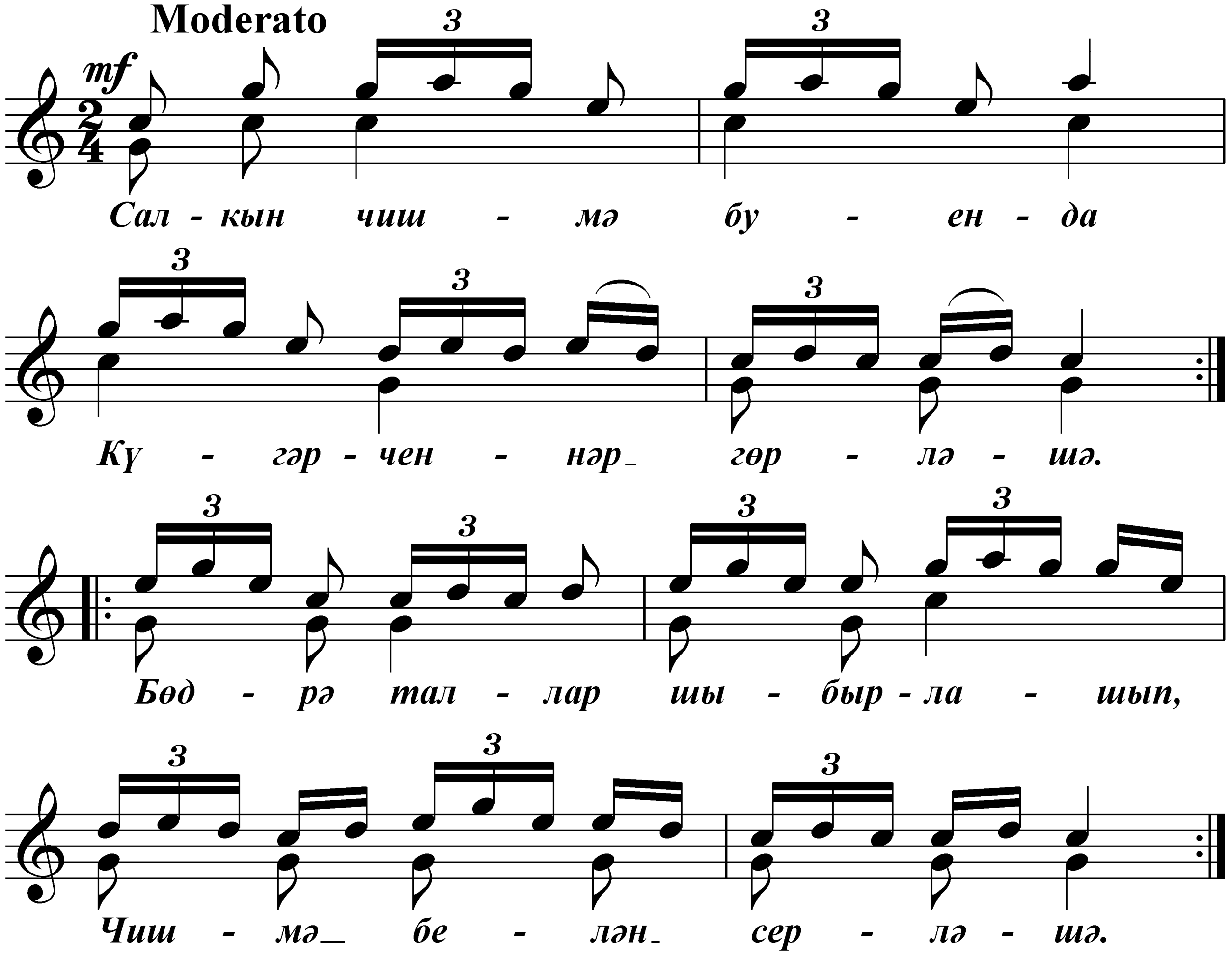

Салкын чишмә буенда
Күгәрченнәр гөрләшә.
Бөдрә таллар шыбырлашып,
Чишмә белән серләшә.

Чылтыр-чылтыр ага су,
Тирә якка ямь биреп.
Сусап суын эчкәннәргә
Шифалы тәмнәр биреп.

Яшәртеп болыннарны,
Салкын чишмәләр ага.
Сандугачлар су эчкәндә
Канаткайларын кага.

Салкын чишмә, көмеш су,
Әйләнәсе тал-тирәк.
Мәхәббәтнең саф хисләрен
Саклый белергә кирәк.

ҖИҢҮ КӨНЕ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

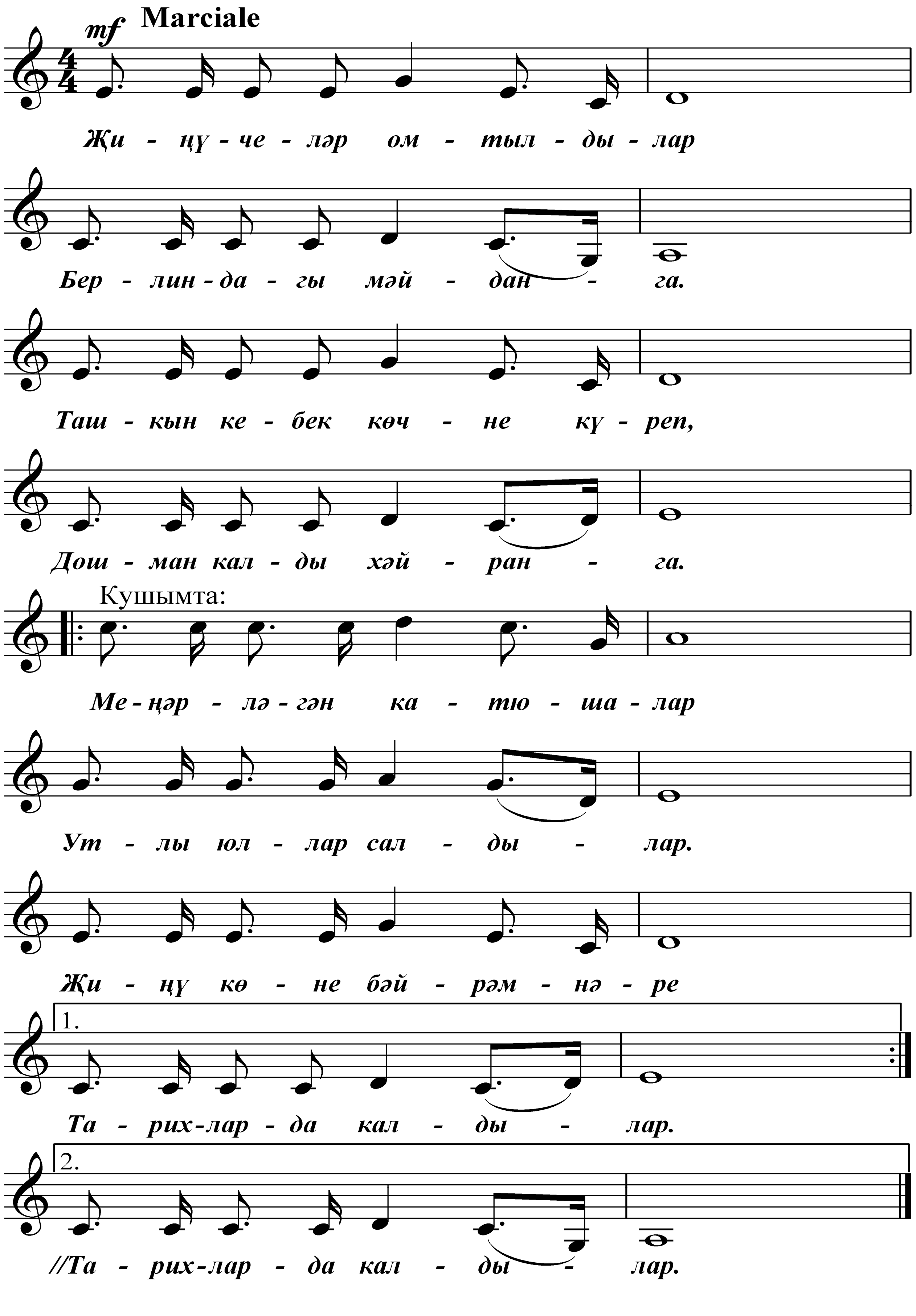

Җиңүчеләр омтылдылар
Берлиндагы мәйданга.
Ташкын кебек көчне күреп,
Дошман калды хәйранга.

Кушымта:

Меңәрләгән катюшалар
Утлы юллар салдылар.
Җиңү көне бәйрәмнәре
Тарихларда калдылар.

Батырларның йөрәгендә
Нәфрәт уты кабынды.
Чит җирләрдә май аенда
Үз ягын ул сагынды.

Кушымта.

Жәлләмичә гомерләрен
Ватан өчен бирделәр.
Үлемсезлек яулар өчен
Рейхстагка килделәр.

Кушымта.

Җилфердәде кызыл байрак
Дошманны җиңдек диеп.
Батырларның кайнар каны
Байракта калды диеп.

Кушымта.

МАМЛЮТЕМ КЫРЛАРЫНДА

Рәвил Гөзәиров сүзләре

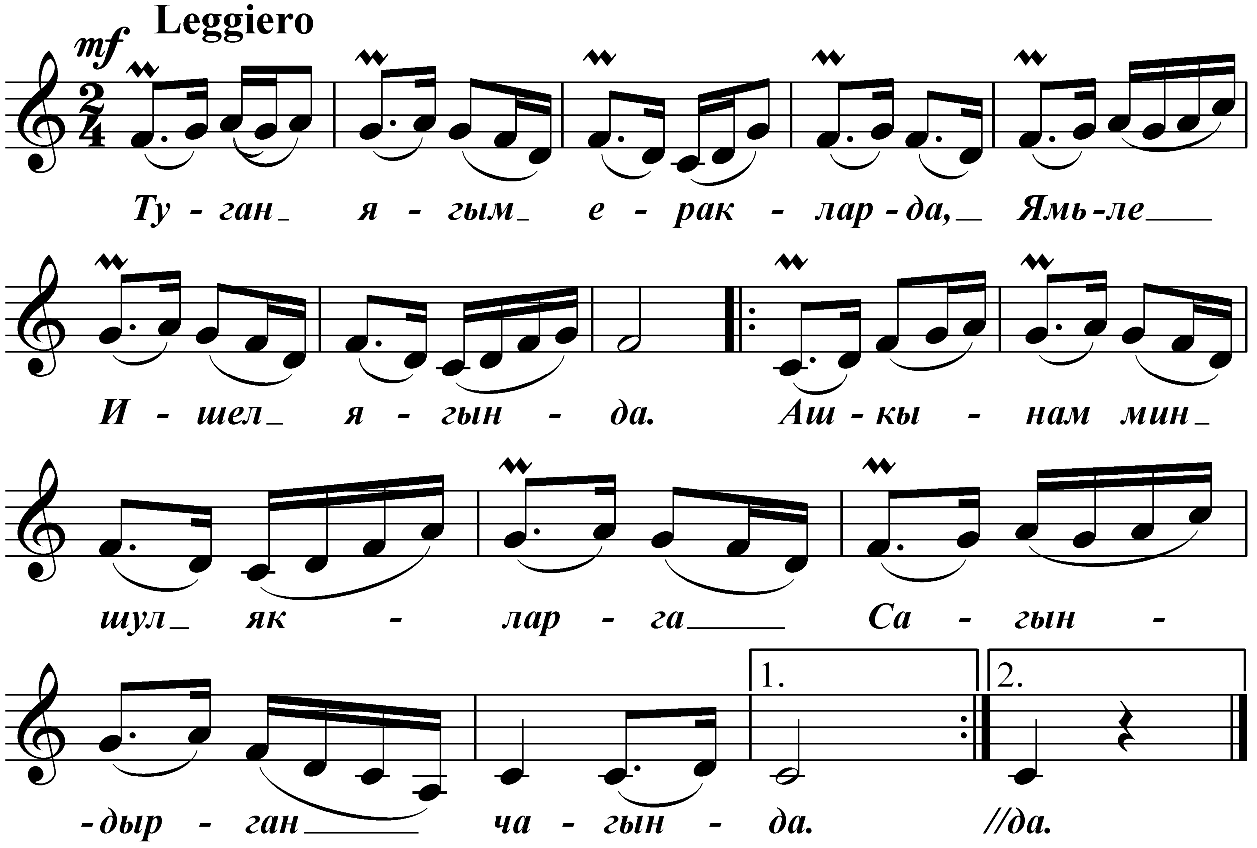

Туган ягым еракларда,
Ямьле Ишел ягында.
Ашкынам мин шул якларга
Сагындырган чагында.

Печән чаптым, урман кистем
Мамлютем кырларында.
Йөрәгемә шифа таптым
Халкымның җырларында.

Гөлбуки күл буйларында
Моңлы җырлар җырладым.
Төрле кошлар сайраганда
Хәйран калып тыңладым.

Йөри идем урамында
Ап-ак карлар яуганда,
Беренче рәт гашыйк булып
Утларында янганда.

Хәзер яшим еракларда
Шул көннәрне сагынып,
Төшләремдә кошлар булып
Ярсып канат кагынып.

ЧАБАТА

Рәвил Гөзәиров сүзләре

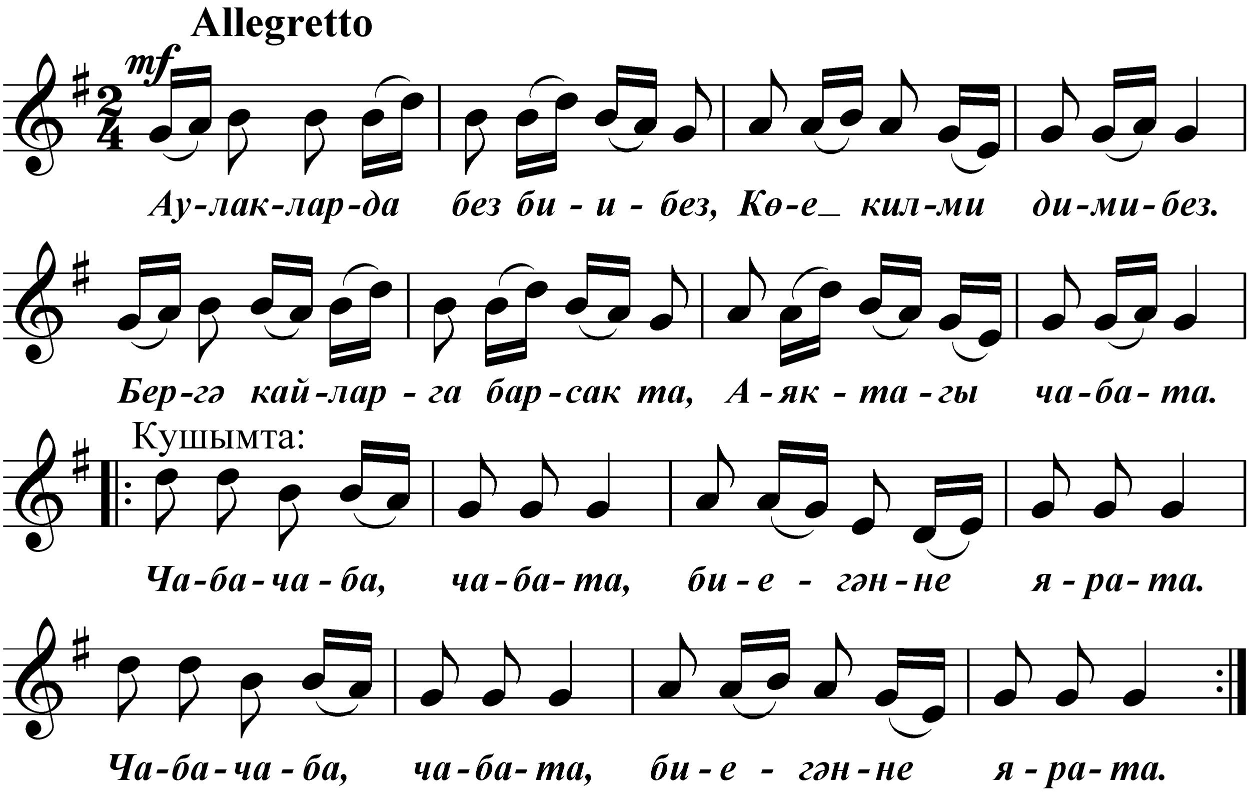

Аулакларда без биибез,
Көе килми димибез.
Бергә кайларга барсак та,
Аяктагы чабата.

Кушымта:
Чаба-чаба, чабата,
Биегәнне ярата.

Әткәем дә яшь чагында
Чабата киеп үскән.
Балачак сукмакларында
Эзен калдырып үткән.

Кушымта.

Чабата кисәк тә, дуслар,
Бай булсын безнең күңел.
Тормыш авырлыкларына
Бирешкәннәр без түгел.

Кушымта.

Сөям дигән сүзләреңне
Әллә ничә укыдым.
Сиңа бүләк итәр өчен
Мин чабата тукыдым.

Кушымта.

Чаба-чаба, чабата,
Биегәнне ярата.
Матур кызлар дәртле биеп
Үзләренә карата.

Кушымта.

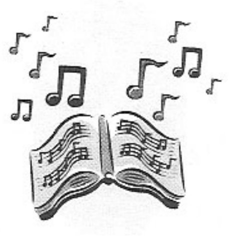

НАУРЫЗ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

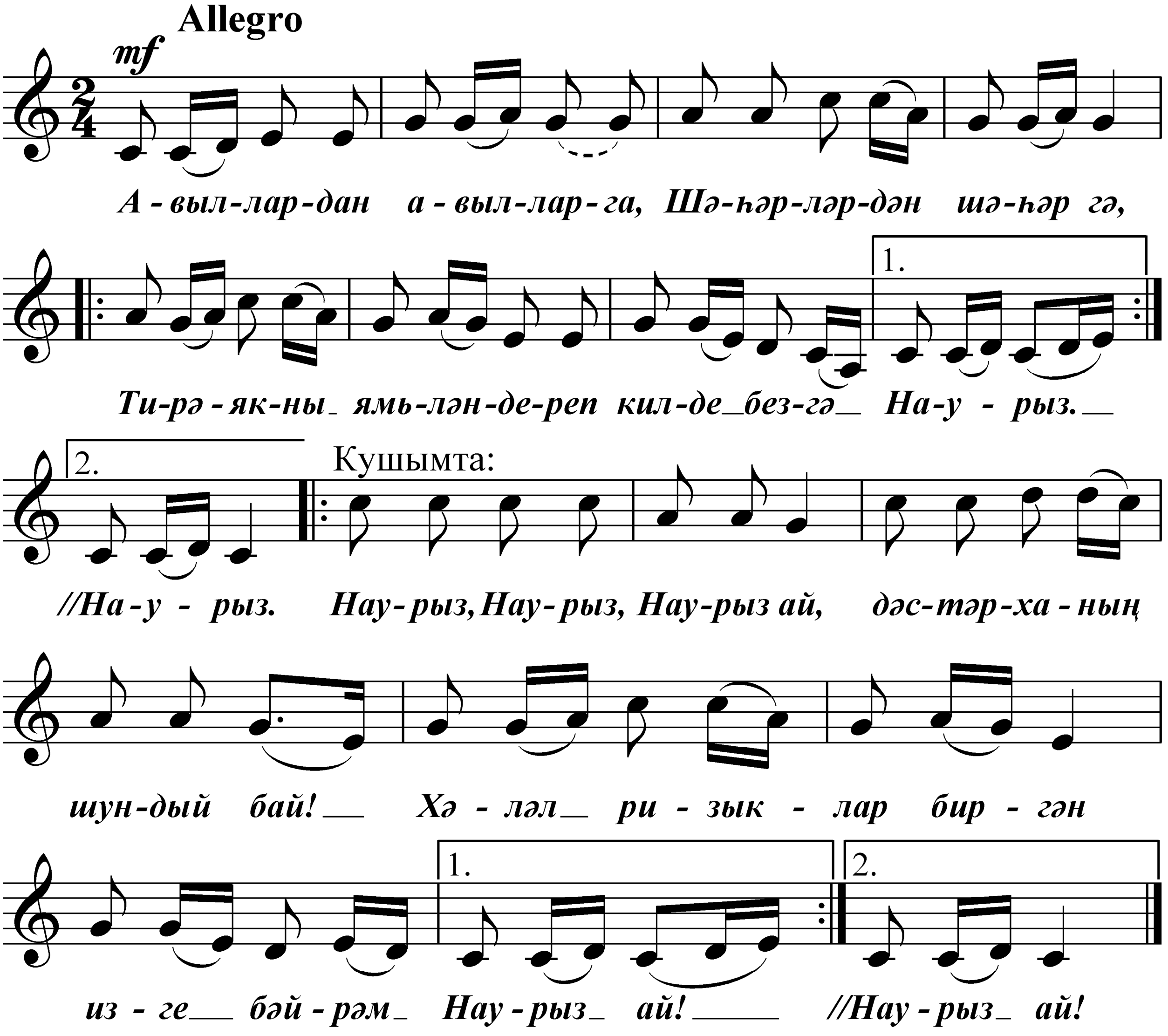

Авыллардан авылларга,
Шәһәрләрдән шәһәргә,
Тирә-якны ямьләндереп
Килде безгә Наурыз.

Кушымта:

Наурыз, Наурыз, Наурыз ай,
Дәстәрханың шундый бай!
Хәләл ризыклар биргән
Изге бәйрәм Наурыз ай!

Изге ниятләре белән
Безгә килде Наурыз.
Бар халыкны дуслаштырып
Бәхет бирде Наурыз.

Кушымта.

Чын күңелдән Наурызга
Озын гомер телибез.
Сәлам биреп барыгызга,
Исән-саулык телибез.

Кушымта.

ӘТКӘЕМ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

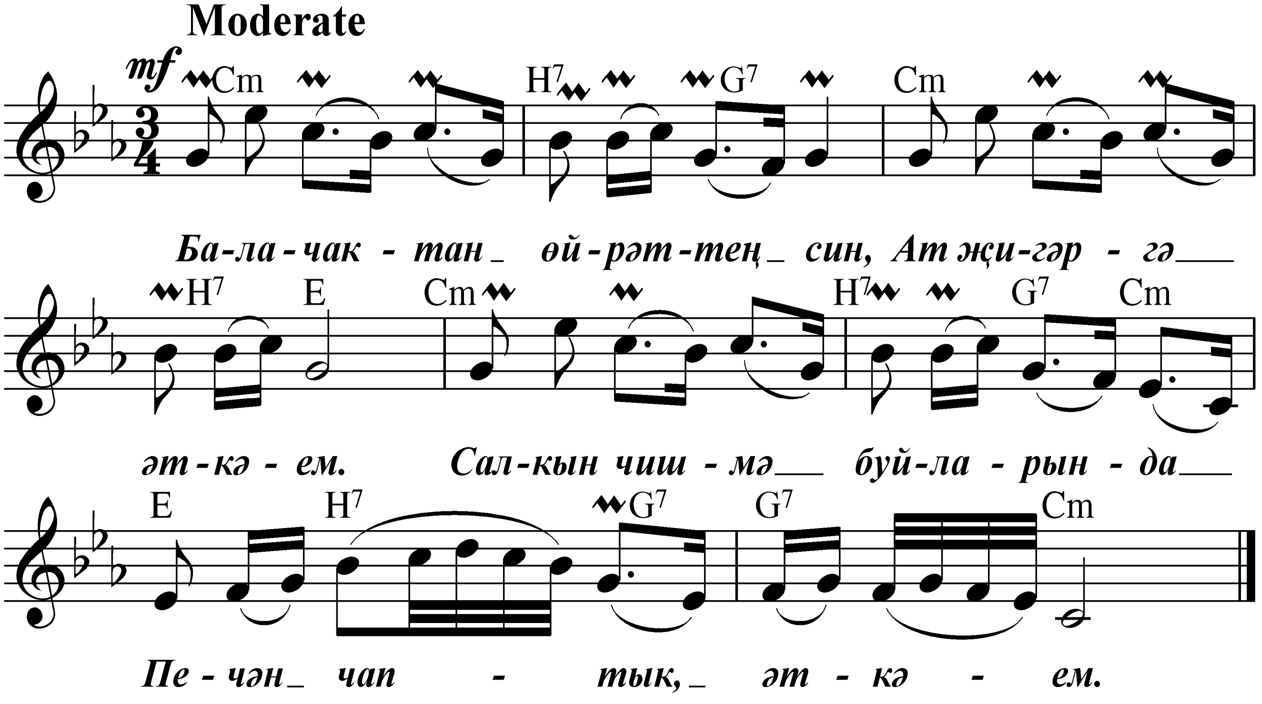

Балачактан өйрәттең син
Ат җигәргә, әткәем.
Салкын чишмә буйларында
Печән чаптык, әткәем.

Урманнарга бара идек,
Билгә балта кыстырып.
Моңлы итеп озын көйгә,
Җырлый идек сыздырып!

Колагымда һаман чыңлый,
Әткәемнең җырлары.
Шул моңнарны юксыналар
Авылымның кырлары.

Безнең өчен җәлләмәде
Гомерләрен әткәем.
Йөрәгемнең иң түрендә
Саклыйм сине, әткәем!

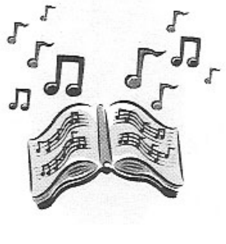

Ә КАНАТСЫЗ МИҢА НИШЛӘРГӘ?

Рәвил Гөзәиров сүзләре

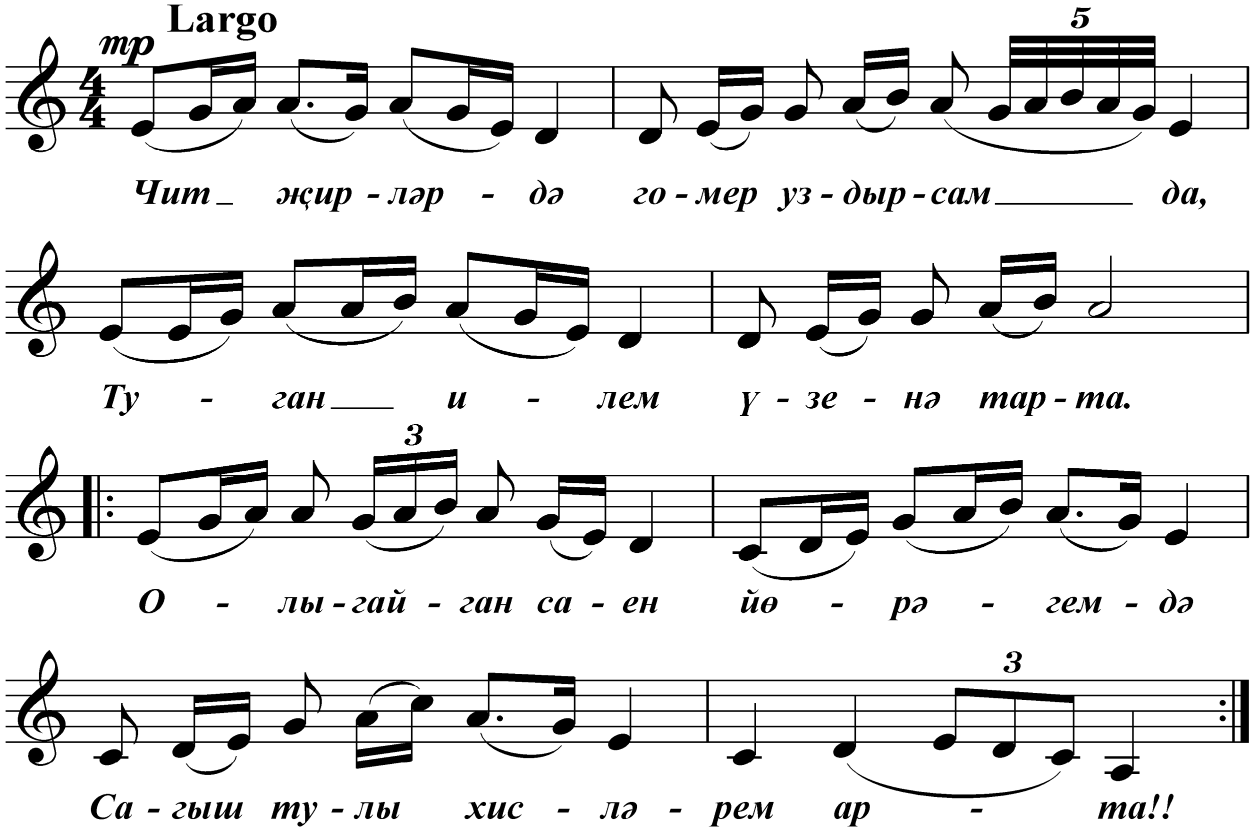

Чит җирләрдә гомер уздырсам да,
Туган илем үзенә тарта.
Олыгайган саен йөрәгемдә
Сагыш тулы хисләрем арта!!

Туган якларыма чакыралар
Тезелешеп очкан кошлары.
Исләремә төшеп сагындыра
Үзәк өзгеч салкын кышлары.

Кангылдашып киткән кыр казлары
Ашыгалар җылы якларга.
Очып киткән кошлар кире кайта,
Ә канатсыз миңа нишләргә!!

БЕЗНЕҢ ТУКАЙ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

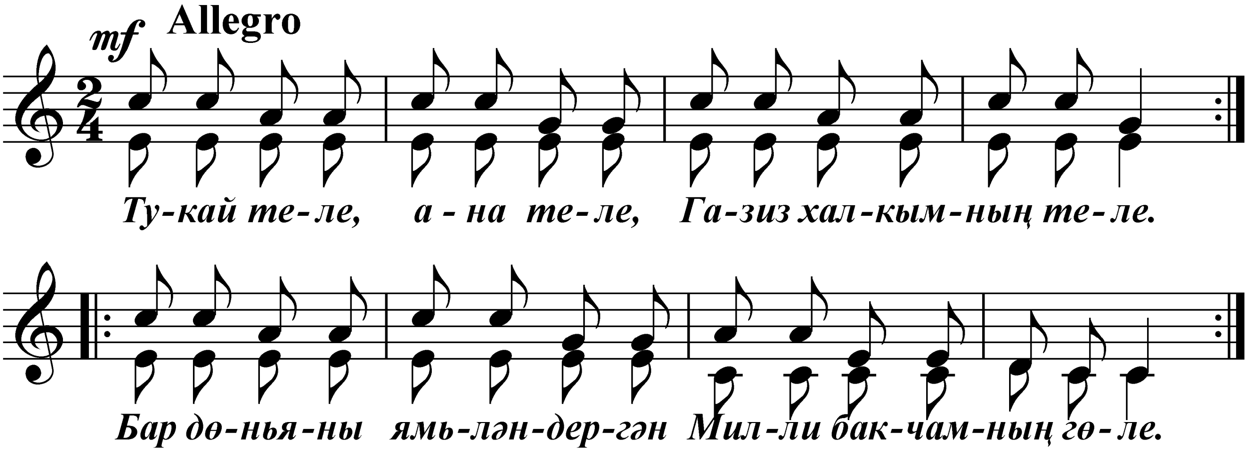

Тукай теле, ана теле,
Газиз халкымның теле.
Бар дөньяны ямьләндергән
Милли бакчамның гөле.

Безнең Тукай, бөек Тукай!
Авылда туып үскән.
Кара урманнар арасыннан
Адашмыйча ул үткән.

Аз яшәде безнең Тукай
Якты дөнья йөзендә.
Милләтемнең моң-зарлары
Мәңге үлмәс сүзендә!

Рәхмәт сиңа – бу дөньяга
Шагыйрь булып туганга!
Алсу таңнар аткан чакта
Нурларына тулганга.

Без Тукайны яратабыз,
Җырларын яңартабыз.
Моңлы, назлы җырын җырлап
Кайгыны таратабыз.

ХӘМИТ-БАТЫР

(1944 елда Кытай җирендә Синьзян округында азатлык өчен булган халык күтәрелешендә батырлача һәлак булган 28 яшьлек Мөслимов Хамит Садыйк улының якты рухына багышлыйм)

Рәвил Гөзәиров сүзләре

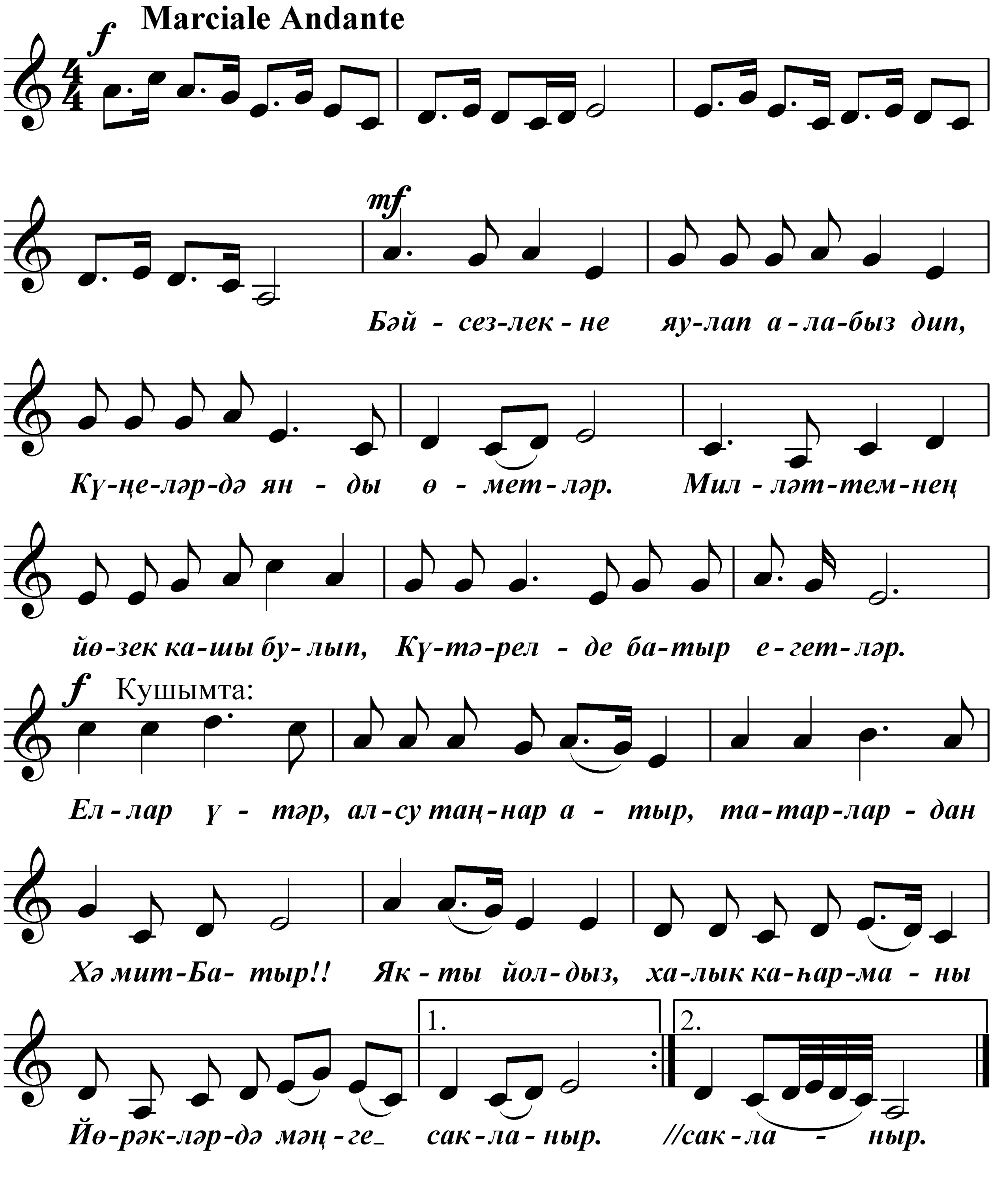

Бәйсезлекне яулап алабыз дип,
Күңелләрдә янды өметләр.
Милләтемнең йөзек кашы булып,
Күтәрелде батыр егетләр.

Кушымта:
Еллар үтәр, алсу таңнар атыр,
Татарлардан Хәмит-Батыр!!
Якты йолдыз, халык каһарманы
Йөрәкләрдә мәңге сакланыр.

Хәмит-Батыр иң алдынгы сафта
Нелпе якларына кузгалды.
Уттай кызган, чуен кыерчыгы
Йөрәгенә килеп кадалды.

Кушымта.

Уластай-тау кызыл кыялары –
Дәһшәтле еллар яралары.
Онытмаган әле татарларны
Уластай-тауның аралары.

Кушымта.

Ишеткәндә шомлы хәбәрләрне
Үксеп елагандыр әнкәсе.
Халкы өчен җанын жәлләмәде
Милләтемнең газиз баласы.

Кушымта.

ӘЙ СЫЛУ КЫЗ, СЫЛУ КЫЗ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

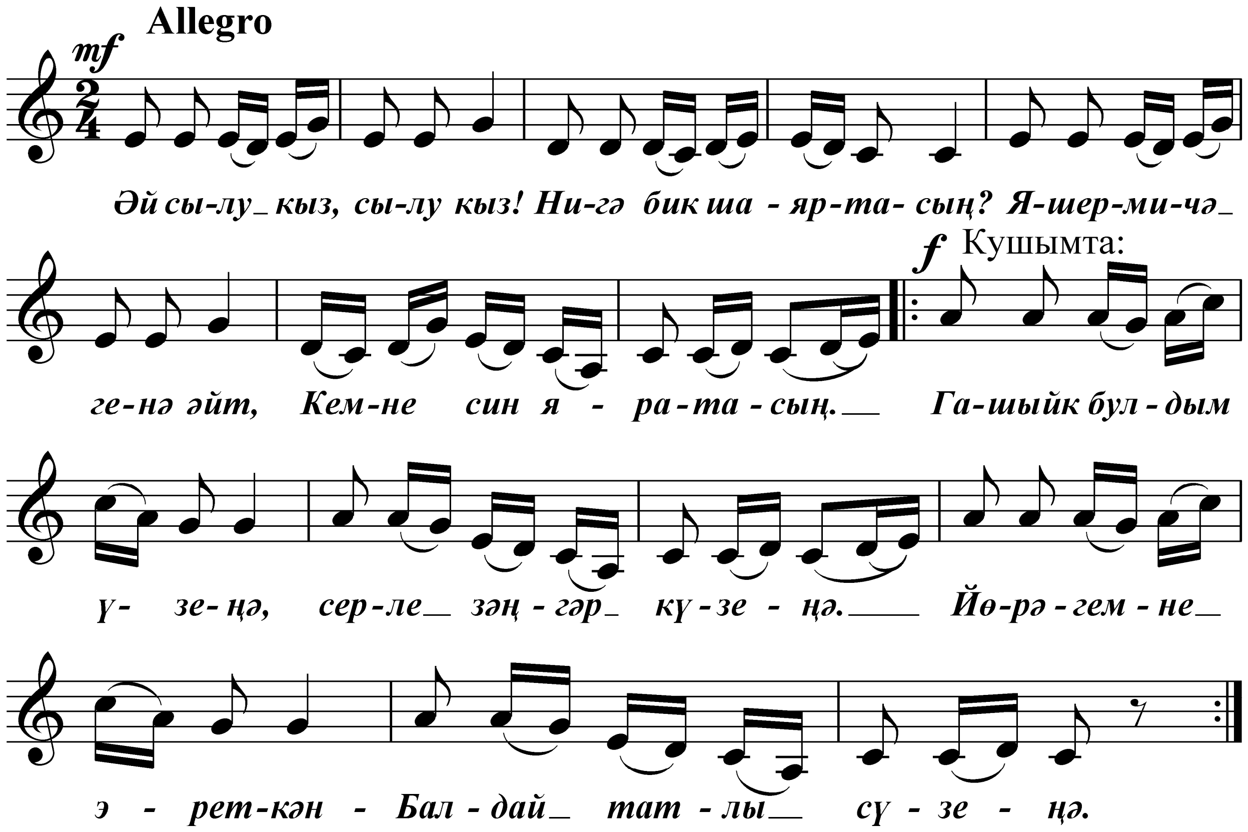

Әй сылу кыз, сылу кыз!
Нигә бик шаяртасың?
Яшермичә генә әйт,
Кемне син яратасың.

Кушымта:
Гашыйк булдым үзеңә,
Серле зәңгәр күзеңә.
Йөрәгемне эреткән
Балдай татлы сүзеңә.

Гашыйк булып үзеңә,
Карыйм зәңгәр күзеңә.
Шул кадәрле тилмерәм
Сөям дигән сүзеңә.

Кушымта.

Көзгелергә карыйсың,
Чәчләреңне тарыйсың.
Күз сирпеп караганда,
Күңелемә ярыйсың.

Кушымта.

Күзләрең зәңгәр диңгез,
Йөгерек дулкыннары.
Үзенә мине тарта
Өермә упкыннары.
Кушымта.

КОДА БЕЛӘН КОДАГЫЙ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

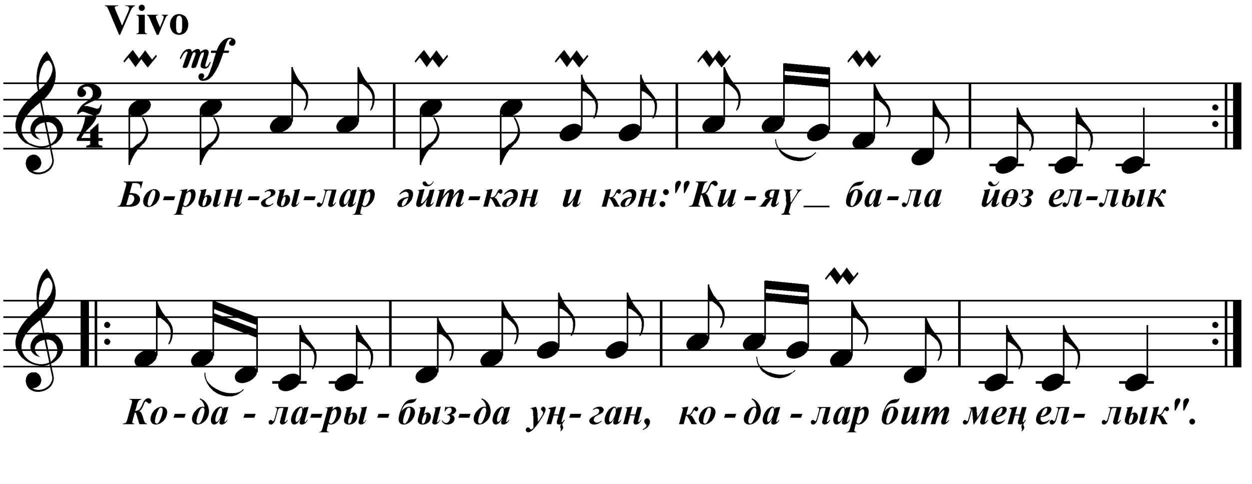

Борынгылар әйткән икән:
“Кияү бала йөз еллык
Кодаларыбызда уңган,
Кодалар бит мең еллык”.

Кода белән кодагый
Бигерәк тә пар килгән,
Иң яраткан кызларын
Безнең егеткә биргән.

Тыпырдатып бии кода,
Башы әйләнмәс микән.
Шул кадәрле дәртле бии,
Оста биюче икән.

Кодагый да ис китәрлек,
Янып тора күзләре.
Кода янында әйләнә,
Пар килгәннәр үзләре.

ЯР, ЯР!
(Никах туенда җырлый торган җыр)

Рәвил Гөзәиров сүзләре

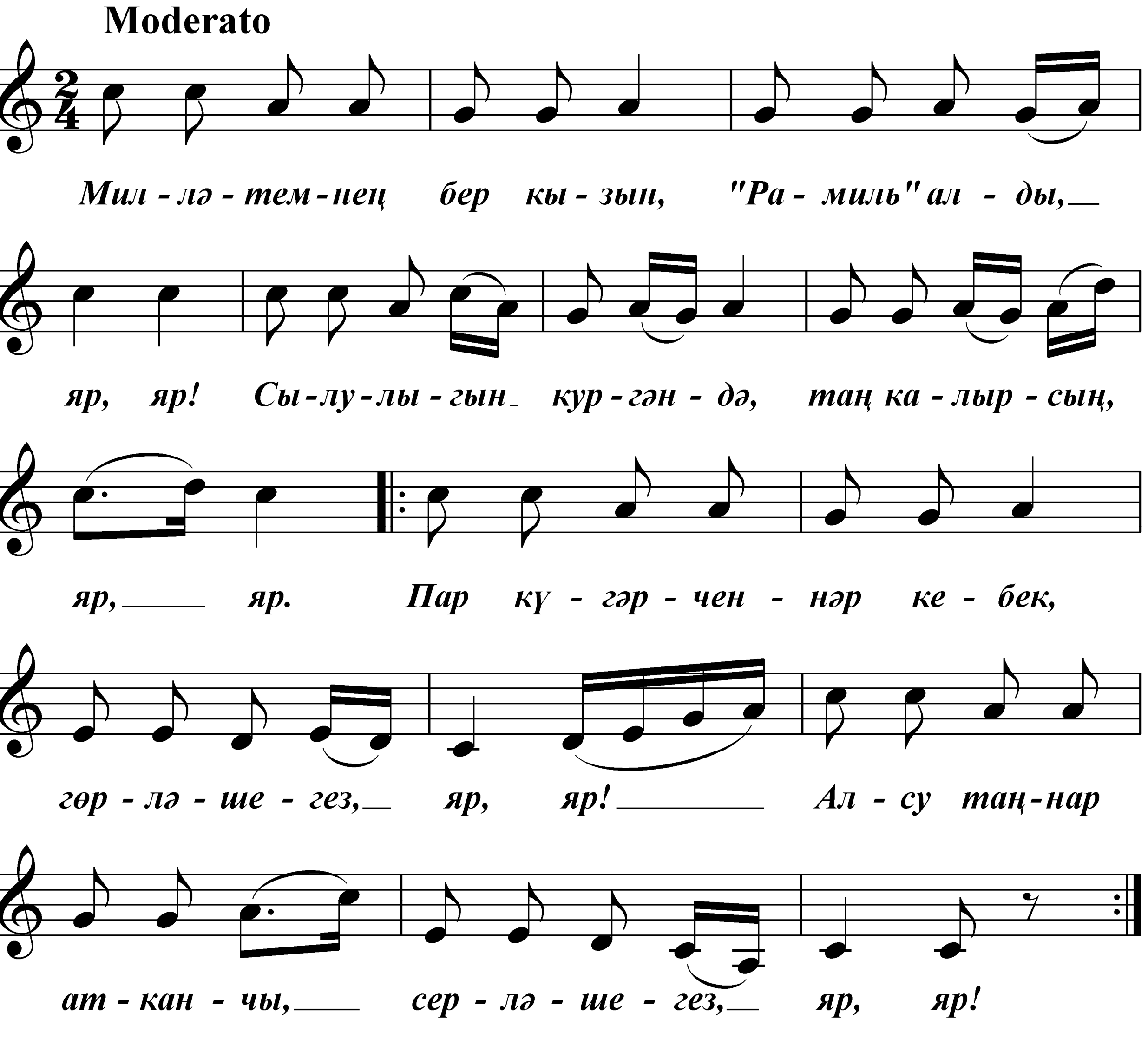

Милләтемнең бер кызын,
“Рамиль” алды, яр, яр!
Сылулыгын күргәндә,
Таң калырсың, яр, яр.
Пар күгәрченнәр кебек,
Гөрләшегез, яр, яр!
Алсу таңнар атканчы,
Серләшегез, яр, яр!

Барча туган, дус-ишләр –
Бәхет тели, яр, яр!
Гыйшык утын сүндерми
Яшәгез сез, яр, яр!
Мәхәббәт ул бер генә –
Онытмагыз, яр, яр.
Бер-берегезне яратып,
Кушылдыгыз, яр, яр.

Мәхәббәт диңгезендә
Коеныгыз, яр, яр!
Яшәү матурлыгына
Сөенегез, яр, яр!
Көчле мәхәббәтегез
Җимеш бирсен, яр, яр!
Сезгә озын гомерләр
Ходай бирсен, яр, яр!

АНА ТЕЛӘГЕ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

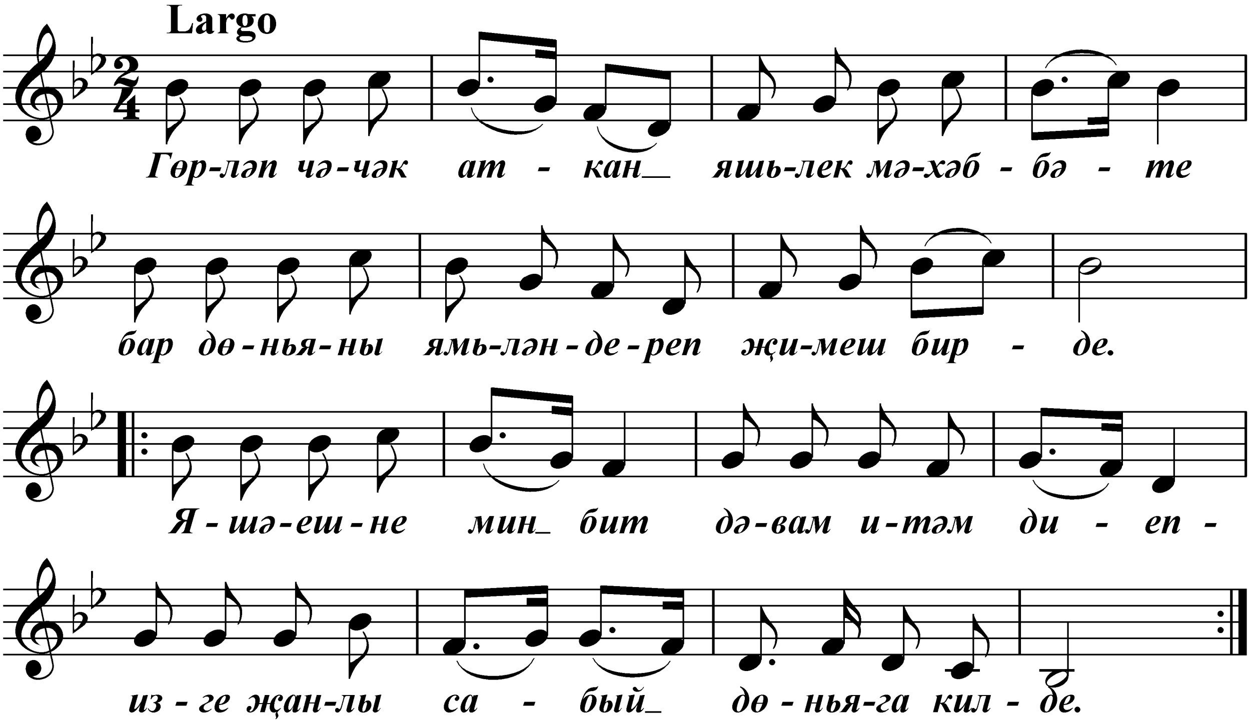

Гөрләп чәчәк аткан яшьлек мәхәббәте
Бар дөньяны ямьләндереп җимеш бирде.
Яшәешне мин бит дәвам итәм диеп –
Изге җанлы сабый дөньяга килде.

Тәпи-тәпи йөреп китәрсең син бер көн.
Бар халыкның куанычы булырсың син.
Якты кояш нурларына тулырсың син.
Намуслы, ил баласы булырсың син!

Әткәм, әнкәм диеп сөйләп китәрсең син.
Күбәләкләр белән бергә уйнарсың син.
Мәктәпләргә барып, белем алырсың син
Яннарыма йөгереп килерсең син.

Канатларың үсеп җиткәч һәм ныгыгач,
Кошлар кебек биеклеккә син очарсың.
Зәңгәр күктә очкан батыр лачын булып –
Бар галәмне яратып син кочарсың.

Дан җырлыйк без мәңге сүнмәс мәхәббәткә,
Иман нурлы әтиләргә, әниләргә.
Ак яулыклы изге ңанлы әбиләргә.
Милләтемнең нык нигезе әби-бабайга!..

БЕЗНЕҢ ЯКНЫҢ КЫЗЛАРЫ...

Рәвил Гөзәиров сүзләре

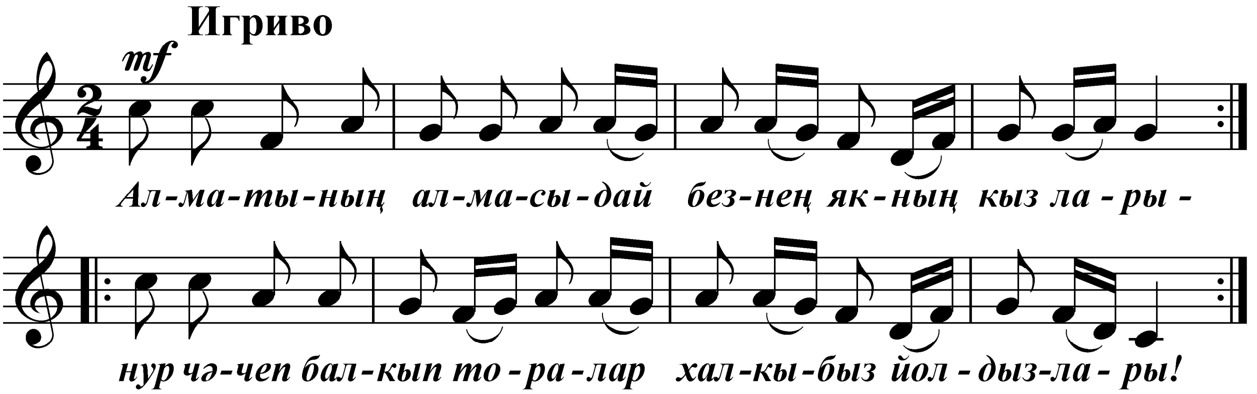

Алматының алмасыдай
Безнең якның кызлары –
Нур чәчеп балкып торалар
Халкыбыз йолдызлары!

Вак-вак атлап, йомшак басып
Бии кызлар яланда.
Күбәләктәй әйләнәләр... –
Илһам иңә җаннарга!

Былбылларны таң калдыра
Дәртле-монлы җырлары...
Күз өстендәге каш кебек
Безнең якның кызлары!

Алматының алмасыдай
Безнең якның кызлары.
Нур чәчеп, балкып торалар
Халкыбыз йолдызлары!...

НИКАХ ТУЕ

Рәвиль Гөзәиров сүзләре

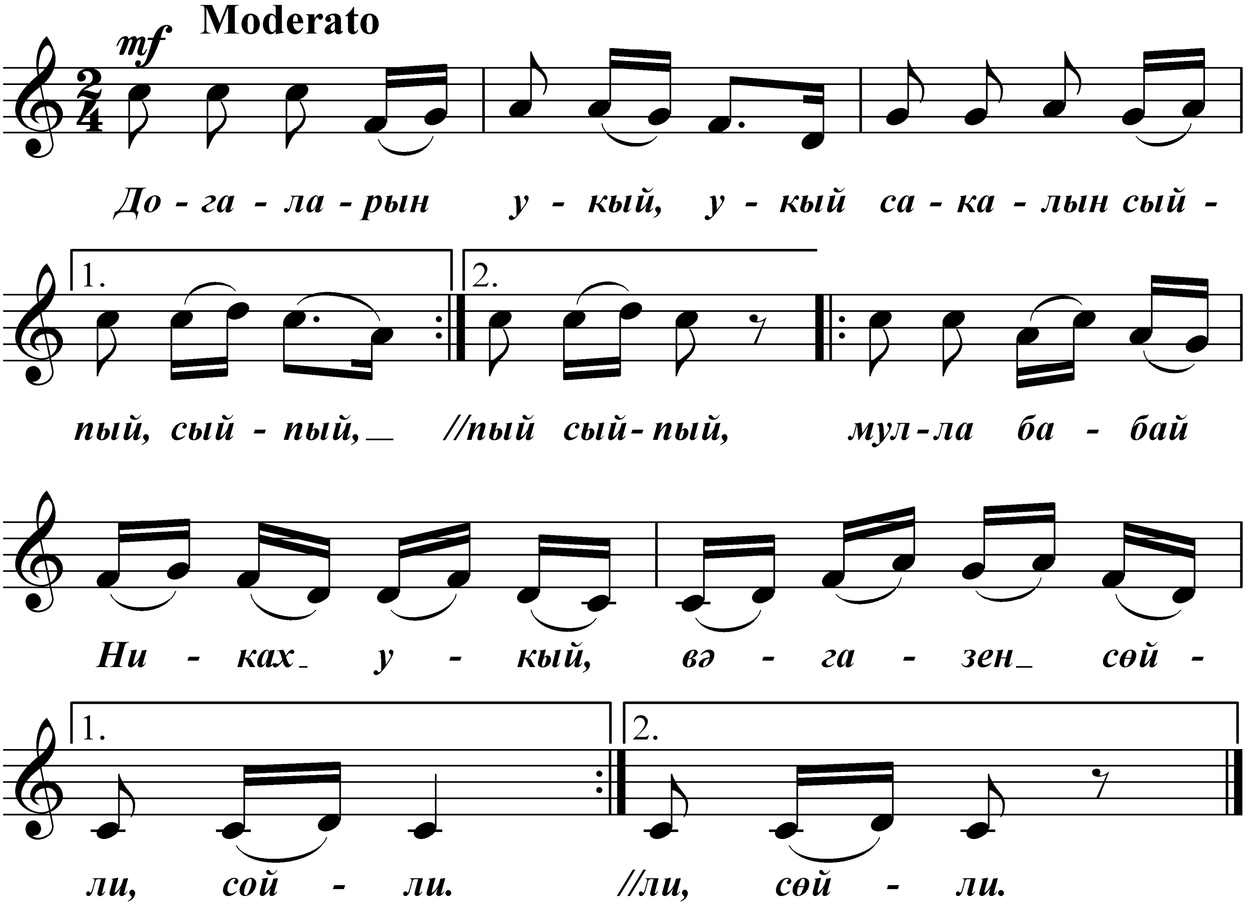

Догаларын укый, укый
Сакалын сыйпый, сыйпый,
Мулла бабай Никах укый,
Вәгазен сөйли, сөйли.

Никах туе, Никах туе –
Яшьләрнең изге туе.
Никах туе, бәхет туе,
Саф мәхәббәтнен туе.

Никах туе гомерлеккә
Чәчләрне-чәчкә бәйли,
Гашыйкларны бергә кушып –
Хисләрен бергә ялгый.

Нәселгә кер кундырмыйча,
Җылы оя корыгыз!
Башкаларга үрнәк булып,
Матур-тату торыгыз!..

Никах туе, Никах туе –
Яшьләрнең изге туе.
Никах туе, бәхет туе,
Онытылмас гомер буе!

СӨННӘТ ТУЕ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

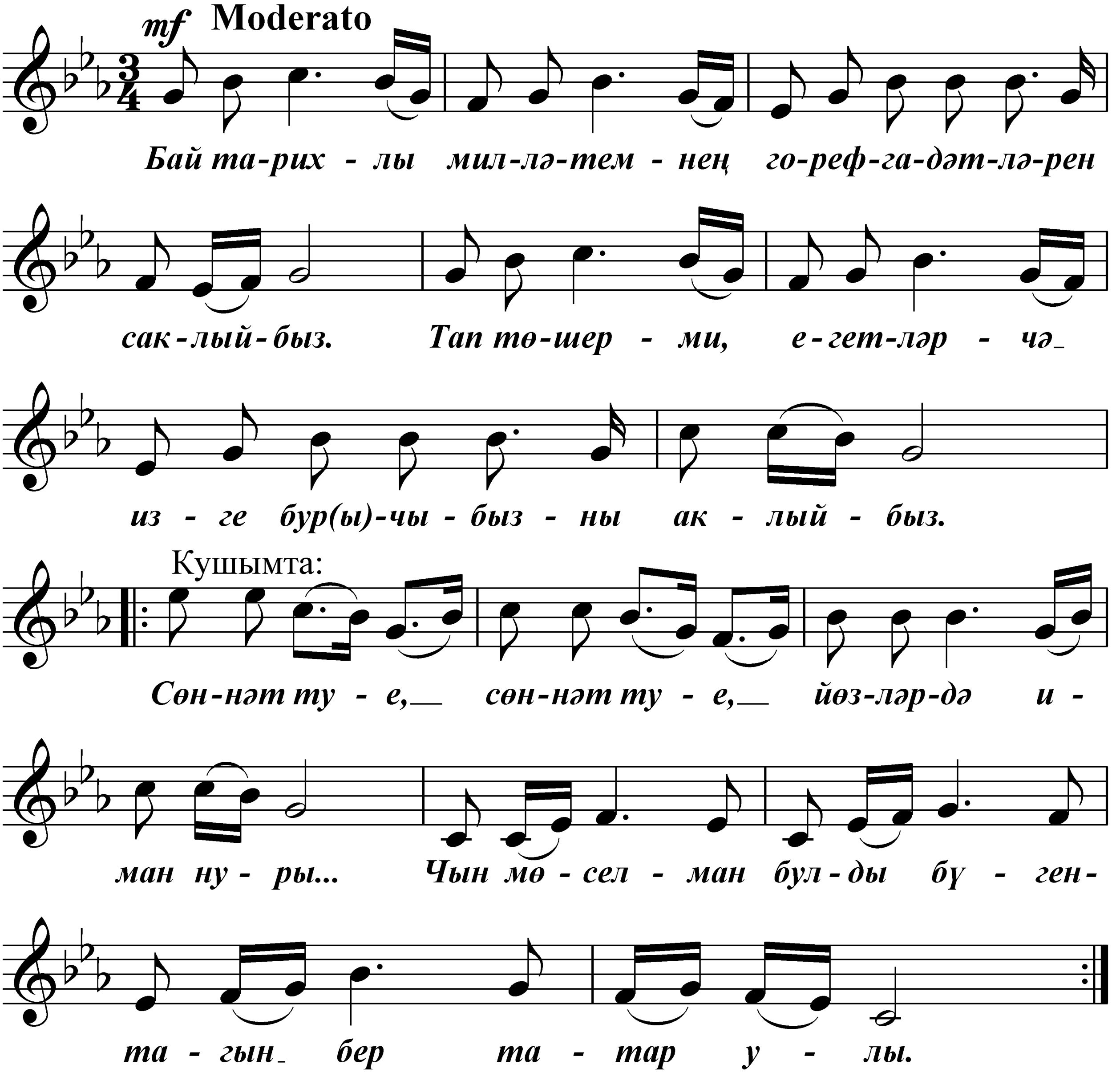

Бай тарихлы милләтемнең
Гореф-гадәтләрен саклыйбыз.
Тап төшерми, егетләрчә
Изге бур(ы)чыбызны аклыйбыз.

Кушымта:
Сөннәт туе, сөннәт туе,
Йөзләрдә иман нуры...
Чын мөселман булды бүген –
Тагын бер татар улы.

Динебезгә, дөнебезгә,
Гомерлеккә тугры калабыз.
Нәселебез динле булган,
Без шулардан үрнәк алабыз.

Кушымта.

Фәрештәләр канат кагып,
Тели безгә изге теләкләр.
Бәхет теләп яшь буынга –
Ярсып тибә безнең йөрәкләр.

Кушымта:
Сөннәт туе, ирләр туе,
Йөзләрдә иман нуры!..
Чын мөселман булды бүген
Тагын бер татар улы.

ШУЛ БӘХЕТ МИҢА ҖИТӘ

Рәвил Гөзәиров сүзләре

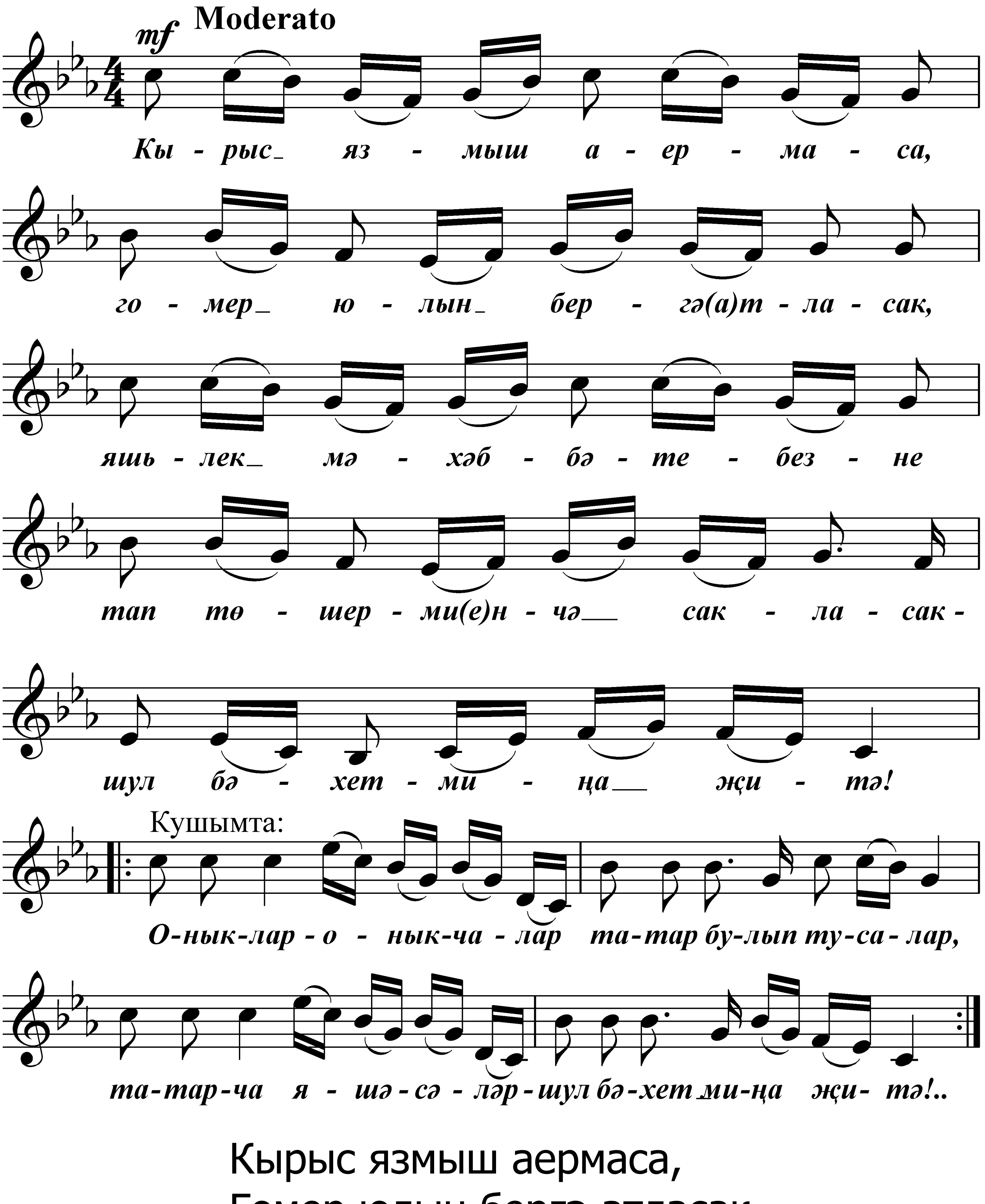

Кырыс язмыш аермаса,
Гомер юлын бергә атласак,
Яшьлек мәхәббәтебезне
Тап төшермиенчә сакласак –
Шул бәхет миңа җитә!

К у ш ы м т а:

Оныклар-онычкалар
Татар булып тусалар,
Татарча яшәсәләр –
Шул бәхет миңа җитә!..

Кызларыбыз, улларыбыз
Инсафлы булып үссә,
Хезмәт сөючән булып
Кыенлыкларга түзсә –
Шул бәхет миңа җитә!

К у ш ы м т а.

Мәхәббәт җимеше булып,
Оныклар туып торса,
Ата-бабалар нигезе
Җимерелмичә торса –
Шул бәхет миңа җитә!

К у ш ы м т а.

Оныклар-онычкалар,
Безнең юлны дәвам итсә,
Гомеребез озын булып,
Нәвәрәләр күреп үтсә,
Йөрәкләргә шифа биреп
Нәвәрәләр биттән үпсә –
Шул бәхет миңа җитә!..

К у ш ы м т а.

АЛТЫН ТУЙ

Равил Гөзәиров сүзләре

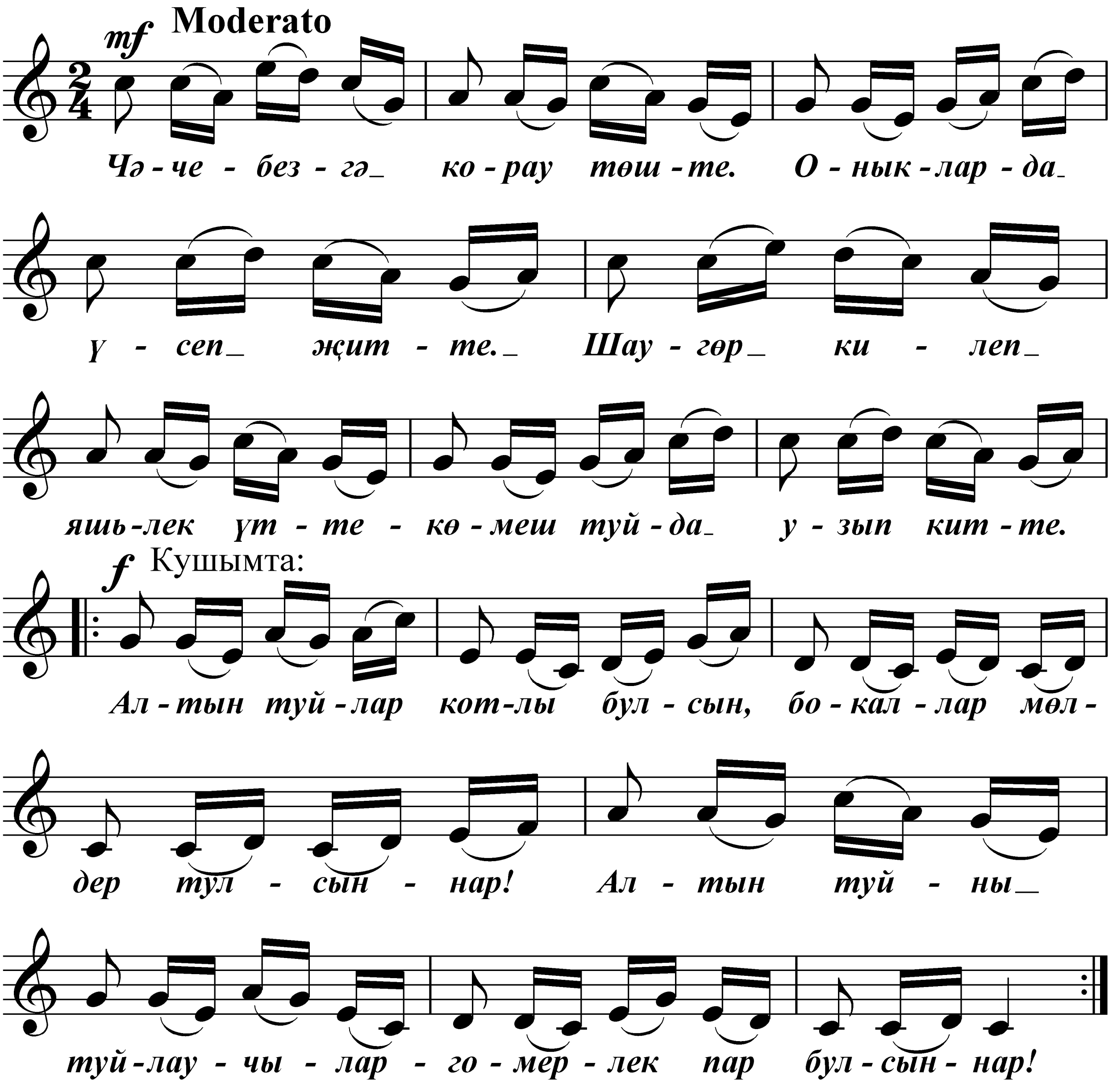

Чәчебезгә кораү төште.
Оныкларда үсеп җитте.
Шау-гөр килеп яшьлек үтте –
Көмеш туйда узып китте.

Кушымта:
Алтын туйлар котлы булсын,
Бокаллар мөлдер тулсыннар!
Алтын туйны туйлаучылар –
Гомерлеккә пар булсыннар!

Ике йөрәк кушылганга,
Ярты гасыр үтеп китте.
Яшьлек хисенә төренеп –
Алтын туйда килеп җитте.
Кушымта.

Ак болытларга атланып,
Гомер ага канатланып,
Узган гомер мизгел генә –
Узып китә бик тиз генә.
Кушымта.

Мәхәббәт ул серле чишмә,
Эчсәң суын исерәсең.
Яшьли сөю хисләреңне –
Исеңә гел төшерәсең.
Кушымта.

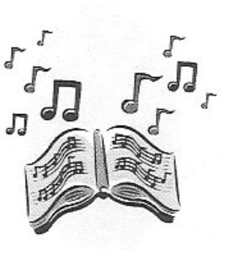

ЯШӘҮ ҮЗЕ ГАЛӘМӘТ

Равил Гөзәиров сүзләре

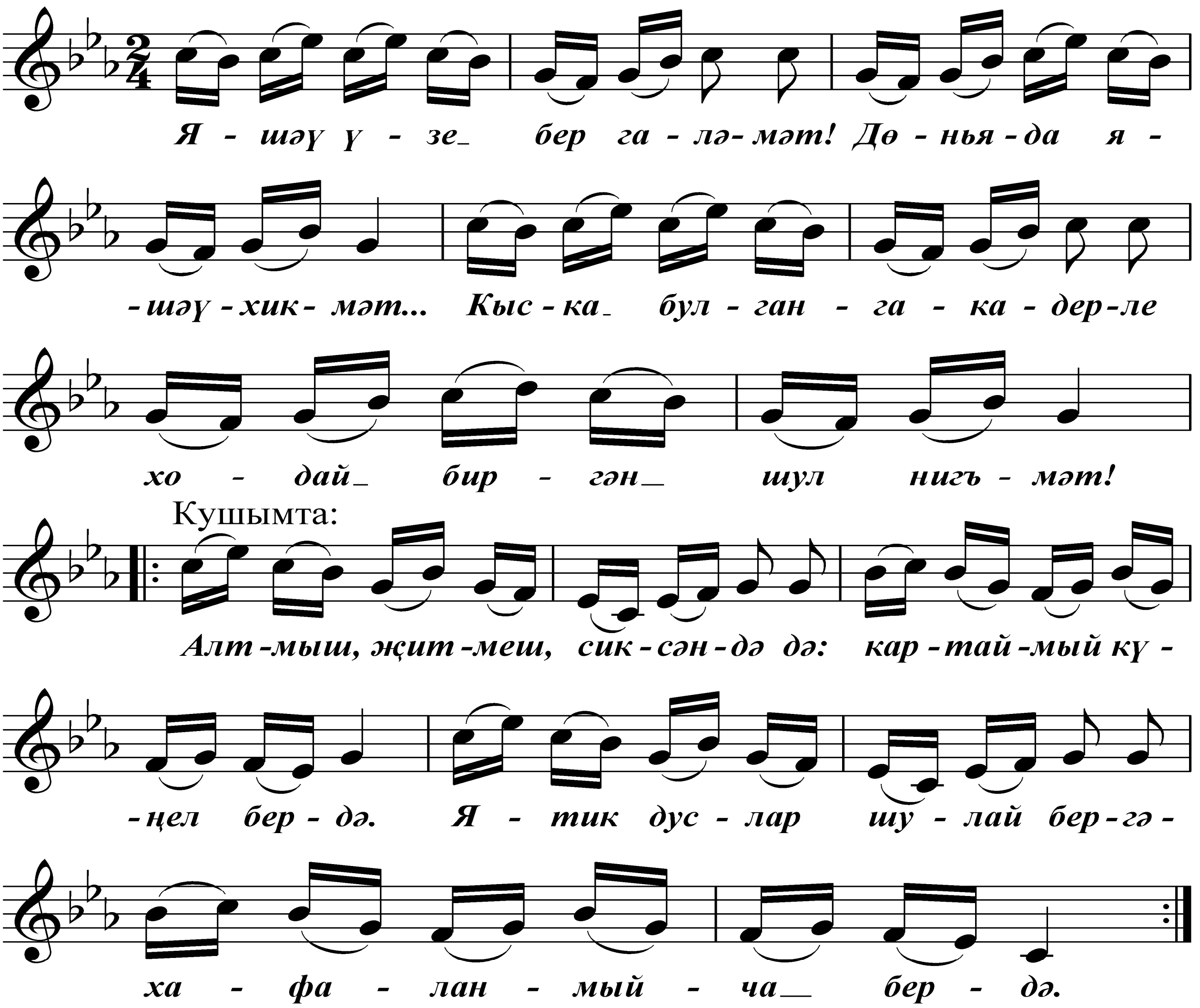

Яшәү үзе бер галәмәт!
Дөньяда яшәү – хикмәт...
Кыска булганга – кадерле
Ходай биргән шул нигъмәт!

Кушымта:
Алтмыш, җитмеш, сиксәндә дә:
Картаймый күңел бердә.
Яшик дуслар шулай бергә –
Хафаланмыйча бердә.

Яшәү ялкыны сүнмәсен!
Туксанга җткәндә дә.
Мәхәббәткә тулы булсын –
Йөз яшькә килгәндә дә.

Кушымта.

Җырлап яшик әле, дуслар!
Җыр булса үлем кача.
Җырның тылсымлы көчләре –
Гомер ишеген ача.

Кушымта.

АЛТЫН ТУЙ ВАЛЬСЕ

Равил Гөзәиров сүзләре

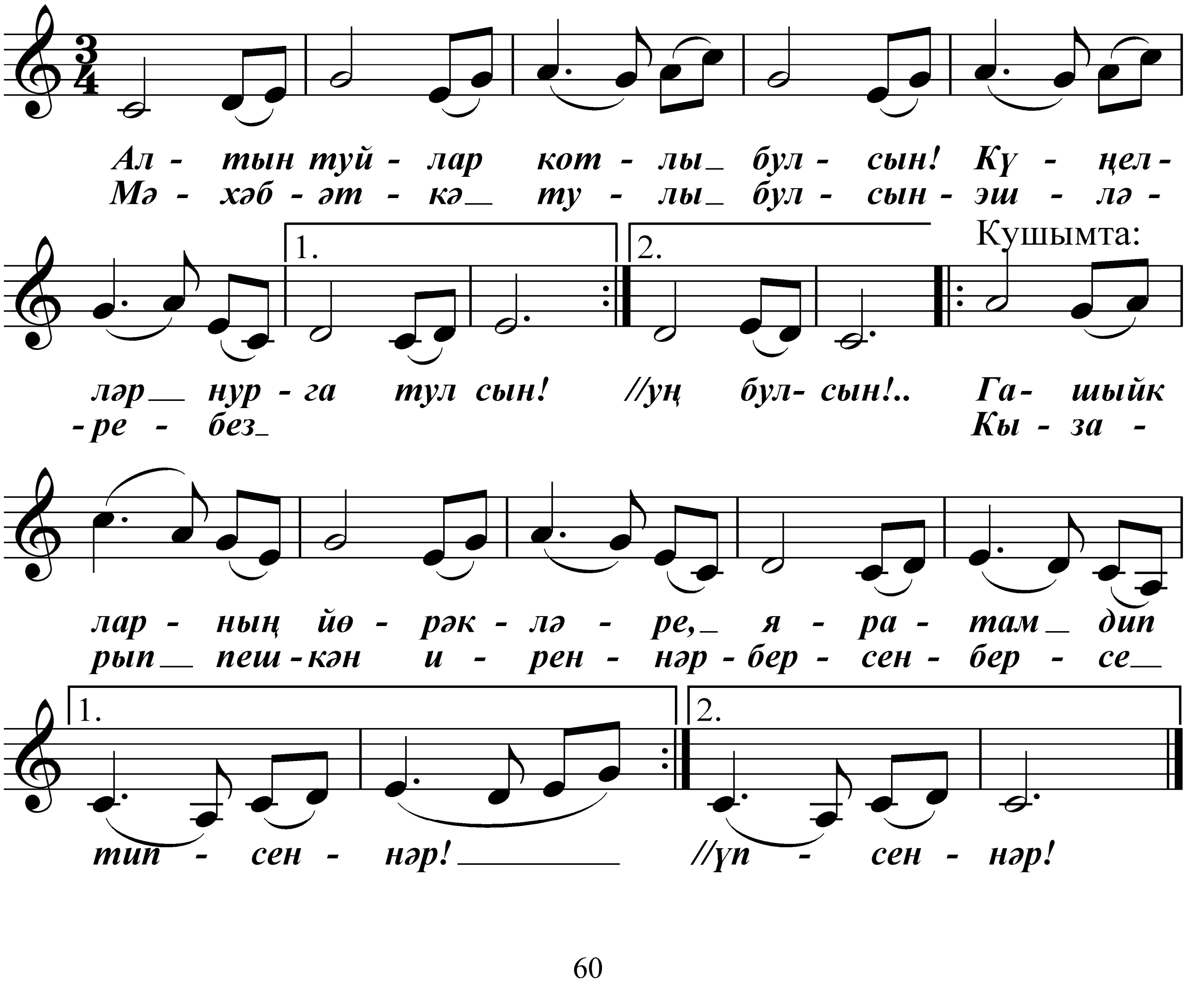

Алтын туйлар котлы булсын!
Күңелләр нурга тулсын!
Мәхәббәткә тулы булсын –
Эшләребез уң булсын!..

Кушымта:
Гашыйкларның йөрәкләре,
Яратам дип типсеннәр!
Кызарып пешкән иреннәр –
Берсен-берсе үпсеннәр!

Яшьлек язың кыска диләр,
Ошанмагыз бу сүзгә!
Һавадагы йолдызларда –
Бәхет телиләр сезгә!

Кушымта.

Алтын – туйлы, алтын көздә,
Алтын төстә агачлар
Уйнап-көлеп бәйрәм итик,
Өркеп качсын сагышлар.

Кушымта.

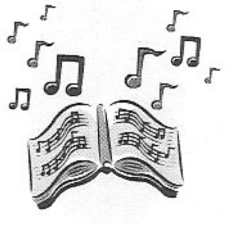

И ТУГАН ТЕЛ
(Габдулла Тукайга ияреп)

Тимер Заһит сүзләре

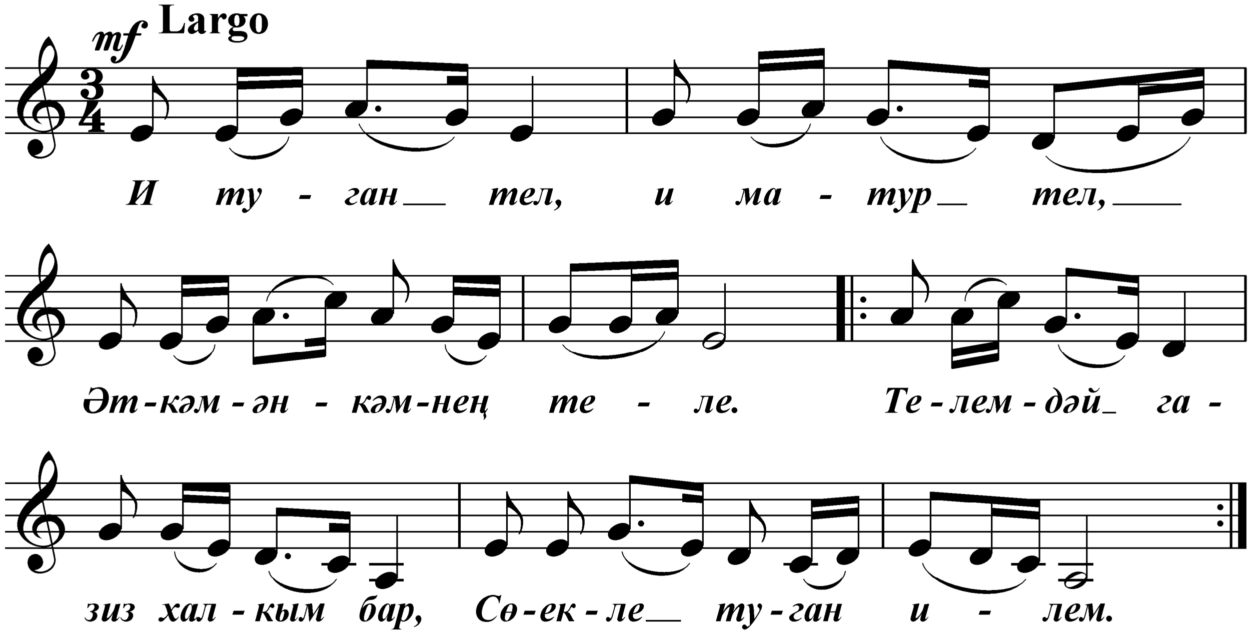

И туган тел, и матур тел,
Әткәм-әнкәмнең теле.
Телемдәй газиз халкым бар,
Сөекле туган илем.

И туган тел, мөкатдәс тел,
И моңлы татар теле.
Татар теле исән әле,
Шуңа халкым да тере.

И туган тел, синең белән
Гомерем үтсен шулай.
Татар телен мәңгелеккә
Бер үзең сакла, Ходай!

САНДУГАЧЫМ, БЫЛБЫЛЫМ

Тимер Заһит сүзләре

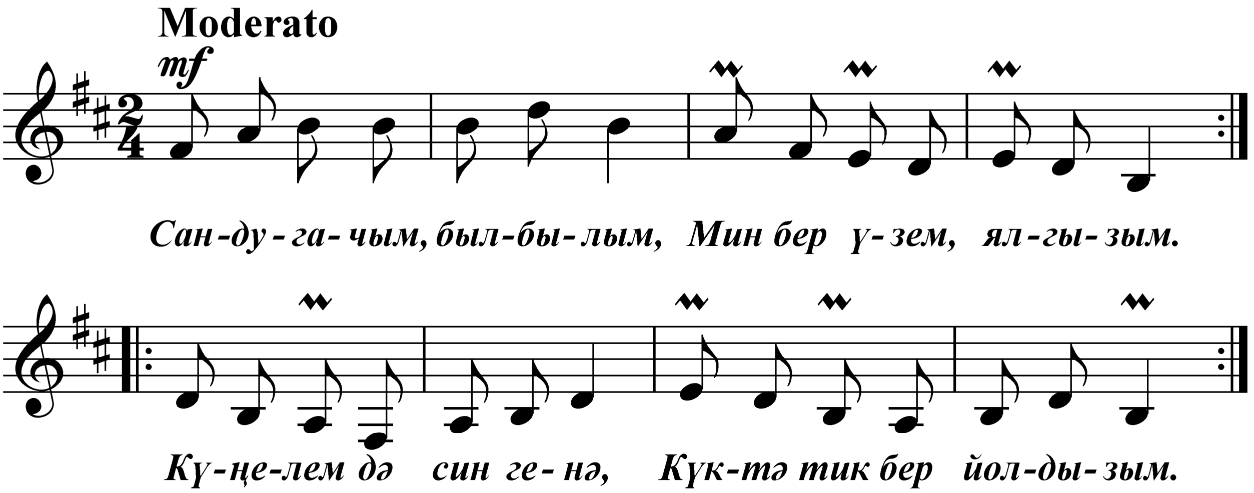

Сандугачым, былбылым,
Мин берүзем, ялгызым.
Күңелемдә син генә,
Күктә тик бер йолдызым.

Сандугачым болында
Сулар эчә чыклардан.
Үзәкләрем өзелә
Искә төшкән чакларда.

Сандугачым, гүзәлем,
Канатларын кагына.
Ай артыннан ел үтә,
Һаман сине сагынам.

Сандугачым, урманда
Син кунасың кайларга?
Бәхет бит ул, сөйгәндә
Парлап бергә сайрарга.

ЯЗЛАР ҖИТКӘЧ

Тимер Заһит сүзләре

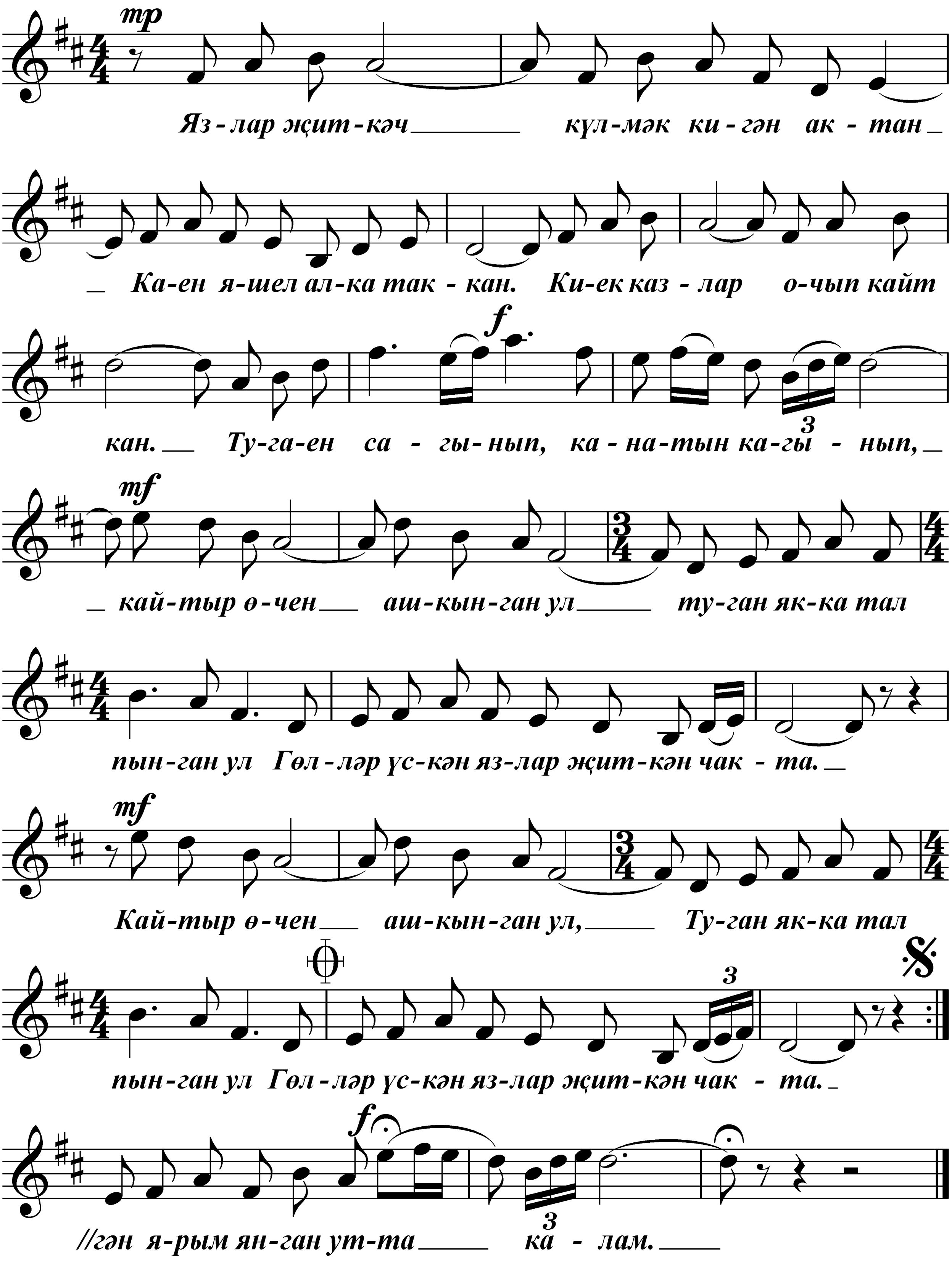

Язлар җиткәч, күлмәк кигән актан
Каен яшел алка таккан.
Киек казлар очып кайткан.
Тугаен сагынып,
Канатын кагынып,
Кайтыр өчен ашкынган ул,
Туган якка талпынган ул
Гөлләр үскән, язлар җиткән чакта.

Язлар җиткәч, кояш нурын сибә
Йөрәк ярсып-ярсып тибә.
Ачы сагыш үзәк өзә.
Син генә сагынып,
Син генә ашкынып,
Минем янга кайтмыйсың да,
Бәлки искә алмыйсың да,
Мескен йөрәк шуңа ничек түзә?

Язлар җиткәч, сине көтәм һаман,
Хисләр мәңге сүнмәс сыман,
Эчем гел ут, дөрләп янам.
Син минем бер генәм,
Иң назлы гөл генәм,
Сине генә юксынам мин,
Өзелеп-өзелеп сагынам мин,
Сөйгән ярым, янган утта калам.

И ТУКАЙ

Тимер Заһит сүзләре

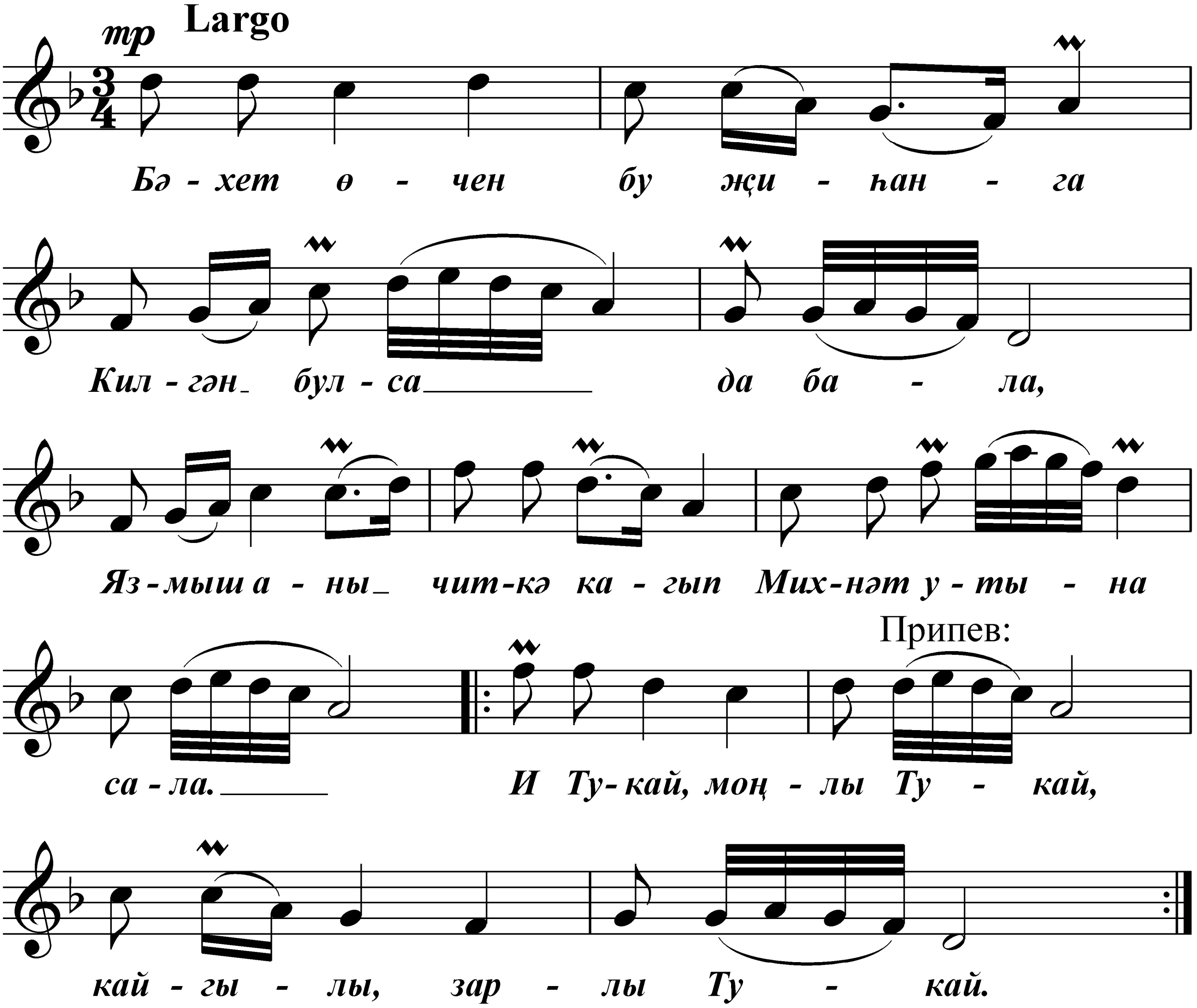

Бәхет өчен бу җиһанга
Килгән булса да бала,
Язмыш аны читкә кагып
Михнәт утына сала.

Кушымта:
И Тукай, моңлы Тукай,
Кайгылы, зарлы Тукай.

Чыдам була, тырыш була,
Үсеп җитә бу егет,
Идел суы, Урал суы
Бергә көч биргән кебек.

Кушымта:
И Тукай, нурлы Тукай,
Югалмас җырлы Тукай.

Якты дөнья читлеге тар
Ятим үскән шагыйрьгә.
Сазы сынды, үзе сүнде,
Сагыш салып бәгырьгә.

Кушымта:
И Тукай, нәүмиз Тукай,
Халкына газиз Тукай.

Күктән йолдыз атылгандай,
Очты ялтырап Тукай.
Ядкарь итеп Тукай моңын
Җырлый һавада тургай.

Кушымта:
И Тукай, бөек Тукай,
Син исән кебек, Тукай!

ЧИТ ИЛЛӘРДӘ ТАТАР
(Кытай Армиясы генералы, милләттәшем Маргуб Исхаков истәлегенә)

Тимер Заһит сүзләре

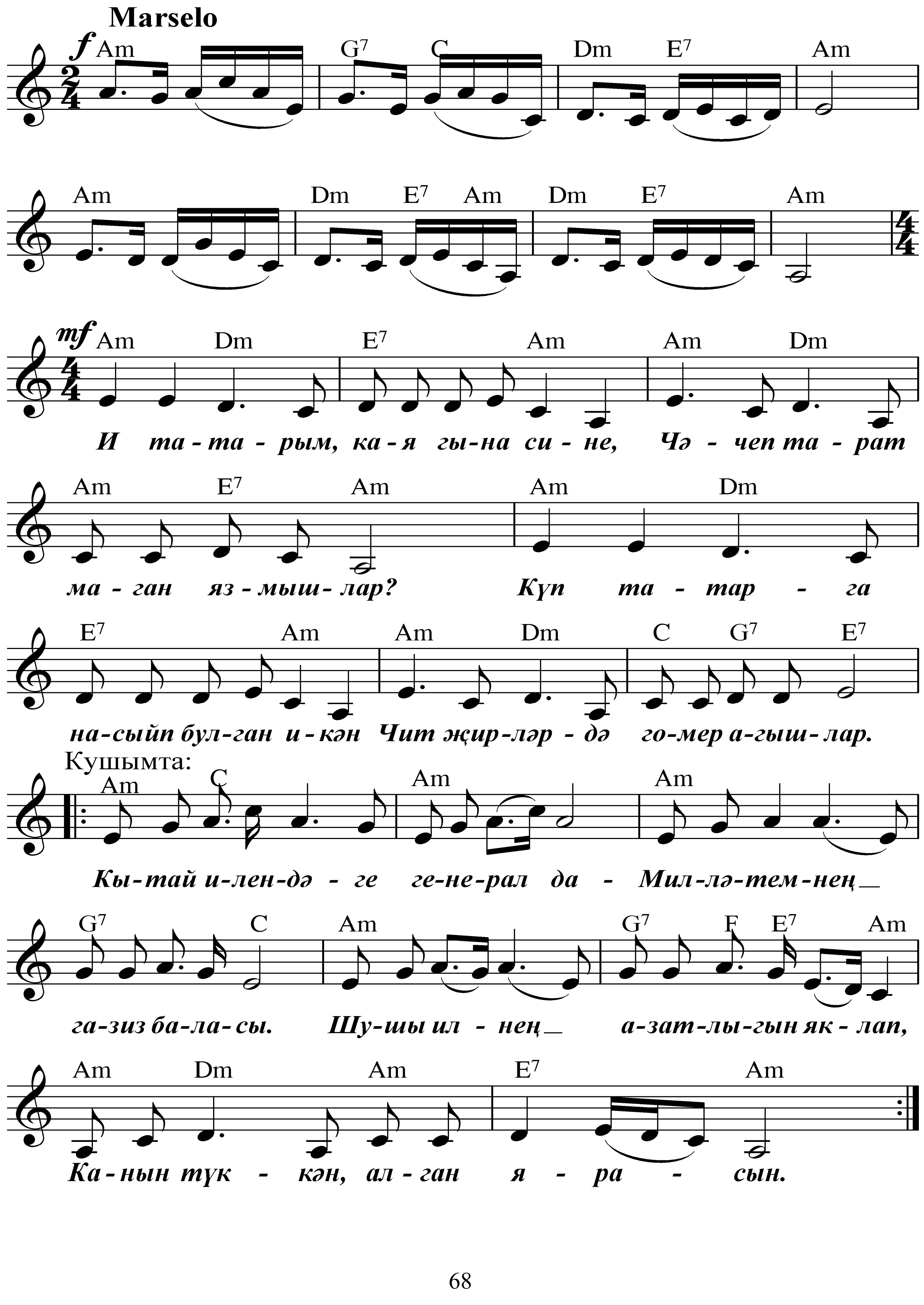

И татарым, кая гына сине
Чәчеп таратмаган язмышлар?
Күп татарга насыйп булган икән
Чит җилләрдә гомер агышлар.

Кушымта:
Кытай илендәге генерал да –
Милләтемнең газиз баласы.
Шушы илнең азатлыгын яклап,
Канын түккән, алган ярасын.

Кайда торса, шунда татар үзен
Тырыш, эшчән итеп таныткан.
Игенен дә иккән, сәүдә иткән,
Кыюлыгы белән дан тоткан.

Кушымта.

Мөгаллим дә булган шунда татар,
Мәктәп ачкан, белем тараткан.
Хезмәткәр дә булган ул, галим дә,
Оста булгандыр һәр тарафтан.

Кушымта.

СУ СОРЫЙЛАР ГӨЛЛӘР

Тимер Заһит сүзләре

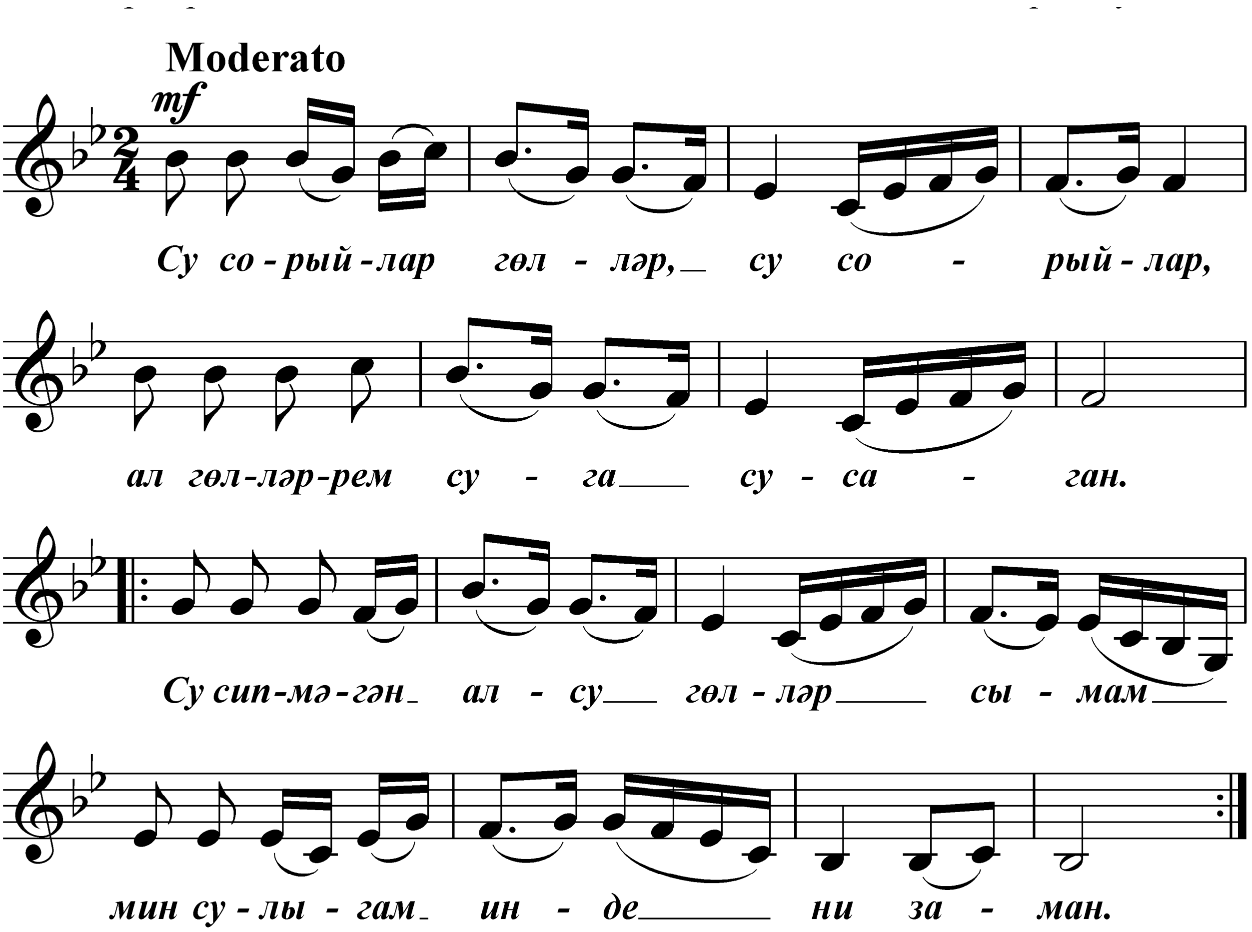

Су сорыйлар гөлләр, су сорыйлар,
Ал гөлләрем суга сусаган.
Су сипмәгән алсу гөлләр сыман
Мин сулыгам инде ни заман.

Су сорыйлар гөлләр, су сорыйлар,
Юк аларга сулар сибүче.
Мин дә шул сусаган гөл хәлендә,
Юк юатып миңа килүче.

Су сорыйлар гөлләр, су сорыйлар,
Ник кызганмый икән берәү дә?
Сулган гөлдәй көн дә яна йөрәк,
Тик әйталмыйм аны берәүгә.

Су сорыйлар гөлләр, су сорыйлар,
Су сипмәсән, гөлләр шиңәдер.
Син еракта инде, синсез гомер
Бер сулган гөл кебек нигәдер.

СЫНДЫРДЫҢ КАНАТЫМНЫ

Тимер Заһит сүзләре

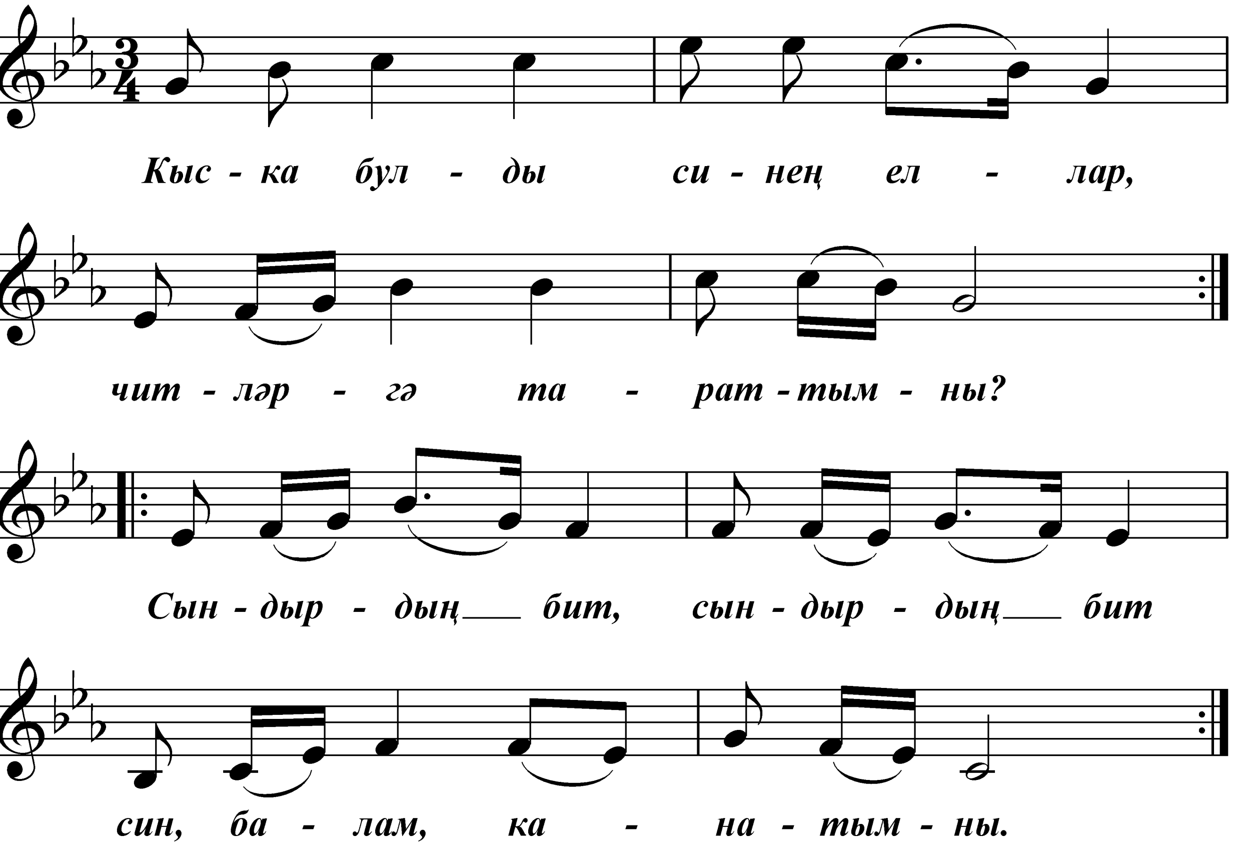

Кыска булды синең еллар,
Читләргә тараттыңмы?
Сындырдың бит,
Сындырдың бит
Син, балам, канатымны.

Назлауларым аз булдымы,
Әллә аз яраттыммы?
Ник сындырдың,
Ник сындырдың
Син, балам, канатымны.

Туктаттың бит кинәт кенә
Ашканган пар атымны.
Сындырдың шул,
Сындырдың шул
Син, балам, канатымны.

Көннәрем дә кара хәзер,
Кайгылы җаным, моңлы.
Ник сындырдың,
Ник сындырдың
Син, балам, канатымны.

МАТУР БУЛСЫН КИЛӘЧӘК

Рөстәм Әбдусәләмов сүзләре

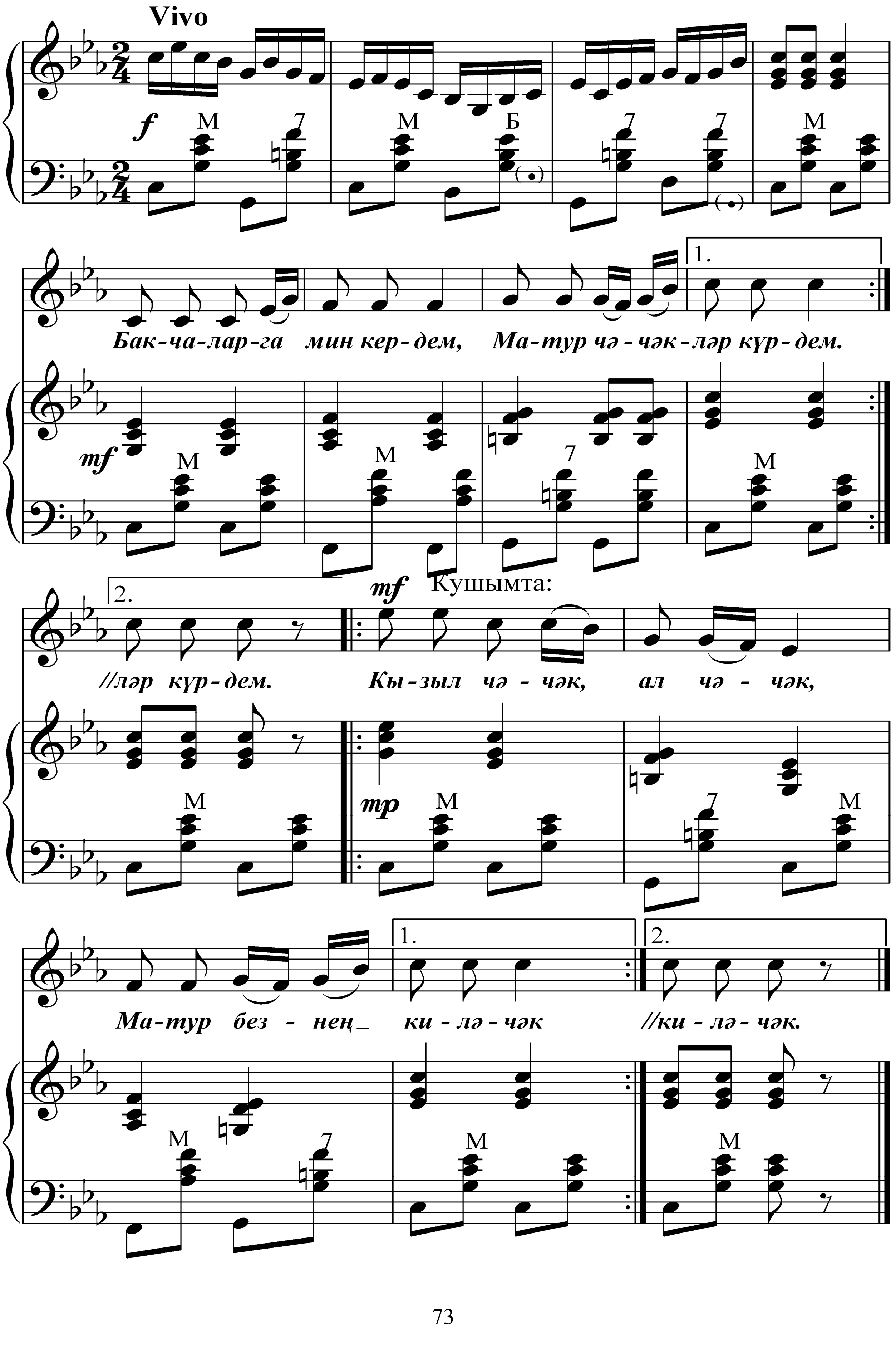

Бакчаларга мин кердем,
Матур чәчәкләр күрдем.

Кушымта:
Кызыл чәчәк, ал чәчәк
Матур безнең киләчәк.

Кояш нурларын чәчә,
Бәхет капкасын ача.

Кушымта.

Биибез бергәләшеп,
Җырлыек без гөрләшеп.

Кушымта.

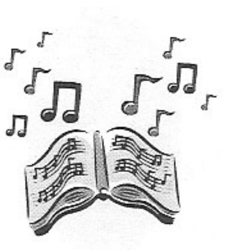

КҮБӘЛӘК

Майсәрвәр Шәйдуллина сүзләре

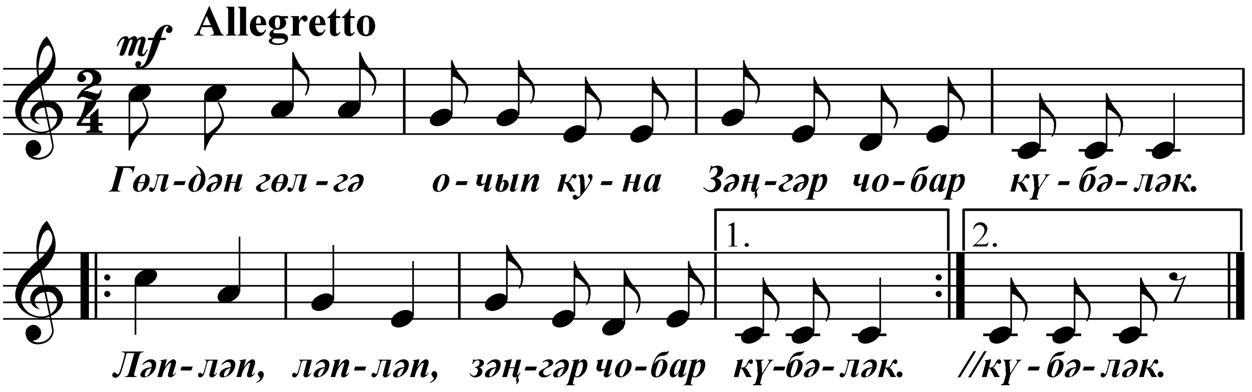

Гөлдән гөлгә очып куна
Зәңгәр чобар күбәләк.
Ләп-ләп, ләп-пәп,
Зәңгәр чобар күбәләк.

Кулым суздым тотам диеп,
Очты, очты күбәләк.
Ләп-ләп, ләп-ләп,
Очты, очты күбәләк!

Күтәрелде өскәрәк –
Китте мәллә үпкәләп!
Ләп-ләп, ләп-ләп,
Китте мәллә үпкәләп.

Очып килә күбәләк,
"Тимим, уйныйк бергәләп".
Ләп-ләп, ләп-ләп,
"Тимим, уйныйк бергәләп".

ОСЕНЬ

Слова А. Плещеева

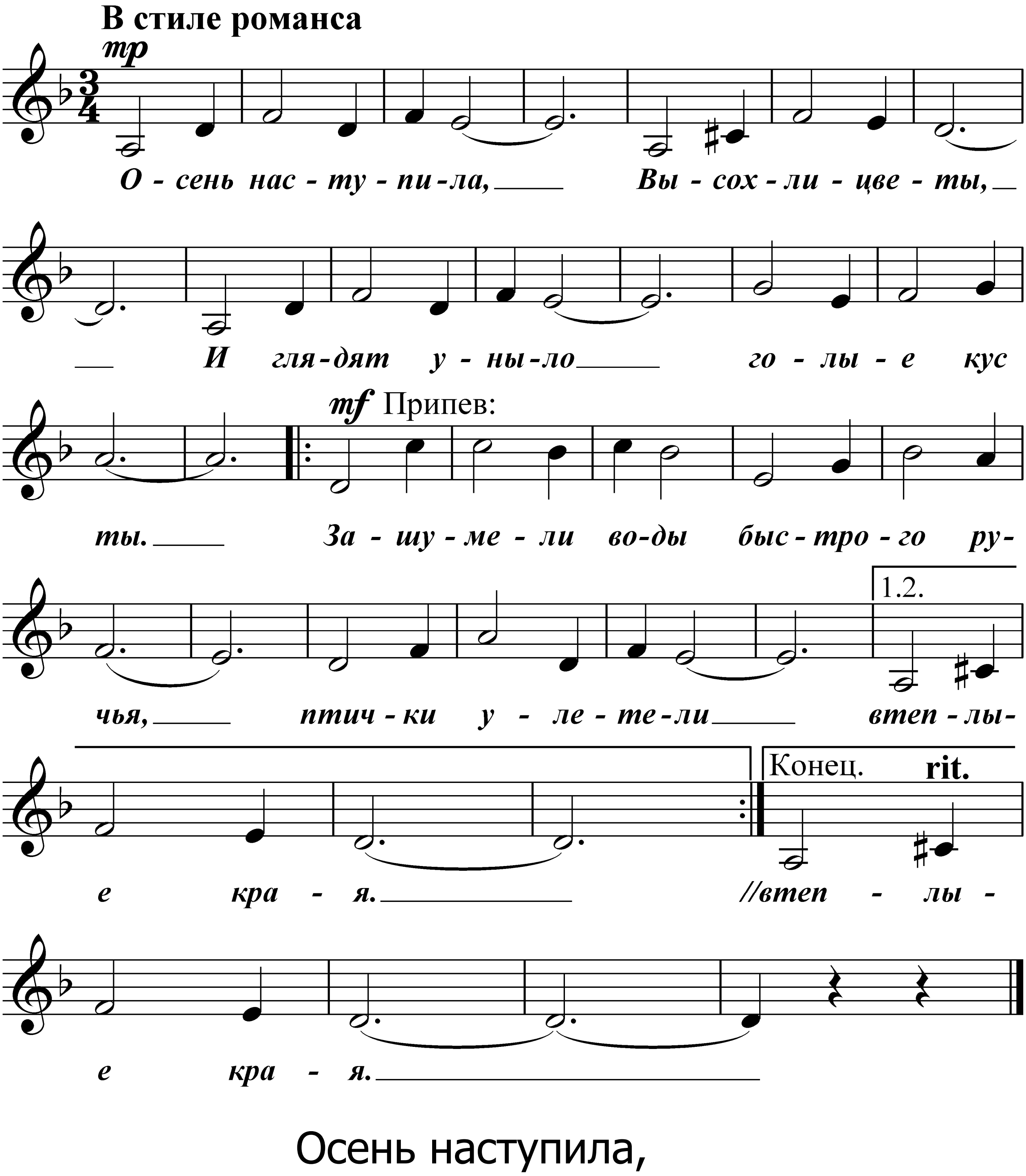

Осень наступила,
Высохли цветы,
И глядят уныло
Голые кусты.

Припев:

Зашумели воды
Быстрого ручья,
Птички улетели
В теплые края.

Вянет и желтеет
Травка на лугах,
Только зеленеет
Озимь на полях.

Припев.

Туча небо кроет,
Солнце не блестит,
Ветер в поле воет,
Дождик моросит.

Припев.

СПОРТИВНЫЙ МАРШ

Слова А. Соловьева

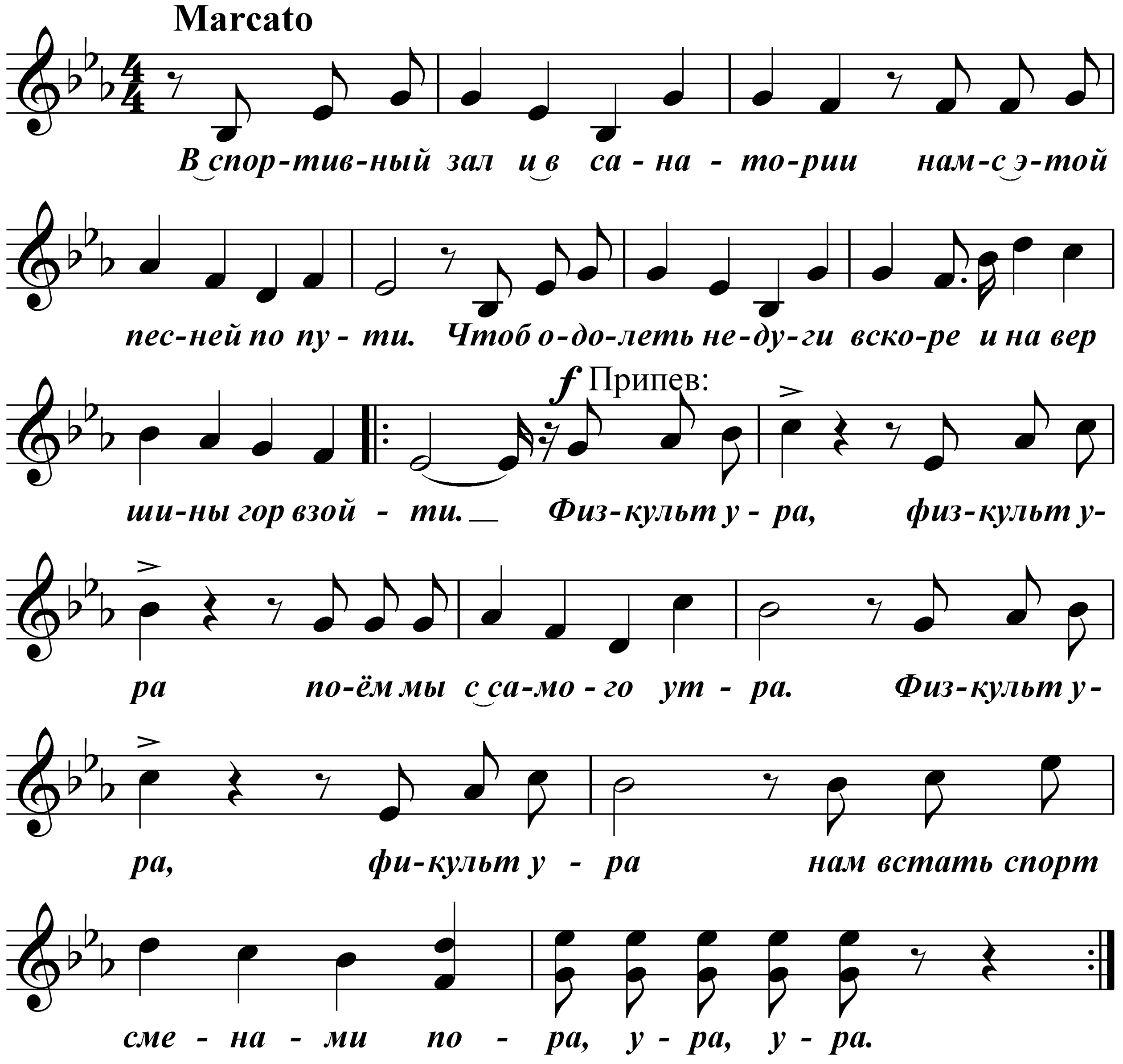

В спортивный зал и в санатории
Нам с этой песней по пути,
Чтоб одолеть недуги вскоре
И на вершины гор взойти.

Припев:

Физкульт-ура, физкульт-ура
Поём мы с самого утра.
Физкульт-ура, физкульт-ура,
Нам встать спортсменами пора.

Тот, кто зарядке цену знает,
Кто смелостью и силой горд,
Тот вместе с нами повторяет,
Что со здоровьем дружит спорт.

Припев.

Здесь в Алатау «ели» царство
Поможет свежий воздух нам.
Ведь, лучше всякого лекарства,
Его целительный бальзам!

Припев.

ТАТАРЫМ МЕН ҚАЗАҒЫМ

Өлеңін жазған Сайлаубай Тойлыбаев

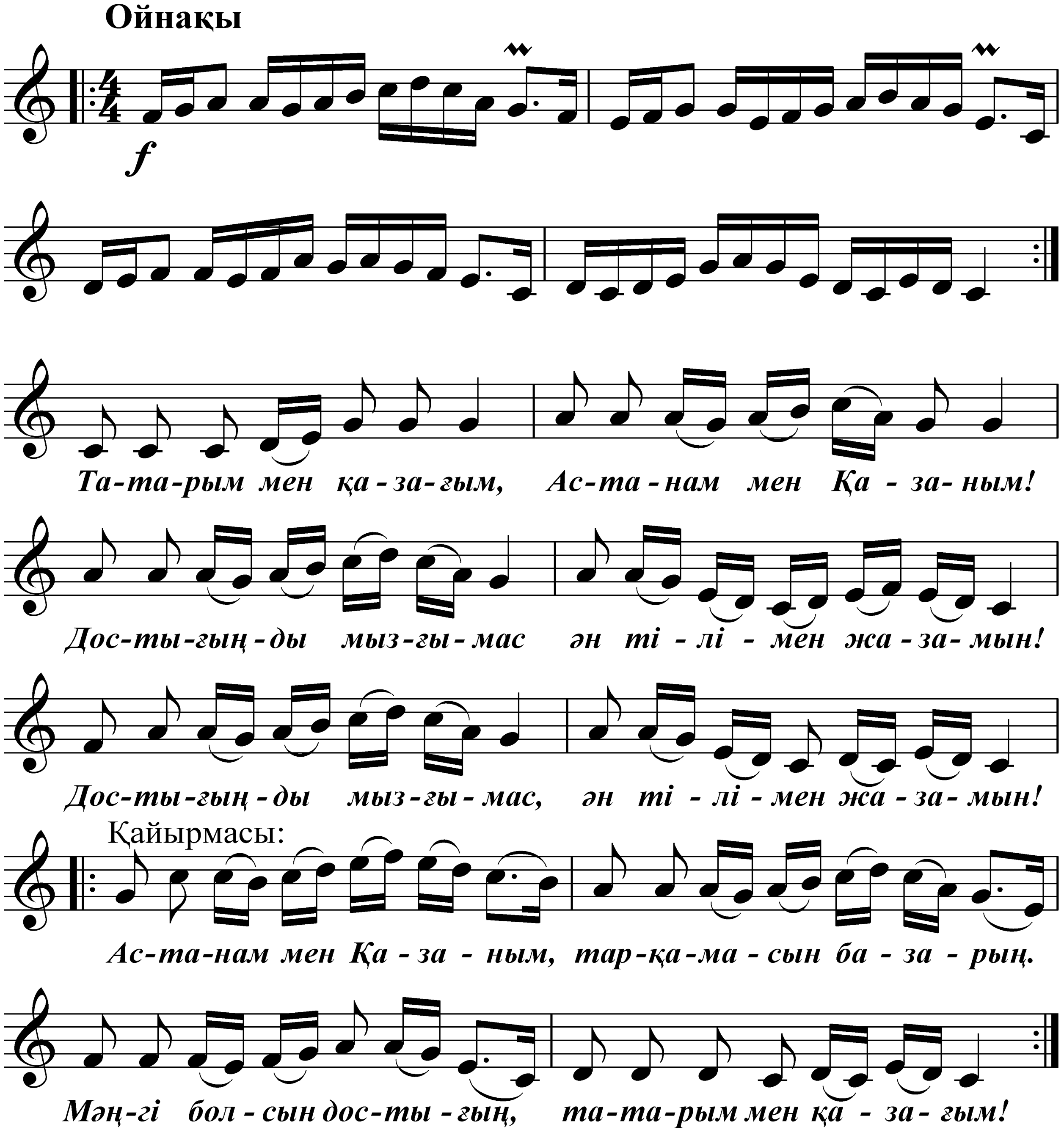

Татарым мен қазағым,
Астанам мен Қазаным!
Достығыңды мызғымас,
Ән тілімен жазамын!

Қайырмасы:
Астанам мен Қазаным,
Тарқамасын базарың.
Мәңгі болсын достығың,
Татарым мен қазағым!

Алтын арай, нұр таңын
Әнге қосып шырқадым.
Ата-баба дәстүрін
Жалғастырсын ұрпағың!

Қайырмасы.

Гүлдей жайнап өңірі,
Таси берсін көңілі.
Татар менен қазақтың
Жарасып тұр өмірі.

Қайырмасы.

Көрген тағдыр азабын
Талай асыл боздағым.
Түп-тамыры бір халық
Татарым мен қазағым!

Қайырмасы.

ШАРЫҚ ҚЫЗЫНА

Өлеңін жазған Рәвиль Гөзәиров

Татаршадан аударған Мұзафар Әлімбай

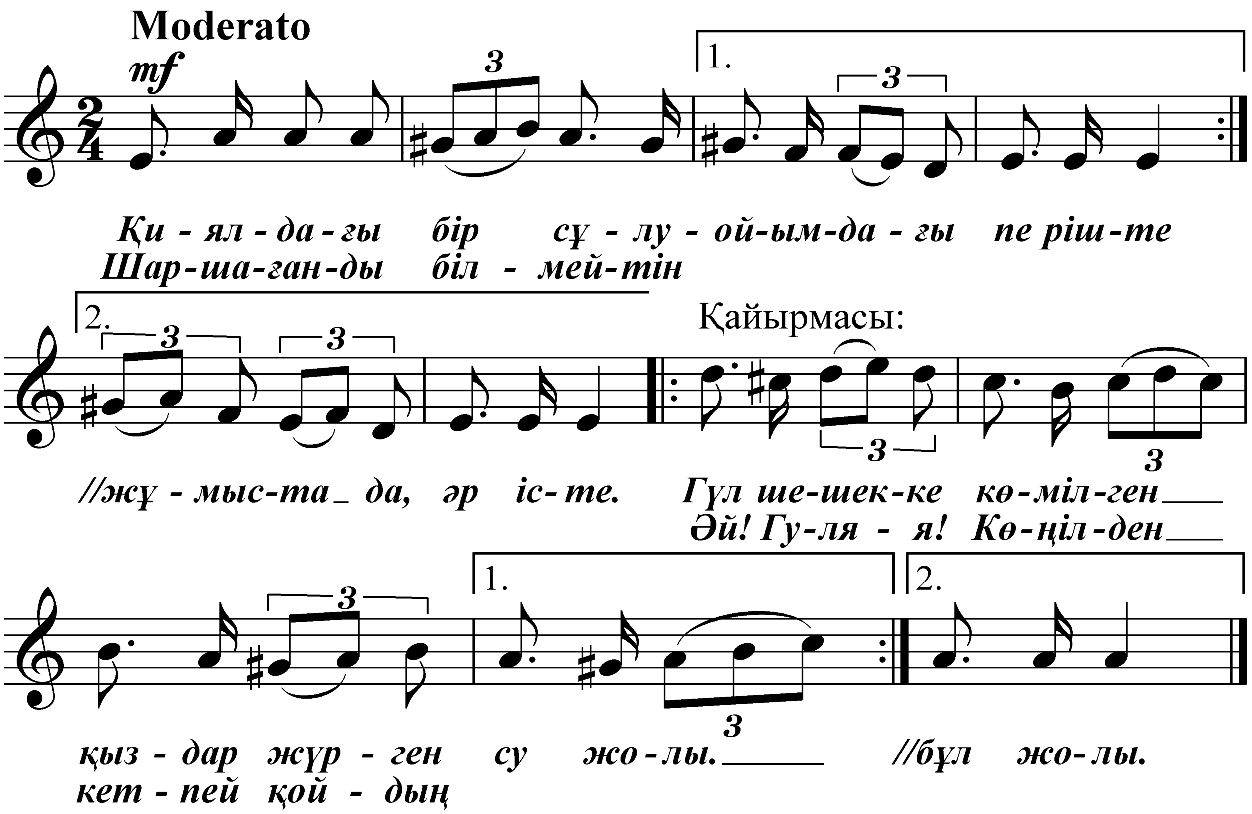

Қиялдағы бір сұлу –
Ойымдағы періште
Шаршағанды білмейтін
Жұмыста да, әр істе.

Қайырмасы:
Гүл шешекке көмілген
Қыздар жүрген су жолы.
Әй! Гулия! Көңілден
Кетпей қойдың бұл жолы.

Ақ жүзіңнің жарығы
Күн нұрының өзіндей.
Пәк махаббат жалыны
Інжу-маржан көзіндей.

Қайырмасы.

Сырға толы жанарың,
Ұмыта алман көркіңді.
Күйіп-жанып барамын,
Билеп алдың еркімді.

Қайырмасы.

Жарқыраған шырағым,
Шырағым сен, Гулия!
Кол жетпейтін қиялым,
Шынарым сен, Гулия!

Қайырмасы:
Әй! Гулия! Гулия! –
Жүрегімнің дүрсілі.
Әй! Гулия! Гулия! –
Өмірімнің бір сыры!

АЛТЫН ҰЯМ МЕКТЕБІМ!

Өлеңін жазған Сайлаубай Тойлыбаев

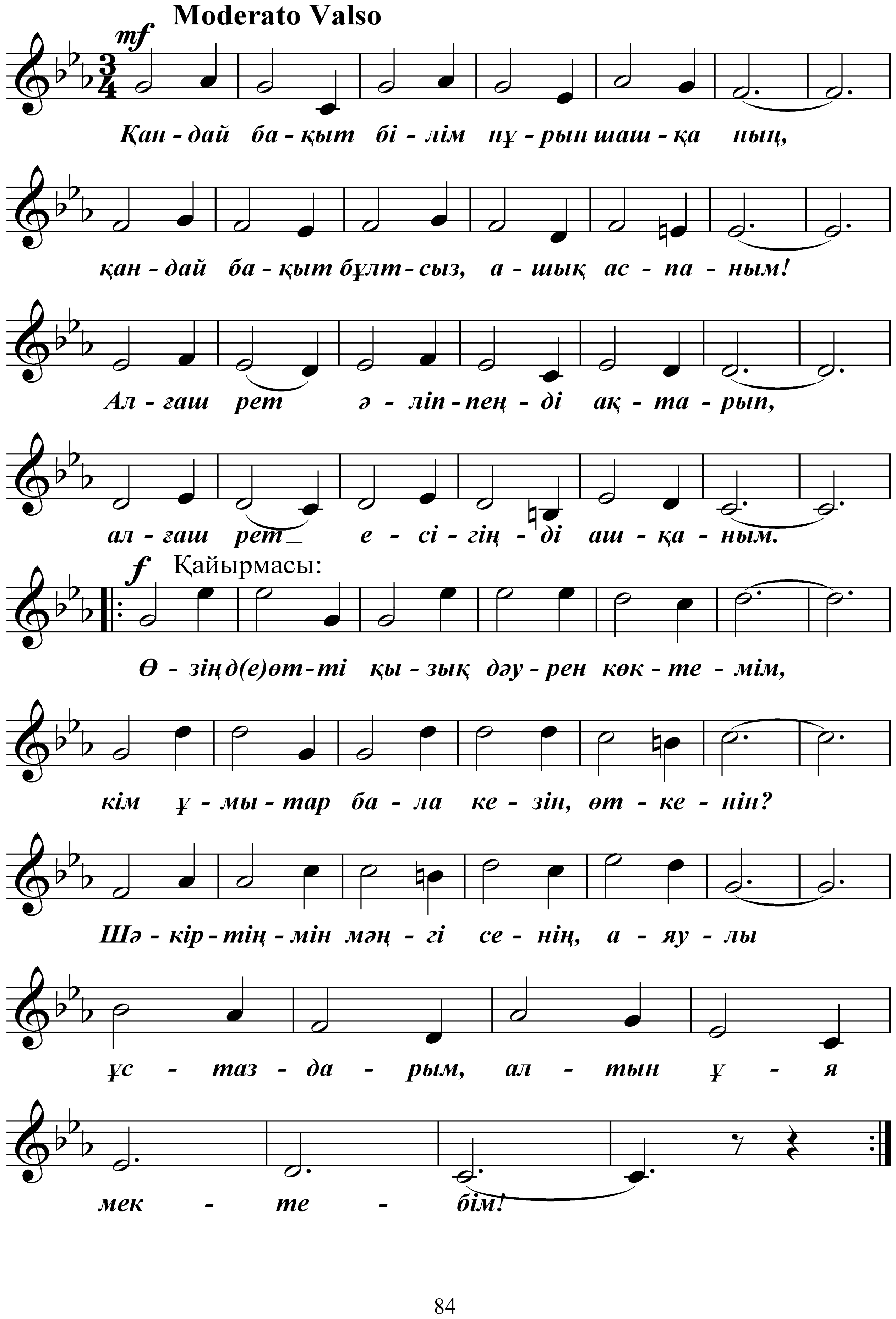

Қандай бақыт білім нұрын шашқаның,
Қандай бақыт бұлтсыз, ашық аспаным.
Алғаш рет Әліппеңді ақтарып,
Алғаш рет есігіңді ашқаным!

Қайырмасы:
Өзіңде өтті қызық дәурен көктемім,
Кім ұмытар бала кезін, өткенін?
Шәкіртіңмін мәңгі сенің, аяулы
Ұстаздарым, алтын ұя мектебім!

Өмірге енді терең оймен қарадым,
Жұлдыз болып жарқырады қалауым.
Бір өзіңнен білім алып, жалықпай,
Қимай енді қанат қағып барамын!

Қайырмасы.

Биіктерден көрген сайын мақтанар,
Кез де туды ақ жол тілер, шаттанар!
Ұлағатты ұстазының бейнесі
Шәкіртіңнің жүрегінде сақталар!

Қайырмасы.

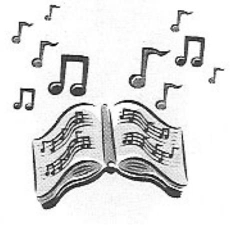

БІЗДІҢ ҚАЗАҚСТАН

Өлеңін жазған Мұзафар Әлімбай

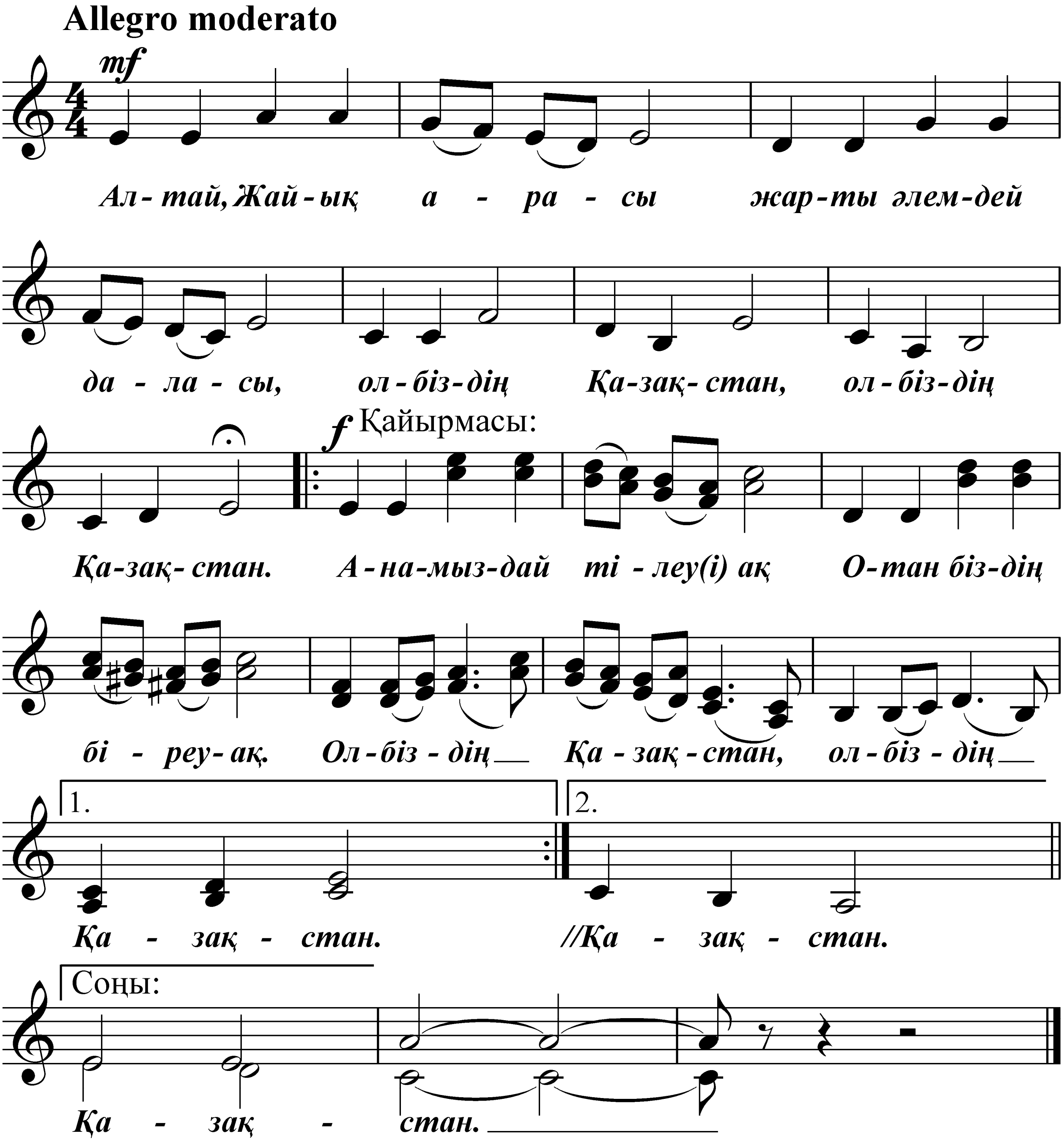

Алтай, Жайық арасы –
Жарты әлемдей даласы,
Ол – біздің Қазақстан,
Ол – біздің Қазақстан.

Қайырмасы:
Анамыздай тілеуі ақ
Отан біздің біреу-ақ,
Ол – біздің Қазақстан,
Ол – біздің Қазақстан.

Кенге толы қойнауы,
Төлге толы жайлауы,
Ол – біздің Қазақстан,
Ол – біздің Қазақстан.

Қайырмасы.

Жастар сүйіп аңсаған
Тәтті күй мен кәусар ән.
Ол – біздің Қазақстан,
Ол – біздің Қазақстан.

Қайырмасы.

КӨГІЛДІР ТУ

Өлеңін жазған Мұзафар Әлімбай

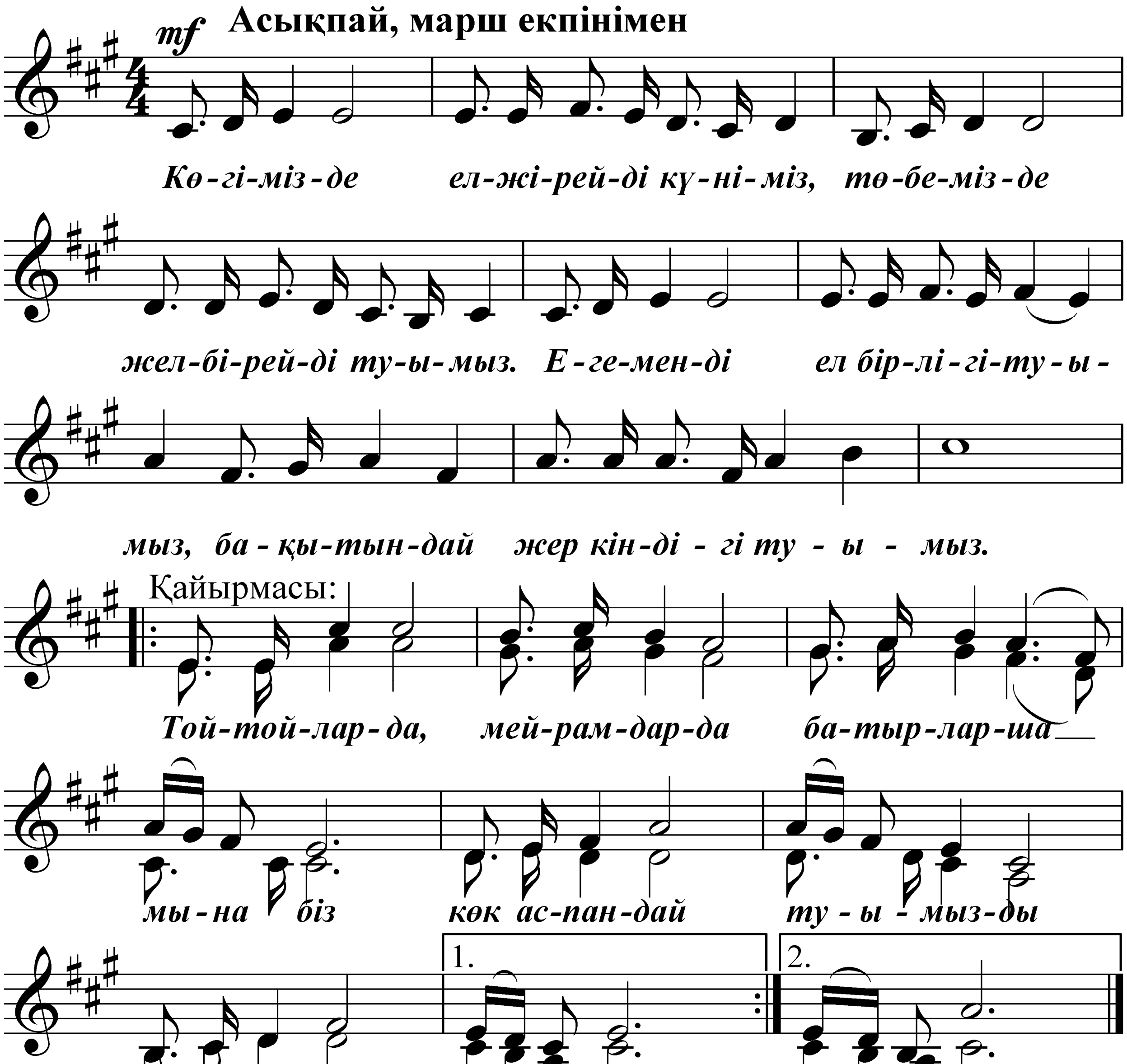

Көгімізде елжірейді күніміз,
Төбемізде желбірейді туымыз.
Егеменді ел бірлігі – туымыз,
Бақытындай жер кіндігі туымыз.

Қайырмасы:
Той-тойларда,
Мейрамдарда
Батырларша мына біз,
Көк аспандай туымызды
Тік көтеріп шығамыз.

Көгілдір ту жеңістердің жолында
Жалындайды батырлардың қолында.
Ортақ тулы халықтармыз бірге өскен,
Армандары, тілектері үндескен.
Қайырмасы.

СҮЙІКТІ БІЗДІҢ АСТАНА

Өлеңін жазған Мұзафар Әлімбай

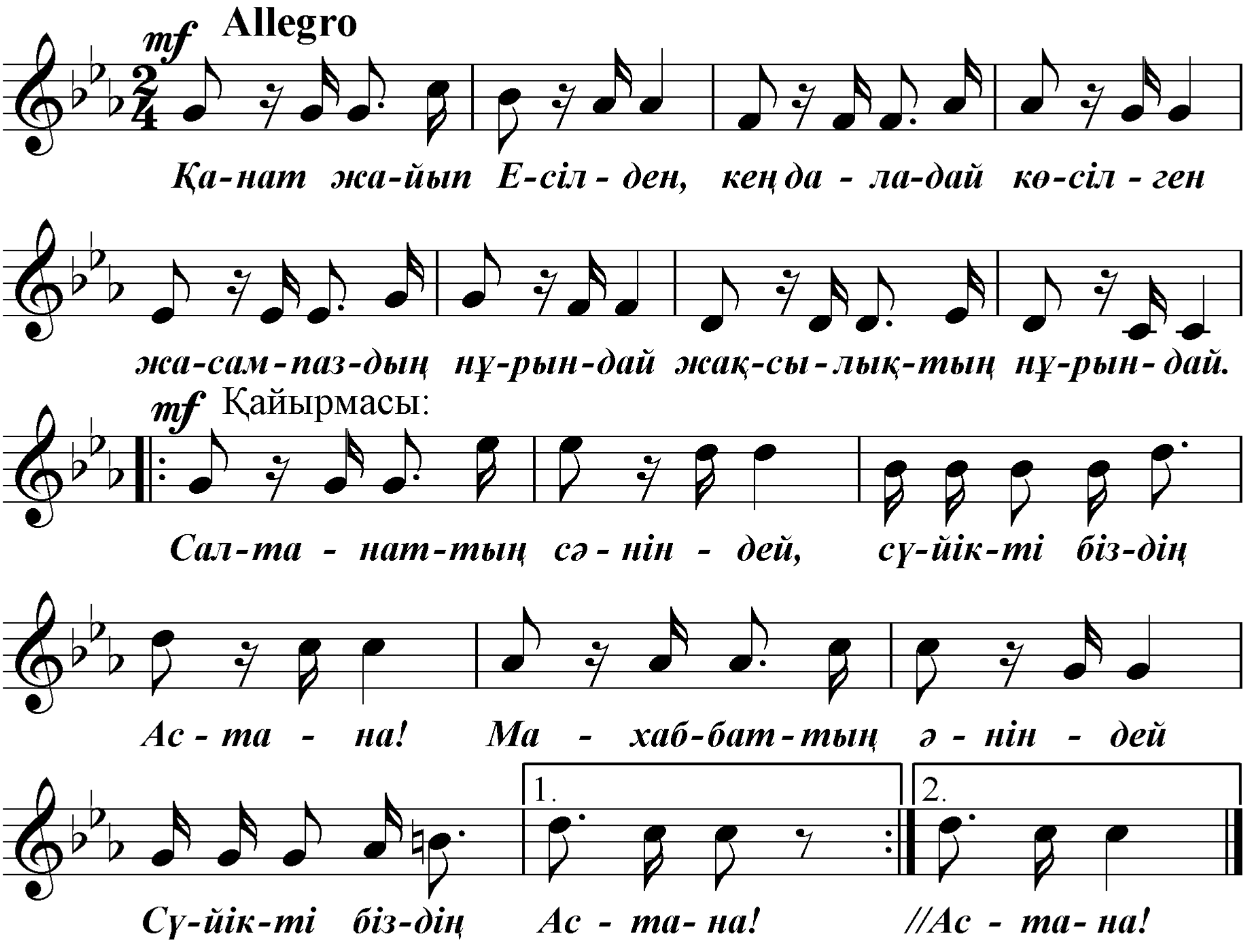

Қанат жайып Есілден,
Кең даладай көсілген.
Жасампаздың нұрындай
Жақсылықтың нұрындай.

Қайырмасы:
Салтанаттың сәніндей,
Сүйікті біздің Астана!
Махаббаттың әніндей
Сүйікті біздің Астана!

Сұлулықтың көркіндей,
Хас батырдың сертіндей.
Жастық шақтың өзіндей,
Шаттық думан көзіндей.

Қайырмасы.

Жарқыраған самала,
Сәуле құяр санаға.
Атаға да балаға
Игілікті заманға.

Қайырмасы.

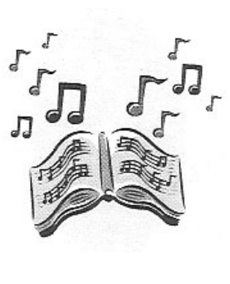

КЕЛ, КЕЛ, ЖАҢА ЖЫЛ

Өлеңін жазған Тұманбай Молдағалиев

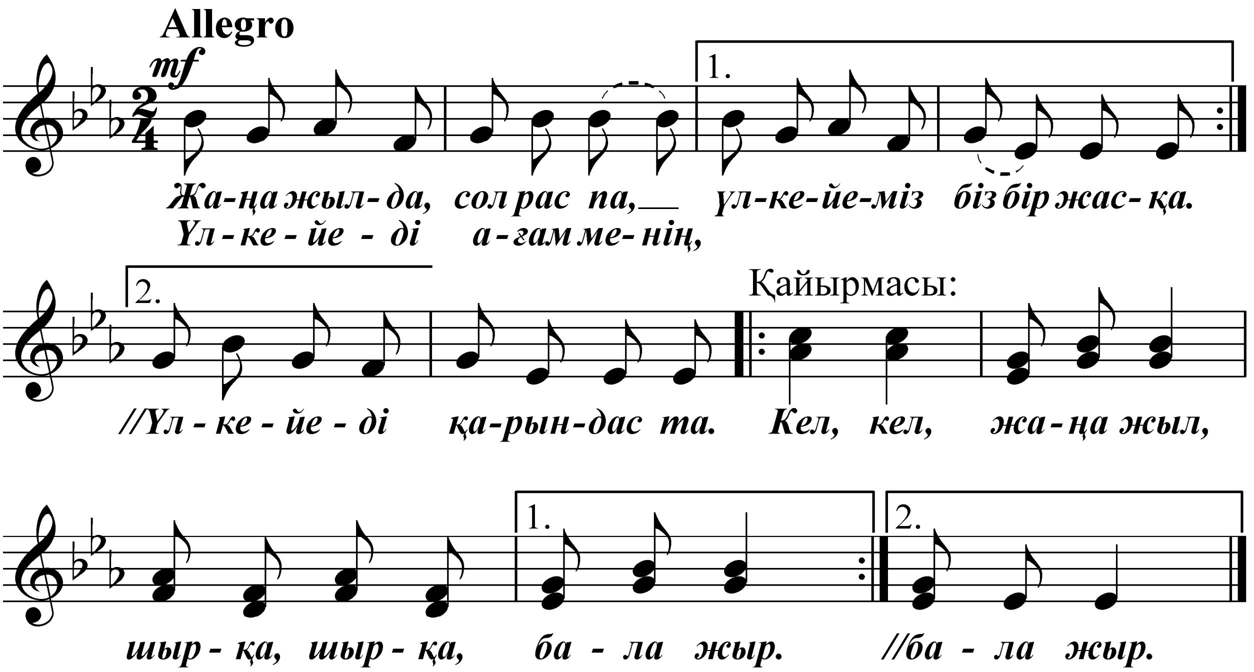

Жаңа жылда, сол рас па,
Үлкейеміз біз бір жасқа.
Үлкейеді ағам менің,
Үлкейеді қарындас та.

Қайырмасы:
Кел, кел, жаңа жыл,
Шырқа, шырқа, бала жыр.

Жасыл шырша, жарық шамдар,
Көп жұлдыздар жанып самғар.
Биге, биге басыңдар көп,
Ән салудан жалықсаңдар.

Қайырмасы.

Мейлі болсын сағат қанша,
Біз жатпаймыз ел жатқанша.
Ал, үлкендер ән салады,
Би билейді таң атқанша.

Қайырмасы.

БОЛСАҢ МЕНДЕЙ ШАБАНДОЗ

Өлеңін жазған Мұзафар Әлімбай

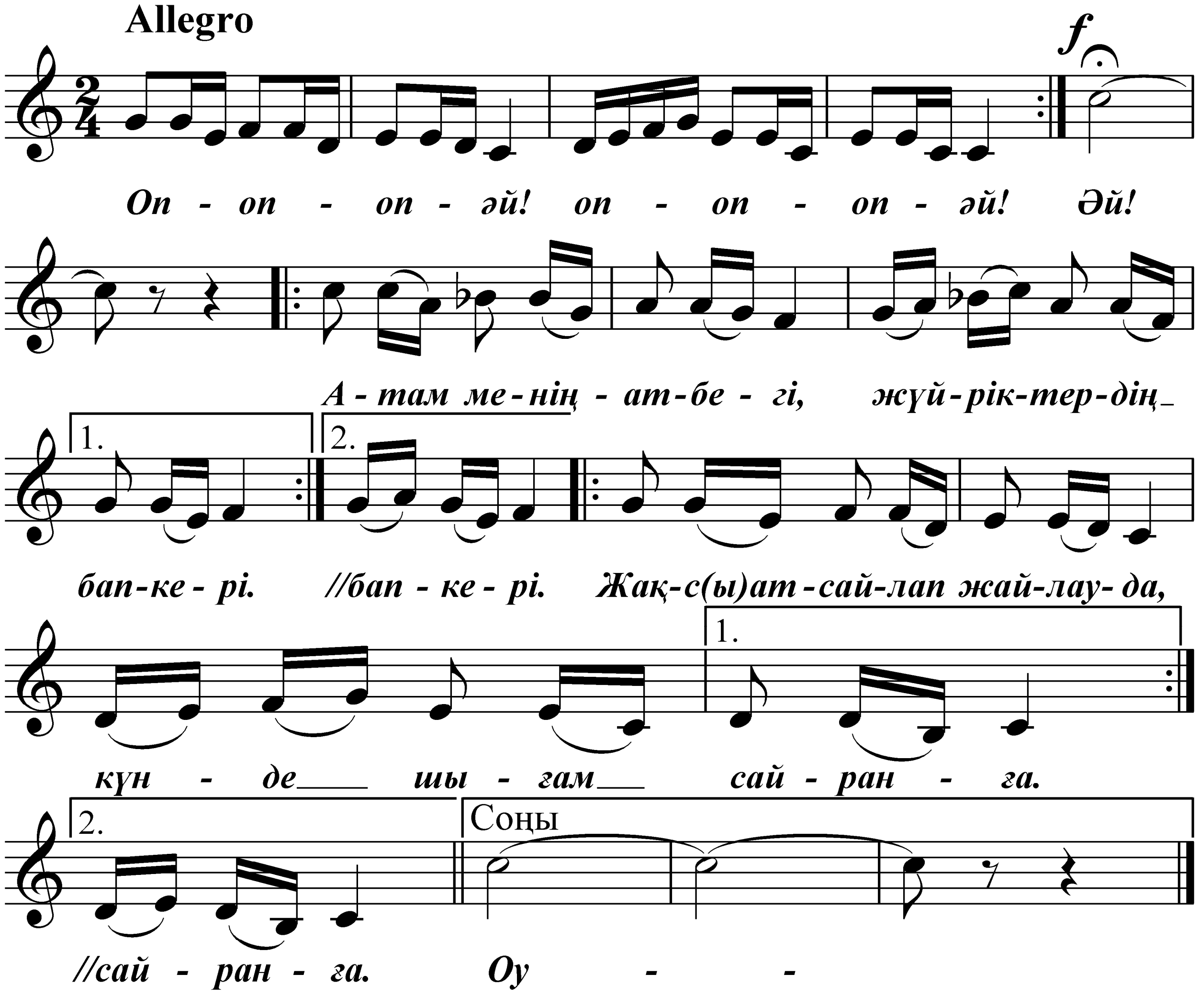

Атам менің – атбегі,
Жүйріктердің бапкері.
Жақсы ат сайлап жайлауда,
Күнде шығам сайранға.

Шаңын қағып даланың,
Жүйтки – зулап шабамын!
Болсаң мендей шабандоз,
Дүрілдетіп һәманда оз!

Барлық қазақ – атбегі,
Жүйріктердің бапкері.
Кел, кел, жарыс менімен,
Жарыс дала желімен!

ЖАРАПАЗАН – ЕЛ ЫРЫСЫ

Өлеңін жазған Шәрбану Құмарова

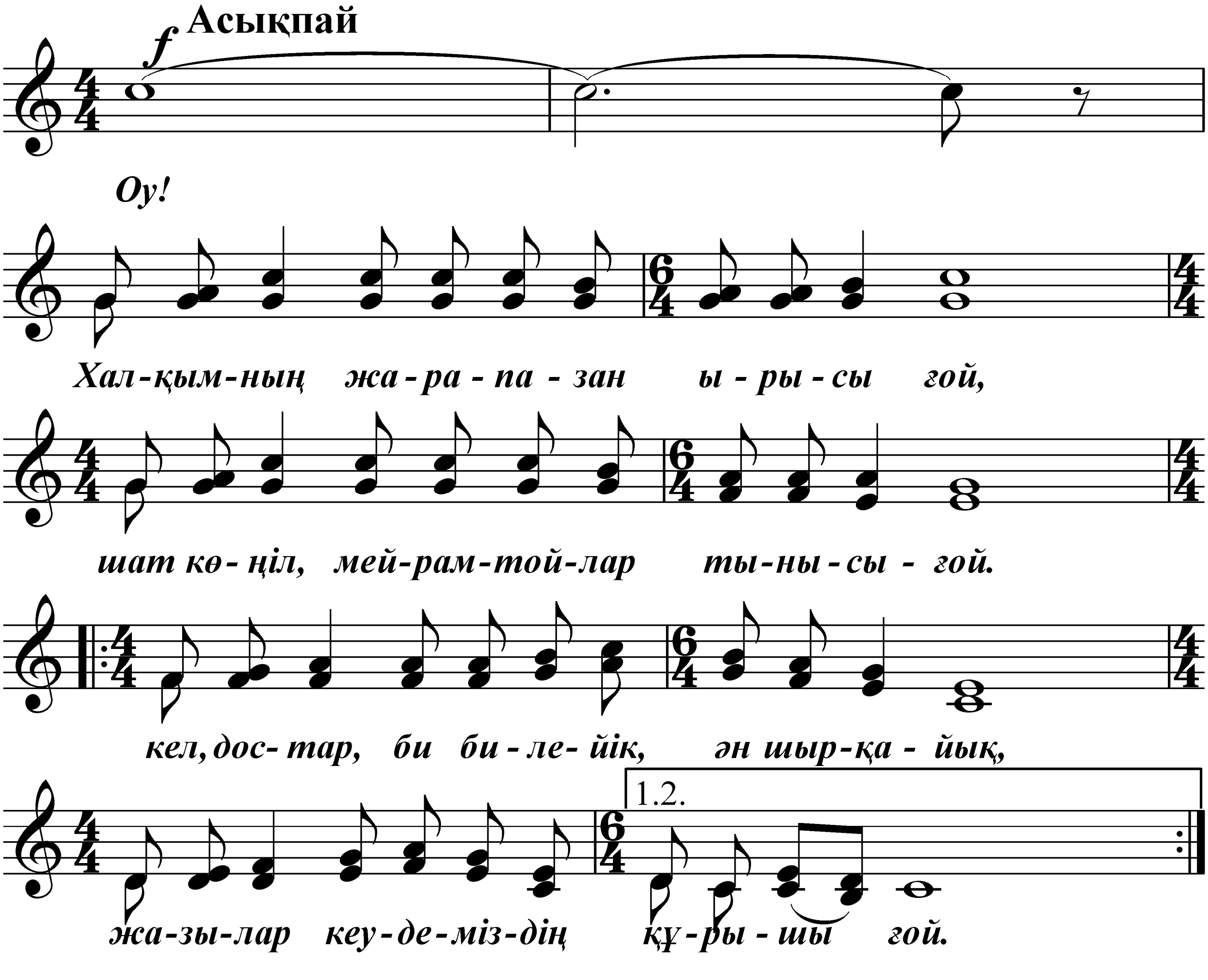

Халқымның жарапазан ырысы ғой,
Шат көңіл, мейрам-тойлар тынысы ғой.
Кел, достар, би билейік, ән шырқайық –
Жазылар кеудеміздің құрышы ғой.

Шашайын қоржынымнан маржан төгіп,
Ән шырқа, домбырадан күйді төгілт.
Әжелер ақ жаулықты бата берсін,
Қариялар, қам көңілдің шерін сөгілт!...

Айтамын жарапазан айт дегенде,
Көңілін қайтармаймын қайт дегенге.
Қорқағың қоян жүрек мен емеспін,
Есігім саған жабық «шайт!» дегенге.

Айтамын жарапазан шашу шашып,
Қоржында – шәй орамал, жібек, асыл.
Мінеки, қант, бауырсақ, кәмпит, тәтті,
Кәнеки, жомарт болсаң, сен де шашыл!

Айтамын жарапазан есігіңде,
Тербелсін жас сәбилер бесігінде.
Жайқалсын ақ дастарқан әрбір үйде,
Босаға берік болсын кәсегінде!

Елімнің Егемендік алған шағы,
Төгілсін көмекейден жыр маржаны.
Ағылсын қазына-мал халқымызға,
Көркейсін Отанымның болашағы!

ЖАСТЫҚ ШАҚ

Өлеңін жазған Тұманбай Молдағалиев

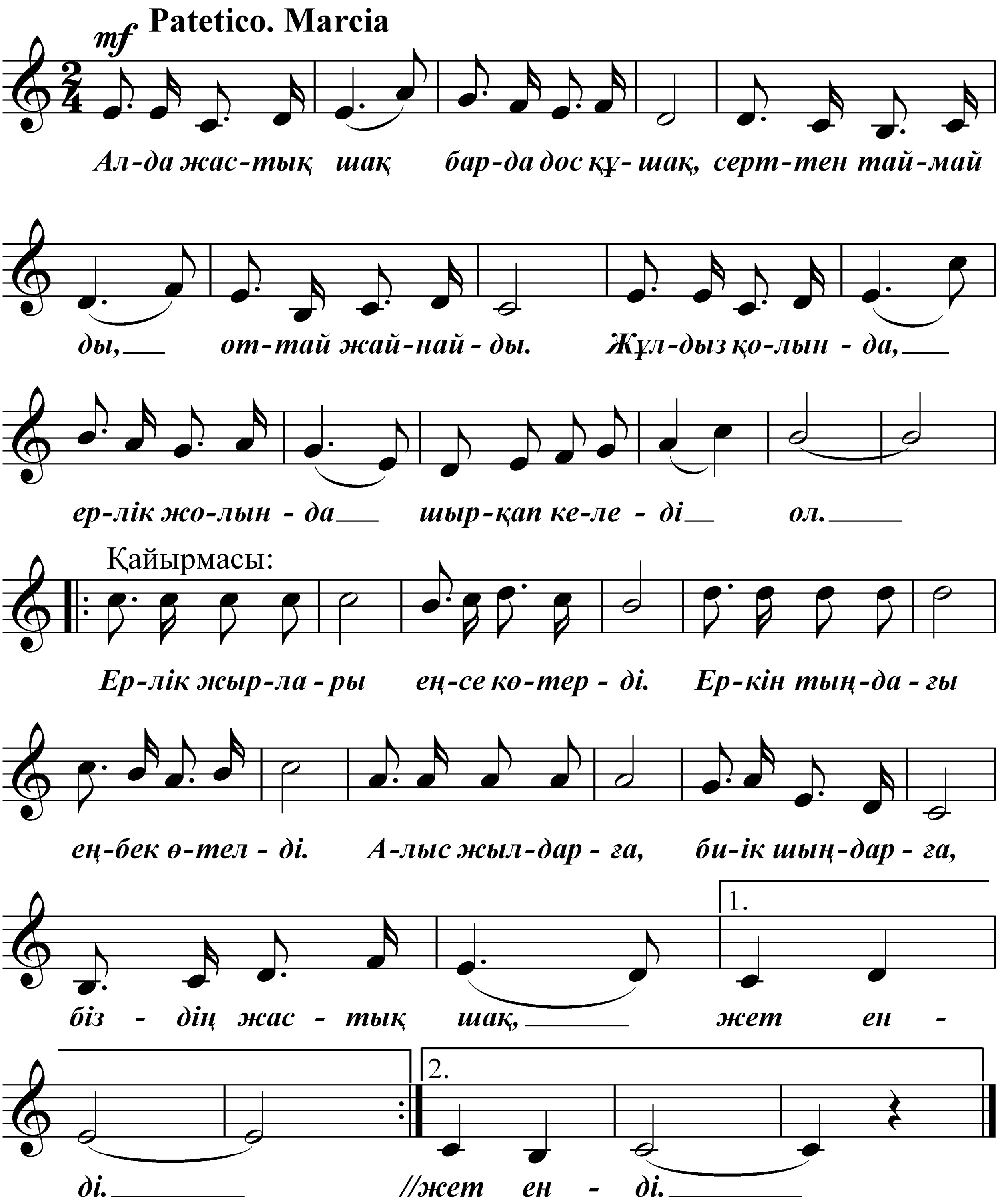

Алда жастық шақ
Бар да дос құшақ,
Серттен таймайды,
Оттай жайнайды.
Жұлдыз қолында,
Ерлік жолында
Шырқап келеді ол.

Қайырмасы:
Ерлік жырлары
Еңсе көтерді.
Еркін тыңдағы
Еңбек өтелді.
Алыс жылдарға,
Биік шыңдарға,
Біздің жастық шақ, жет енді.

Бақыт – жастық шақ,
Мәңгі көңіл шат.
Ерлік шақырды,
Еңбек шақырды.
Құрыш ерлерін,
Жұмыскерлерін
Күтіп жатыр жол.

Қайырмасы.

ҚАЗАҚСТАН ЖАС САРБАЗДАРЫНЫҢ МАРШЫ

Өлеңін жазған Мұзафар Әлімбай

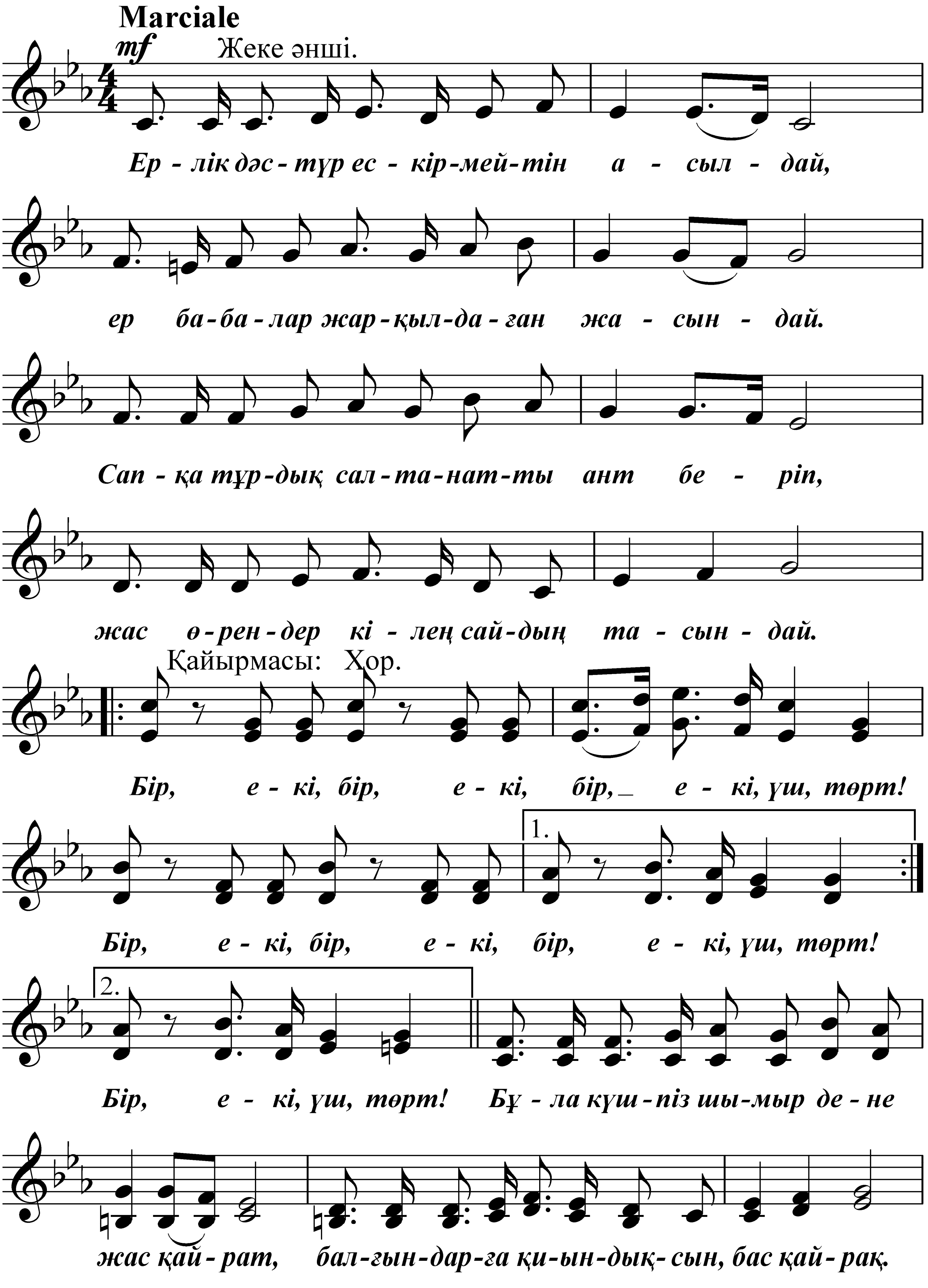

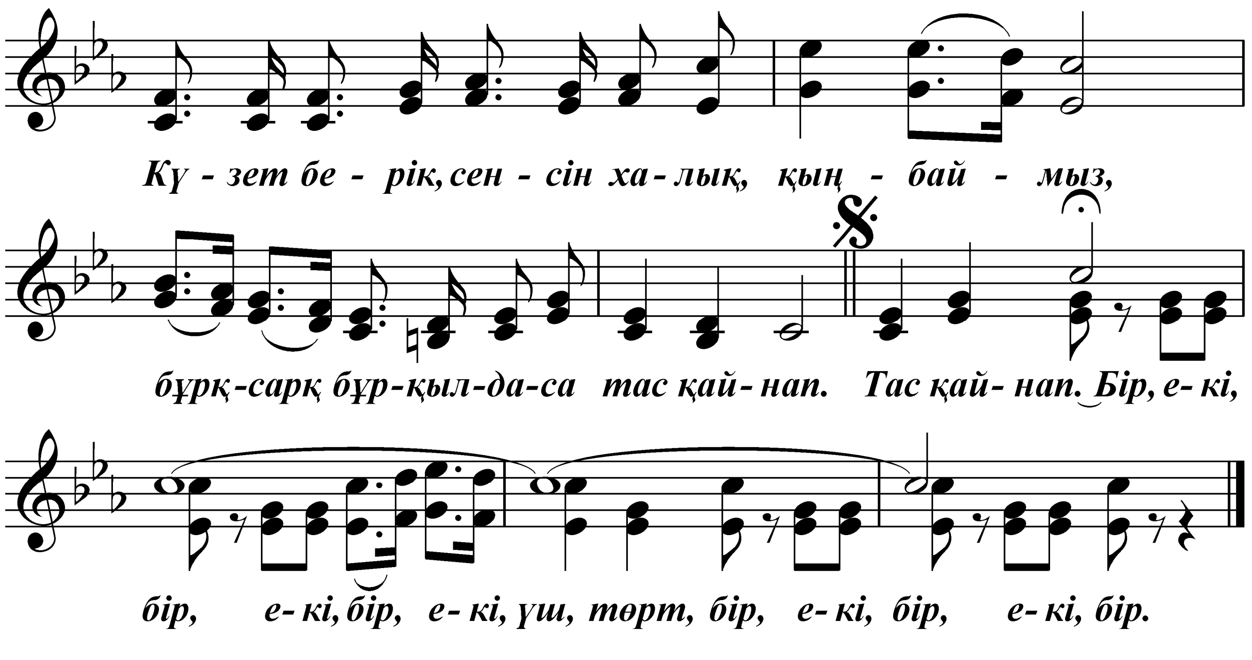

Ерлік дәстүр ескірмейтін асылдай,
Ер бабалар жарқылдаған жасындай.
Сапқа тұрдық салтанатты ант беріп,
Жас өрендер кілең сайдың тасындай.

Қайырмасы: Бір, екі,
Бір, екі,
Бір, екі, үш, төрт!

Бұла күшпіз шымыр дене жас қайрат,
Балғындарға қиындық – сын, бас қайрақ.
Күзет берік, сенсін халық, қыңбаймыз,
Бұрқ-сарқ бұрқылдаса тас қайнап.

Бір ұяда туып-өскен түлектер,
Үндес лүпіл біздің адал жүректер.
Қазақстан – сүйікті Отан, туған ел,
Қауыштырған асыл арман, тілектер.

Қайырмасы.

КӨКТЕМ КЕЛДІ

Өлеңін жазған Сайлаубай Тойлыбаев

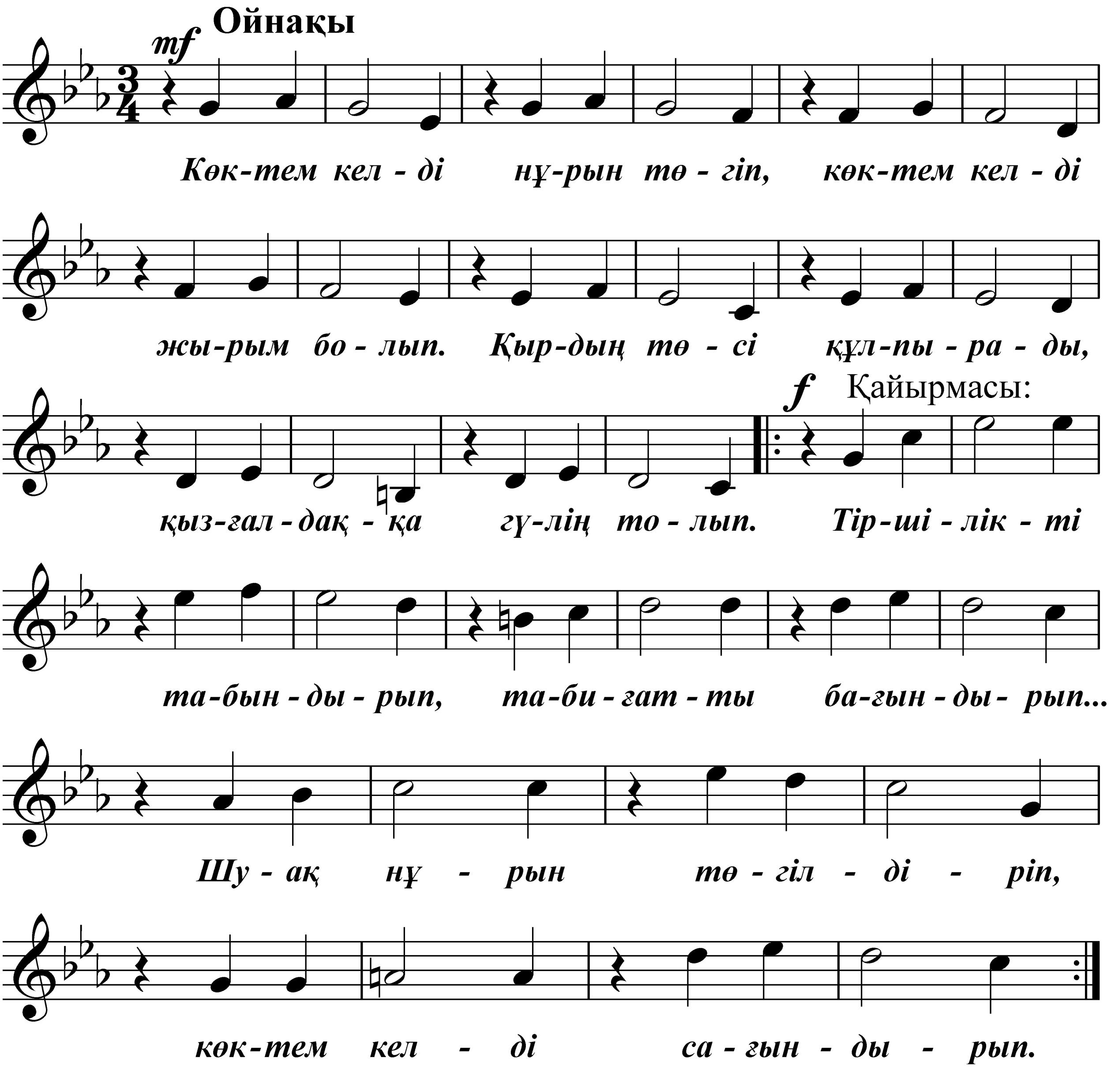

Көктем келді нұрын төгіп,
Көктем келді жырым болып.
Қырдың төсі құлпырады,
Қызғалдаққа гүлің толып.

Қайырмасы:
Тіршілікті табындырып,
Табиғатты бағындырып...

Шуақ нұрын төгілдіріп,
Көктем келді сағындырып.

Көктем келді таңын алып,
Көктем келді сағымданып.
Туған жерге қайта оралды,
Құстар біткен әнін салып.

Қайырмасы.

Тіршілікке құлақ түріп,
Көктем көркі тұрақтылық.
Тау-тасыңнан күміс көмей
Ағып жатыр бұлақ күліп.

БҰЛ БІЗДІҢ ҚАЗАҚИЯ

Өлеңін жазған Мұзафар Әлімбай

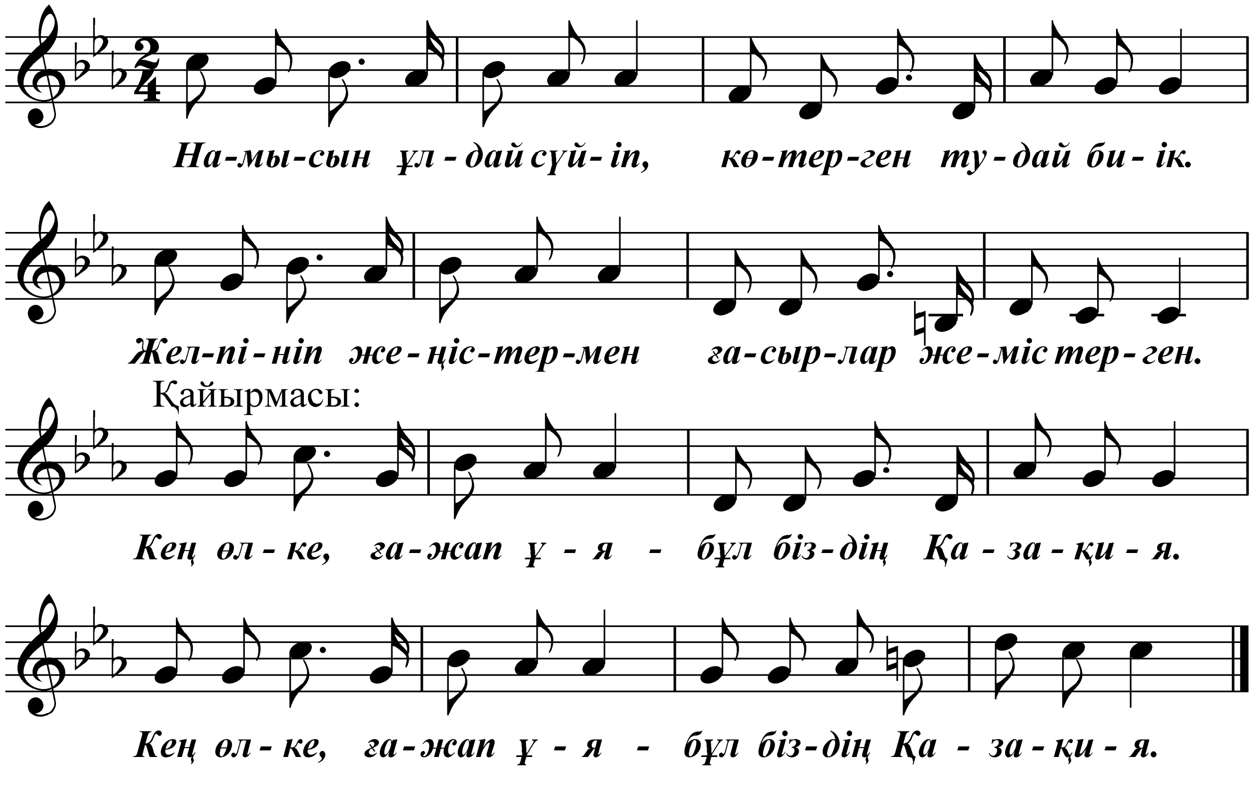

Намысын ұлдай сүйіп,
Көтерген тудай биік.
Желпініп жеңістермен
Ғасырлар жеміс терген.

Қайырмасы:
Кең өлке, ғажап ұя –
Бұл біздің Қазақия!

Жат журт та талғап баққан,
Көргенде таңдай қаққан.
Жаралған адалдықтан,
Жаңғырған жаңалықтан.

Қайырмасы.

САҒЫНДЫРҒАН ЕРКЕТАЙЫМ

Өлеңін жазған Серік Тұрғынбеков

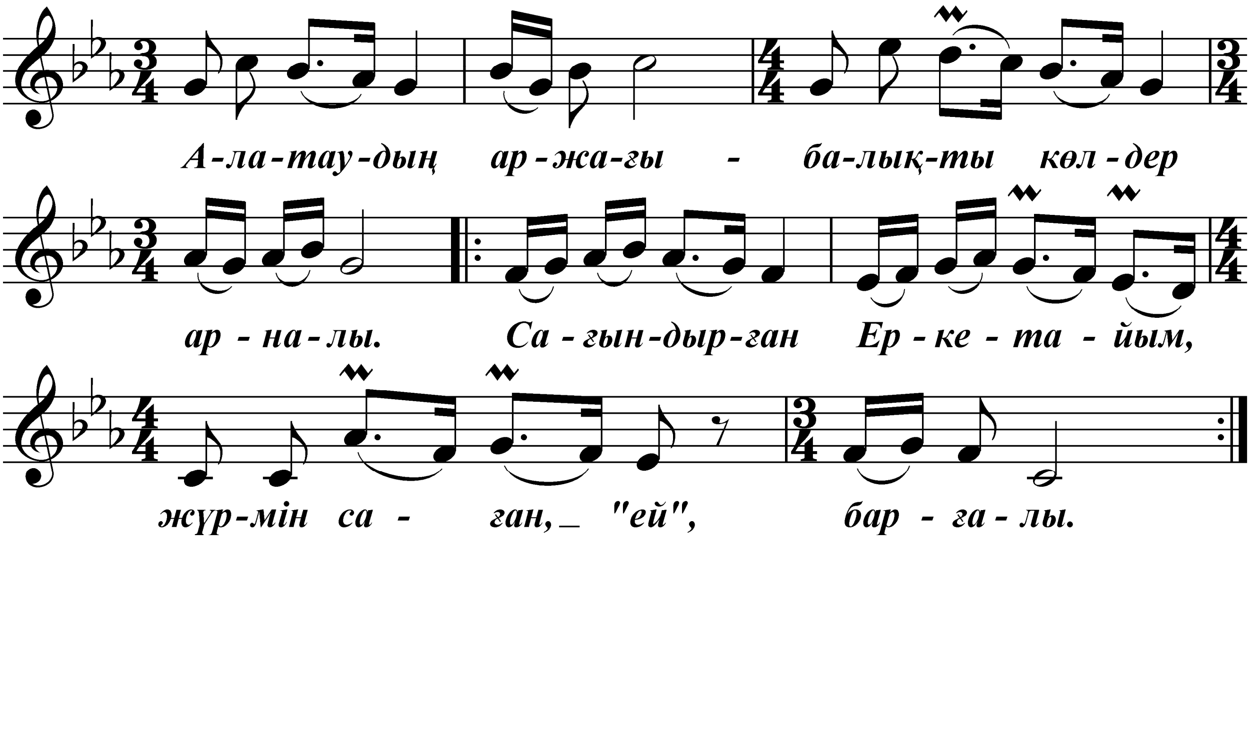

Алатаудың ар жағы –
Балықты көлдер арналы.
Сағындырған Еркетайым,
Жүрмін саған, "ей", барғалы.

Алатаудың бер жағы –
Ұзынағаш пен Қарғалы.
Сағындырған Еркетайым,
Көзің неге, "ей", салмадың?

Алатаудың жан-жағы –
Бақша-баулар алмалы.
Қайнарынан нәр ішсем де,
Көңіл шіркін, "ей", қанбады.

ӘНІҢІ АЛТЫ ҚЫРДАН ӘН ҚОСАМЫН

Өлеңін жазған Мұзафар Әлімбай

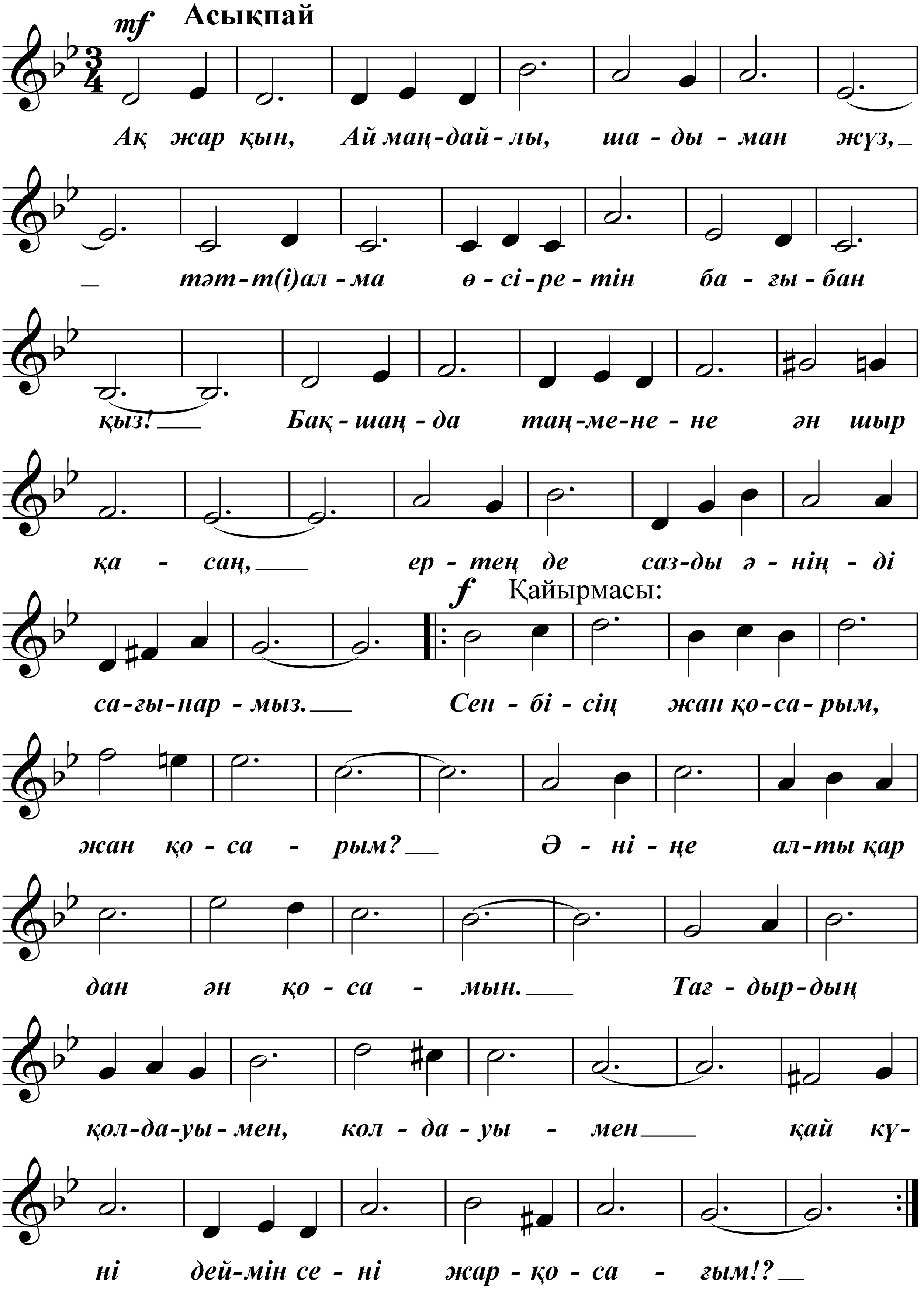

Ақ жарқын, Ай маңдайлы, шадыман жүз,
Тәтті алма өсіретін бағыбан қыз!
Бақшаңда таңменен ән шырқасаң,
Ертең де сазды әніңді сағынармыз.

Қайырмасы:
Сенбісің жан қосарым, жан қосарым?
Әніңе алты қырдан ән қосамын.
Тағдырдың қолдауымен, қолдауымен
Қай күні деймін сені жар-қосағым!?

Қайырмасы.

Еліткен үздігемін дауысыңа,
Естілсе, елеңдеймін жан ұшыра.
Жеңгетай жер-жаһанда бар масірә
Әніңдей ынтықтырған қауышуға.

Қайырмасы.

Басынан қос қырқаның тартып көше,
Әніміз жарасады шалқып, есе.
Қосылса салған әндей қуаттанып,
Құлшынар қыз бен жігіт «Халқым!» десе.

Қайырмасы.

ЖАЛҒЫЗ БАСТЫ АНАЛАР

Өлеңін жазған Шәмшия Жұбатова

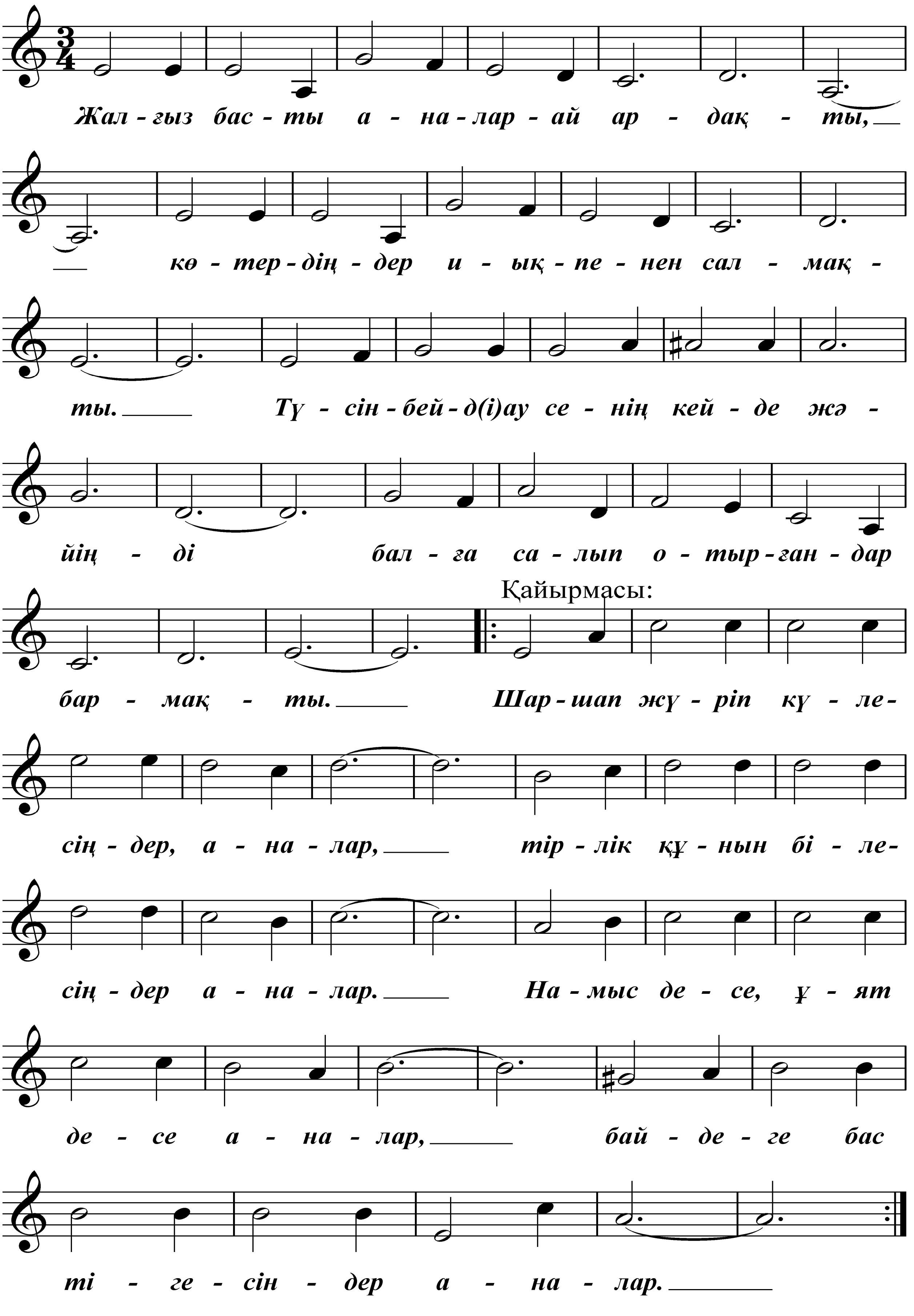

Жалғыз басты аналар-ай ардақты,
Көтердіңдер иықпенен салмақты.
Түсінбейді-ау сенің кейде жәйіңді
Балға салып отырғандар бармақты.

Қайырмасы:
Шаршап жүріп күлесіңдер,
Тірлік құнын білесіңдер.
Намыс десе, ұят десе
Бәйгеге бас тігесіңдер.

Қазандығын үмітімен жылытқан,
Күн келгенде қиындығын ұмытқан
Бұлақсыңдар бастау алға қайнардан
Тереңдігі көрінетін тұнықтан.

Қайырмасы.

Жалғыз басты аналар-ай өрсіңдер,
Сұлусыңдар, ғажапсыңдар, ерсіңдер.
Жадырасаң жайлауысың қазақтың,
Қызғалдағы тұнып тұрған белсіңдер.

Қайырмасы.

РЕЦЕНЗИЯ

Имя Галимжан Тамендаров Известно каждому музыканту-профессионалу, занимающимся педагогической деятельностью детьми, руководителям хоровых коллективов, певцам, работающим в камерно-вокальном жанре, и, конечно же, всем любителям песни.

Галимжан Тамендаров имеет богатый педагогический опыт и высочайший талант аккомпаниатора на любом уровне – от самодеятельности и детских голосов до академических выступлений именитых артистов, корифеев вокального искусства. Все это естественным образом трансформируется им в композиторском творчестве.

Сложность работы в жанре песни заключается в умении создать «гениальную простоту», в особенности, когда речь идет о песне для детей. И предлагаемый Галимжаном Тамендаровым настоящий сборник – великолепный пример успешных решений этих композиторских задач.

В сборник вошло более ста песен и инструментальных пьес автора. В основном, исходя из образного, поэтического содержания на стихи известных татарских и казахских поэтов – это песни детского репертуара, предназначенные как для сольного, так и для ансамблевого или хорового двухголосного исполнения. Все без исключения мелодии точно соответствуют высокому регистру и тесситуре детских голосов, а ясная логика интонационного движения делает их удобоисполнимыми и легко запоминающимися.

Богат и разнообразен жанровый спектр песен: патриотический характер интонаций песен о Родине, упругий и бодрый ритм спортивного марша, проникновенная лирика музыкальных пейзажей, и зажигательная танцевальность инструментальных пьес.

Особо следует отметить колористическое разнообразие ярко-национальных черт не только татарских, казахских, но и русских, азербайджанских, турецких и даже итальянских мотивов.

Настоящий материал сборника предполагает коллегиальную компетентность педагогов музыки, руководителей хоровых коллективов, концертмейстеров, способных самостоятельно, творчески решать задачи аккомпанемента. В Фондах казахского Радио и Телевидения, в записях на различных носителях имеются

прекрасные примеры, как талантливо разрабатывает исходный мелодический материал сам автор – Галимжан Тамендаров.

Хорошим подспорьем будет приложение к данному сборнику CD-диска с записями выборочно примеров авторских аранжировок, мелодий, как всегда в свободной, вдохновенной, высоко артистичной манере блистательного мастера – аккомпаниатора Галимжана Тамендарова.

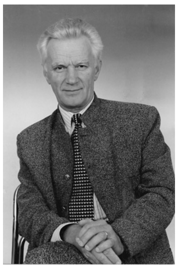

Ю. П. Аравин –
музыковед,
Член правления Союза
композиторов РК,
Заслуженный
деятель искусств РК,
Кавалер ордена «Парасат».

МУЗЫКОТЕРАПИЯ

Более 45 лет работает в сфере образования, культуры и здравоохранения лауреат международных конкурсов и фестивалей, заслуженный работник образования Республики Казахстан и заслуженный работник культуры Республики Татарстан, педагог и композитор Галимжан Гиряевич Тамендаров. За эти годы он воспитал более 20000 учащихся, многие из которых в дальнейшем стали знаменитыми артистами, музыкантами, кинорежиссерами, врачами, строителями, аграрниками, финансистами, бизнесменами и парламентариями. Всех их объединила «Песня», так как они являлись участниками большого детского хора «Балдырган» при школе-интернате №4, ныне школа им.И.Нусипбаева. Этот хор был постоянным участником различных конкурсов и фестивалей, а также многих правительственных концертов.

Одной из главных заслуг творчества Тамендарова Г.Г. является его методика музыкотерапии, благодаря которой, многие дети редко болеют респираторными болезнями, так как он использует дыхательные упражнения, которые очень помогают детям.

Вот уже много лет Галимжан Гиряевич Тамендаров работает в Республиканском Клиническом детском санатории «Алатау», где успешно использует свою методику при оздоровлении детей.

Песни и методика Галимжана Гиряевича Тамендарова помогает детям не только укреплять здоровье, но и повысить их эстетический уровень в повседневной жизни. Народная мудрость гласит: «Без здоровья нет знаний, без знаний нет здоровья». Галимжан Гиряевич эту народную мудрость превратил в символ своей трудовой деятельности.

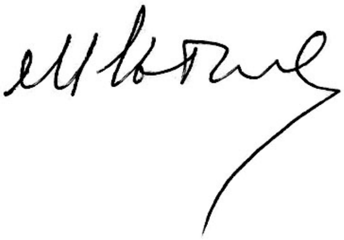

Альтаев М.Ж. –
директор
РГКП «РДКС «Алатау»,
кандидат медицинских
наук, врач высшей
категории.

Каримов М.А. –
депутат Мажилиса
Парламента Республики
Казахстан, доктор
медицинских наук,
профессор.

Я рад тому, что имею возможность общаться с Тамендаровым Галимжан Геряевичем, – талантливым человеком, артистом и педагогом, ярким представителем татарского народа, верным гражданином Республики Казахстан, одним из символов дружбы и гармоничного существования казахской и татарской культур.

Рад оказывать посильную помощь в организации концертов, гастролей и других мероприятий, участвовать в работе ансамбля «Сарман» и в издании этой книги.

Искренне уверен, что и в дальнейшем, мы будем активно сотрудничать в проектах и реализовывать новые творческие замыслы.

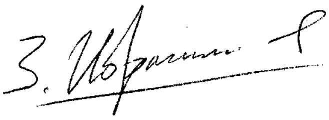

Ибрагимов З. –
активист татарской молодежи г.Алматы, участник ансамбля «Сарман», делегат I Всемирного Форума Татарской Молодежи 2004г., делегат IV Всемирного Конгресса Татар 2007г., делегат III Всемирного Форума Татарской Молодежи 2008г.,

ЭЧТӘЛЕК

Галимжан Тамендаров **4**

Истамбул **8**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Үлемсезлек **10**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Туй җыры **11**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Тамашачы дусларыма **13**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Син бит минем бер генәм **15**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Бер яшьлектә, бер картлыкта **16**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Җилләр исә **17**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Накия **18**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Котлы булсын сабантуй **20**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Безгә килде Кыш бабай **22**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Нурия **23**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Ашкынам мин туган ягыма **24**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Әй, гармун телләре **26**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Яшьлегемнең таңнары **28**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Салкын чишмә **30**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Җиңү көне **32**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Мамлютем кырларында **34**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Чабата **35**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Наурыз **37**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Әткәем **38**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Ә канатсыз миңа нишләргә? **40**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Безнең Тукай **41**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Хәмит-Батыр **42**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Әй сылу кыз, сылу кыз **44**
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Кода белән кодагый **45**

Рәвил Гөзәиров сүзләре
Яр, яр! 47
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Ана теләге 49
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Безнең якның кызлары 50
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Никах туе 51
Рәвиль Гөзәиров сүзләре
Сөннәт туе 53
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Шул бәхет миңа җитә 55
Рәвил Гөзәиров сүзләре
Алтын туй 57
Равил Гөзәиров сүзләре
Яшәү үзе галәмәт 59
Равил Гөзәиров сүзләре
Алтын туй вальсе 60
Равил Гөзәиров сүзләре
И туган тел 62
Тимер Заһит сүзләре
Сандугачым, былбылым 63
Тимер Заһит сүзләре
Язлар җиткәч 64
Тимер Заһит сүзләре
И Тукай 66
Тимер Заһит сүзләре
Чит илләрдә татар 68
Тимер Заһит сүзләре
Су сорыйлар гөлләр 70
Тимер Заһит сүзләре
Сындырдың канатымны 71
Тимер Заһит сүзләре
Матур булсын киләчәк 73
Рөстәм Әбдусәләмов сүзләре
Күбәләк 75
Майсәрвәр Шәйдуллина сүзләре
Осень 76
Слова А. Плещеева
Спортивный марш 78
Слова А. Соловьева
Татарым мен қазағым 80
Өлеңін жазған Сайлаубай Тойлыбаев
Шарық қызына 82
Өлеңін жазған Рәвиль Гөзәиров
Татаршадан аударған Мұзафар Әлімбай
Алтын ұям мектебім! 84
Өлеңін жазған Сайлаубай Тойлыбаев
Біздің Қазақстан 86
Өлеңін жазған Мұзафар Әлімбай
Көгілдір ту 88
Өлеңін жазған Мұзафар Әлімбай
Сүйікті біздің Астана 89

Өлеңін жазған Мұзафар Әлімбай
Кел, кел, жаңа жыл 91
Өлеңін жазған Тұманбай Молдағалиев
Болсаң мендей шабандоз 92
Өлеңін жазған Мұзафар Әлімбай
Жарапазан – ел ырысы 93
Өлеңін жазған Шәрбану Құмарова
Жастық шақ 95
Өлеңін жазған Тұманбай Молдағалиев
Қазақстан жас сарбаздарының маршы 97
Өлеңін жазған Мұзафар Әлімбай
Көктем келді 99
Өлеңін жазған Сайлаубай Тойлыбаев
Бұл біздің Қазақия 100
Өлеңін жазған Мұзафар Әлімбай
Сағындырған Еркетайым 101
Өлеңін жазған Серік Тұрғынбеков
Әніңі алты қырдан ән қосамын 103
Өлеңін жазған Мұзафар Әлімбай
Жалғыз басты аналар 105
Өлеңін жазған Шәмшия Жұбатова

Рецензия 107
Музыкотерапия 108

Компьютерлік мәтінің және нотаның теру
Асхат Нигматуллин орындады.

Компьютерный набор текста и нот выполнил
Асхат Нигматуллин

8-727-328-32-30 (г. Алматы),
8-777-286-76-45 (мобильный)
E-mail: N_Askhat_R@mail.ru
Дата распечатки 22.12.2009 0:58:09

САРМАН
БҮЛБҮЛ